

Zpravodaj Univerzity Pardubice



číslo 43 / prosinec 2005

univerzita

Slavnostní program ke Dni boje studentů za svobodu a demokracii

Příspěvek univerzity k připomínání historických událostí 17. listopadů v našich dějinách

Na úterý 15. listopadu a středu 16. listopadu připravila Univerzita Pardubice řadu akcí při příležitosti listopadového státního svátku České republiky a k připomenutí událostí, které mají své historické vazby na vysokoškolskou půdu. Program byl určen nejen pro studenty a zaměstnance univerzity.



úterý 15. listopadu 2005

17:00 hodin – Galerie Univerzity Pardubice – Univerzitní knihovna

- **vernisáž výstavy – Saša Prokopová – Keramika**

18:00 hodin – salonek menzy – Katedra tělovýchovy a sportu a Univerzitní sportovní klub

- **vyhlášení výsledků 47. ročníku sportovních soutěží o Standartu rektora a nejlepších sportovců univerzity v akademickém roce 2004/2005**

středa 16. listopadu 2005 • rektorský den

9:00 – 15:00 – tělocvična univerzity

- **sportovní den – soutěže v různých sportovních disciplínách**

10:00 hodin – posluchárna H1

Fakulta chemicko-technologická, náměstí Čs. legií

- **přednášky čestných doktorů Univerzity Pardubice**
prof. Ing. Pavel Kratochvíl, DrSc.
(Ústav makromolekulární chemie AV ČR)
prof. Ctirad Uher, PhD., DSc. (University of Michigan, USA)

14:00 hodin – Aula Arnošta z Pardubic

- **slavnostní akademický obřad**

projev rektora
promoce doktorů
představení nových docentů a profesorů univerzity
udělení Medailí za zásluhy o Univerzitu Pardubice

17:30 hodin – univerzitní kampus vedle univerzitní auly

- **položení základního kamene nového areálu Fakulty chemicko-technologické**

18:30 hodin – u pamětní desky před Univerzitní knihovnou

- **vzpomínkový akt na události 17. listopadu (1939 • 1989)**

19:00 hodin – Aula Arnošta z Pardubic

- **slavnostní koncert Komorní filharmonie Pardubice**
W. A. Mozart – H. Schmidinger – F. Mendelssohn-Bartholdy
Jan Adamus – hoboje
Paul Mauffray (USA) – dirigent

Program univerzity vyvrcholil ve středu **16. listopadu ve 14 hodin slavnostním akademickým obřadem v Aule Arnošta z Pardubic**, při němž byli promováni noví doktoři dvou fakult univerzity – 32 absolventů doktorských studijních programů, 9 Dopravní fakulty Jana Pernera a 23 Fakulty chemicko-technologické, kteří získali titul „doktor” – Ph.D. Akademické obci a všem přítomným hostům byli rovněž představeni 3 noví profesori univerzity – prof. Ing. František Potůček, CSc., prof. Ing. Miroslav Vlček, CSc. a prof. Ing. Tomáš Wágner, CSc. – a 9 nových docentů, kteří byli jmenováni během uplynulého roku. Slavnostní řeč přednesl rektor Univerzity Pardubice prof. Ing. Miroslav Ludwig, CSc. a jeden z nově jmenovaných profesorů – anorganický chemik prof. Ing. Miloslav Vlček, CSc. Rektor univerzity rovněž při této příležitosti udělil dvě Medaile za zásluhy o Univerzitu Pardubice, stříbrnou medaili z dílny akademického sochaře Zdeňka Kolářského – a to prof. Ing. Jaroslavu Čápo, DrSc. z Dopravní fakulty Jana Pernera a prof. Ing. Josefu Tichému, DrSc. z Fakulty chemicko-technologické.

Zcela mimořádnou událostí bylo **v 17:30 hodin položení základního kamene nového areálu Fakulty chemicko-technologické** v univerzitním kampusu, kde během dvou a půl let vyroste nové, moderní působiště nejstarší fakulty univerzity, která vychovává odborníky v oblasti chemie, chemických technologií, materiálového inženýrství, biotechnologií a biochemie již pětadesát let. Na základní kámen

nové fakulty poklepala vedle rektora univerzity a dodavatele stavby Metrostav, a. s. i ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Petra Buzková.

V 18:30 hodin se konal tradičně před Univerzitní knihovnou krátký **vzpomínkový akt na události 17. listopadů** roku 1939 a 1989 a ke Dni boje studentů za svobodu a demokracii, které si v tomto čase univerzita a její studenti, pedagogové a veřejnost připomínají. Přítomné oslovila krátce i ministryně školství paní Petra Buzková. Předseda Studentské rady Univerzity Pardubice Jan Vlastník spolu s rektorem prof. Ludwigem krátce podvečerní shromáždění také oslovili a položili k pamětní desce u vstupu do univerzitního areálu květiny. Vzpomínkový akt, který je v Pardubicích jediným tohoto druhu při příležitosti tohoto státního svátku, doprovodil zpěvem Vysokoškolský umělecký soubor.

Bohatý program univerzity ke státnímu svátku uzavřel večerní **slavnostní koncert Komorní filharmonie Pardubice**, který v Aule Arnošta z Pardubic pod taktovkou mladého amerického dirigenta Paula Maufrage provedl skladby W. A. Mozarta a F. Mendelssohna-Bartholdyho a v solovém koncertu Helmuta Schmidingera pro hoboj a smyčcový orchestr vystoupil Jan Adamus.

(Některé události, výstavbu nového areálu Fakulty chemicko-technologické čtenářům přiblížíme a nové profesory a docenty představíme blíže v příštím čísle.)

(vw)



prof. T. Wágner a prof. M. Vlček



rektor, ministryně a předseda SRUPa



prof. J. Čáp a prof. J. Tichý



večerní slavnostní koncert Komorní filharmonie Pardubice

Po šesti letech bude mít univerzita nového rektora

Na 6. zasedání Akademického senátu Univerzity Pardubice v úterý dne 8. listopadu 2005 odpoledne zvolili senátoři kandidáta na funkci rektora univerzity pro další funkční období. Je jím současný prorektor pro vědu a zahraničních vztahy – prof. Ing. JIŘÍ MÁLEK, DrSc. (doktor chemických věd), který se tak stane devátou osobností v čele vysoké školy v Pardubicích v její více než pětapadesátileté historii a v pořadí čtvrtým rektorem v čele univerzity po jejím přejmenování a rozšíření v roce 1994.

Svůj hlas mu dala v přímé a tajné volbě nadpoloviční většina senátorů z osmadvaceti. Výsledek voleb vyhlásil předseda volební komise a Akademického senátu Univerzity Pardubice doc. Ing. Jiří Kulhánek, Ph.D.



Ve čtvrtek 3. listopadu představil prof. Málek svoje představy o budoucnosti univerzity na předvolebním shromáždění akademické obce Univerzity Pardubice, když jako jediný ze čtyř navržených kandidaturu do voleb kandidáta na post rektora přijal.



Projev kandidáta na funkci rektora prof. Mála na předvolebním shromáždění akademické obce je zveřejněn na [www stránkách univerzity](http://www.stránkách.univerzity).



Návrh zvoleného kandidáta na funkci rektora univerzity předložil předseda akademického senátu prostřednictvím ministryně školství, mládeže a tělovýchovy prezidentu republiky. Václav Klaus by měl nového rektora Univerzity Pardubice jmenovat od 1. února 2006.

Dne 31. ledna 2006 skončí druhé tříleté funkční období současný rektor Univerzity Pardubice prof. Ing. Miroslav Ludwig, CSc., který se již o tento post ucházet nemohl, protože podle vysokoškolského zákona může tatáž osoba vykonávat funkci rektora na téže vysoké škole jen dvě po sobě jdoucí funkční období. V týmu nového rektora však zůstane jako prorektor.

(vw)



Univerzita Pardubice akademický rok 2005/2006 s novou fakultou – Fakultou restaurování v Litomyšli

Počátkem října byl na univerzitě zahájen již 56. akademický rok. Univerzita do něj vstoupila s téměř osmi tisíci studenty, kteří studují v padesátce studijních programů se stovkou studijních oborů v oblasti přírodních, technických, společenských a zdravotnických věd. K dosavadním čtyřem fakultám (Dopravní fakultě Jana Pernera, Fakultě ekonomicko-správní, Fakultě humanitních studií a Fakultě chemicko-technologické) a dvěma vysokoškolským ústavům (Ústavu elektrotechniky a informatiky a Ústavu zdravotnických studií) přibyla letos nová – pátá fakulta – Fakulta restaurování se sídlem v Litomyšli.

V pondělí 3. října se otevřely brány a první akademický rok Fakulty restaurování, která byla statutárně založena k 1. červenci 2005. Dopoledne se konaly na fakultě zápisy studentů. Odpoledne proběhl v kongresovém sále státního zámku v Litomyšli slavnostní akademický obřad IMATRIKULACE, kde složili všichni studenti 1. – 4. ročníků studijního programu Výtvarná umění (celkem 63) slavnostní vysokoškolský slib a stali se členy akademické obce Univerzity Pardubice.

Slavnostní ceremonie se zúčastnili představitelé Univerzity Pardubice v čele s rektorem prof. Ing. Miroslavem Ludwigem, CSc. a představitelé ostatních 4 fakult a 2 vysokoškolských ústavů univerzity, ale rovněž představitelé Pardubického kraje v čele s 1. náměstkem hejtmána Ing. Romanem Línkem a města Litomyšle v čele se starostou města Ing. Janem Janečkem.



Studijní program Výtvarná umění, který přešel na Fakultu restaurování z Institutu restaurování a konzervačních technik Litomyšl, o. p. s., je vyučován ve čtyřech ojedinelých bakalářských oborech – konzervace a restaurování (1) kamene a příbuzných materiálů, (2) nástěnné malby a sgrafita, (3) papíru, knižní vazby a dokumentů, (4) uměleckých děl na papíru a souvisejících materiálech. Výuka probíhá v prezenční formě s délkou studia 4 roky, absolventi získají titul „bakalář umění“ (BcA.).

V pondělí 31. října odpoledne se konalo na nejmladší fakultě univerzity 2. zasedání nově ustaveného devítičlenného akademického senátu, jehož hlavním bodem programu byla volba kandidáta na funkci prvního děkana fakulty. Volební komise pro volbu kandidáta na funkci děkana přijala do 27. října 3 návrhy na kandidáty, z nichž dva kandidaturu přijali. Byli jimi akademický malíř doc. Jaroslav J. Alt, vedoucí ateliéru restaurování nástěnné malby a sgrafita, a akademický sochař Jiří Novotný, vedoucí ateliéru restaurování kamene. AS FR zvolil jako svého kandidáta na funkci prvního děkana v historii fakulty akademického sochaře Jiřího Novotného. O výsledku voleb následující den – v úterý – 1. listopadu informoval předseda Akademického senátu Fakulty restaurování Mgr. Jiří Kaše rektora univerzity prof. Ing. Miroslava Ludwiga, CSc., který Jiřího Novotného jmenoval novým děkanem Fakulty restaurování, a to s okamžitou platností.

Rozhovor s novým děkanem o Fakultě restaurování přinese čtenářům v příštím čísle.

(vw)



Univerzitu navštívila místopředsedkyně Evropské komise

V pátek 18. listopadu zavítala na univerzitu během své krátké půldenní návštěvy města a jednodenní návštěvy České republiky místopředsedkyně Evropské komise a komisařka pro vnější a institucionální vztahy a komunikační strategie paní MARGOT ELISABETH WALLSTRÖM.

Přijela do Čech spolu s předsedou Evropské komise José Barrosem a eurokomisařem Vladimírem Špidlou odstartovat a představit nový komunikační plán D – „diskuse – demokracie – debata“ – jehož úkolem je návštěvami evropských zemí rozpoutat diskusi o dalším směřování evropské integrace.

Krátce po poledni se setkala ve studovně Univerzitní knihovny s třicetičlennou skupinou studentů doktorských studijních programů, pedagogů, vědců a pracovníků mezinárodního oddělení univerzity v čele s prorektorem pro vědu a zahraniční vztahy prof. Ing. Jiřím Málkem, DrSc.

Po krátkém představení univerzity prorektorem prof. Málkem a krátkém úvodním vystoupení paní eurokomisařky byl ponechán prostor pro dotazy a sdílení názorů. Ty byly jak obecnějšího, tak zcela konkrétního charakteru – k plánům Evropské unie směrem k programům ve vědě a výzkumu jako je 7. RP, tak v oblasti další podpory rozvoje mobility mezi evropskými univerzitami v rámci programu Socrates/Erasmus, o propagaci nových členů EU a předsudcích, o osudu ústavní smlouvy, o byrokracii a projektových složitostech apod.

V odpoledních hodinách pak tříčlenná návštěva Evropské komise otevřela v Praze první informační Eurocentrum. Otevření byl přítomen i rektor univerzity prof. Ing. Miroslav Ludwig, CSc.

(vw)



místopředsedkyně Evropské komise Margot Elisabeth Wallström na UPa



Opatření 3.2 Evropského sociálního fondu (ESF) a projekty Univerzity Pardubice

V roce 2005 měla Univerzita Pardubice, stejně jako ostatní vysoké školy a instituce, možnost reagovat na první kolo výzvy, jež v rámci pomoci z Evropského sociálního fondu (ESF) v ČR organizuje Ministerstvo práce a sociálních věcí ve spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvem pro místní rozvoj, Ministerstvem životního prostředí, Ministerstvem průmyslu a obchodu, CzechInvestem, úřady práce, orgány místní a regionální samosprávy a jinými institucemi.

Evropský sociální fond (ESF), jeden ze čtyř strukturálních fondů, je klíčovým finančním nástrojem pro realizování Evropské strategie zaměstnanosti. Jeho obsah naplňují projekty podávané do různých opatření v rámci specificky zaměřených programů. Na půdě pardubické univerzity vzbudil velký zájem operační program Rozvoj lidských zdrojů, ve zkratce OP RLZ, jenž v opatření 3.2 pod názvem Podpora terciárního vzdělávání, výzkumu a vývoje nabízí možnost využít poměrnou část z alokované finanční podpory, jejíž výše na celé programovací období 2004 – 2006 činí přibližně 807,7 mil Kč.

Osm podaných projektů Univerzity Pardubice pokrylo v menší či větší míře všechny vyhlášené Programy podpory v rámci první výzvy zmíněného opatření:

A – Zkvalitňování vzdělávání na vysokých školách,

B – Rozvoj učitelských studijních programů,

C – Rozvoj dalšího vzdělávání na vysokých školách,

D – Rozvoj lidských zdrojů v oblasti výzkumu a vývoje

a vzhledem ke své náročnosti realizace a velikosti nárokovalo částku ve výši téměř 26 mil. Kč.

Nově vyhlášené programy ESF jsou nepochybně novou zkušeností pro budoucí řešitele – akademické pracovníky i pro pracovníky managementu vysokých škol. Systém klade velké nároky na detailní promyšlení, plánování a zdůvodnění celého projektu včetně vazby na regionální i nadregionální strategické dokumenty a dopadu na potřeby cílové sociální skupiny ve zvoleném regionu. To vše je nutné vyjádřit v rámci speciální elektronické projektové dokumentace Benefit, částečně se lišící pro jednotlivá opatření.

Ve zmíněném prvním kole výzvy byly z osmi návrhů Univerzity Pardubice přijaty 3 projekty, 1 projekt byl zařazen do „Zásobníku projektů“ (projekt určený k financování v případě, že se uvolní část z přidělených finančních prostředků přijatým projektům), 2 projekty nebyly přijaty z věcného hlediska a 2 z důvodu nesplnění kritéria „přijatelnosti“. Souhrnně vyjádřeným výsledkem je téměř 38% úspěšnost, čímž se Univerzita Pardubice lehce dostává nad celorepublikový průměr úspěšnosti ostatních vysokých škol, jenž činí 34 %. S projek-

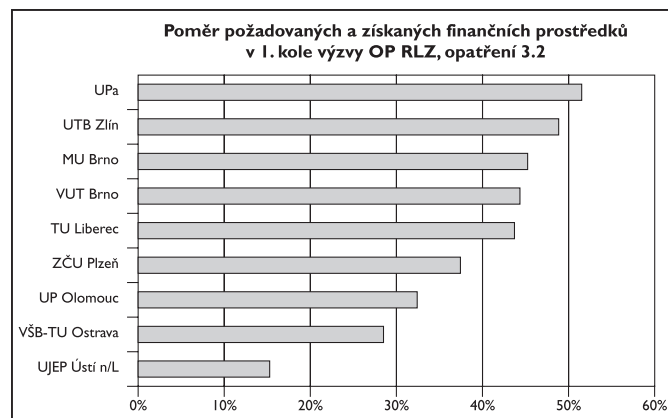
tem v „Zásobníku“ by úspěšnost univerzity vyšplhala až na rovných 50 %. A dokonce porovnáme-li úspěšnost (průměrná úspěšnost vysokých škol je max. 30 – 40 %) v soutěži nikoli z hlediska počtu projektů, ale z hlediska míry získání požadovaných finančních prostředků po prvním kole výzvy do Opatření 3.2, je pro Univerzitu Pardubice míra úspěchu vyjádřena velice pozitivními 51,7 % (bez projektu zařazeného do „Zásobníku projektů“), jak ukazuje graf č. 1.

Zkušenosti nabyté z prvních kol výzev v oblasti rozvoje celoživotního učení i adaptability a podnikání budou jistě v budoucnu dobrým vkladem pro cestu k úspěšným projektům ve stále náročnějším konkurenčním prostředí v dalších programových obdobích.

Přijaté projekty Univerzity Pardubice:

Program	Název projektu	Řešitel na UPa
A	Rozvoj vysokoškolského vzdělávání zaměřeného na jakost, spolehlivost a diagnostiku v dopravě	doc. RNDr. Jaroslava Machalíková, CSc. (DFJP)
C	Jazykové centrum	Mgr. Iveta Linhartová (FHS)
D	Centrum manažerských dovedností ve vědě a výzkumu	Ing. Monika Vejchodová (OMV – rektorát)

Graf č. 1



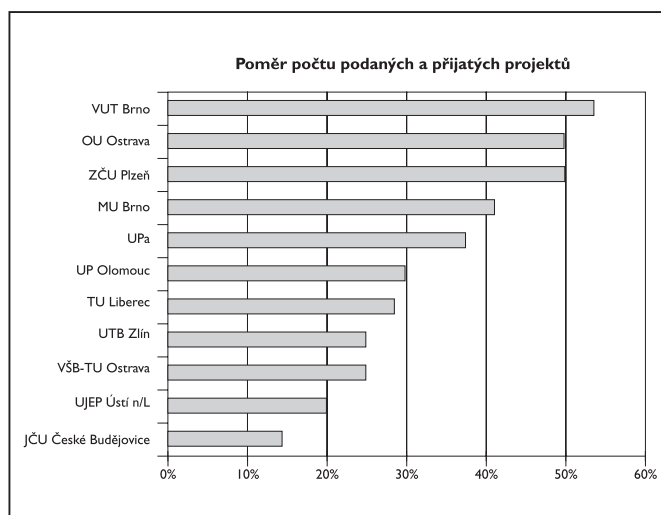
Uděleny letošní studentské ceny rektora

Univerzitu Pardubice a její fakulty opustili další absolventi, kteří po úspěšném vykonání státních závěrečných zkoušek obdrželi své diplomy při slavnostních promociích a sponcích jednotlivých fakult v průběhu měsíce června, případně v září. V rámci slavnostních akademických obřadů v Aule Arnošta z Pardubic ocenil rektor univerzity prof. Ing. Miroslav Ludwig, CSc. ty nejlepší, nové inženýry, případně magistry zvláštní **STUDENSKOU CENOU REKTORA**.

Ve snaze zvýšit motivaci studentů ke kvalitnímu studiu, zvláště pak při zpracování a obhajobě závěrečných diplomových prací, vyhlásil rektor univerzity již potřetí pro studenty posledních ročníků magisterských studijních programů soutěž o získání Studentské ceny rektora I. nebo II. stupně.

Studentskou cenu rektora I. stupně může obdržet ten student, který dosáhl celkového prospěchu studia „s vyzname-

Graf č. 2



Podíl na přidělených prostředcích získaných Univerzitou Pardubice podle jednotlivých podprogramů v I. kole výzvy

Program podpory	Celkem přidělené prostředky v tis. Kč	Univerzita Pardubice	
		získané prostředky v tis. Kč	získané prostředky z celkem přidělených v %
A	120 713	5 724	4,74
B	57 969	1 787	3,08
C	36 956	1 904	5,15
D	30 970	5 617	18,14

Mgr. Ivana Švecová
vedoucí Oddělení pro vzdělávání a výzkum UPa
doc. Ing. Ivana Kraftová, CSc.
prorektorka pro vnější vztahy a rozvoj

náním” (červený diplom), má vynikající teoretickou a experimentální úroveň diplomové práce a její obhajoby a doporučí ho komise pro státní závěrečné zkoušky a děkan fakulty. Studentská cena rektora II. stupně je udělována za vynikající úroveň diplomové práce a její obhajoby, doložená taktéž doporučením a zdůvodněním komise pro státní závěrečné zkoušky a souhlasem děkana fakulty.

Děkani čtyř fakult univerzity navrhli rektorovi prof. Ludwigovi, na základě doporučení komisí pro státní závěrečné zkoušky, aby z 352 absolventů magisterských studijních programů ocenil 17 těch nejlepších, kteří v akademickém roce 2004/2005 úspěšně ukončili studium.

Studentskou cenu rektora I. stupně obdrželi 3 studenti. Byli jimi: **Ing. Petr Jansa** z Fakulty chemicko-technologické, **Ing. Marcela Vošvrlová** z Dopravní fakulty Jana

Pernera a **Ing. Jakub Brunclík** z Fakulty ekonomicko-správní.

Kromě toho byly uděleny ještě **Studentské ceny rektora II. stupně** za vynikající úroveň diplomové práce a její obhajoby, a to **14 absolventům**: třem z Fakulty chemicko-technologické, dvěma z Fakulty humanitních studií, čtyřem z Dopravní fakulty Jana Pernera a pěti z Fakulty ekonomicko-správní, která sérii červnových promócí na Univerzitě Pardubice v pátek 1. července uzavřela.

Studentské ceny rektora jsou spojeny s finanční odměnou. Cena rektora I. stupně – 10 000 Kč; Cena rektora II. stupně – 5 000 Kč. Předání cen se uskutečňuje při promócích jednotlivých fakult. Mezi nejúspěšnější absolventy tak rozdělil letos rektor Univerzity Pardubice jedno sto tisíc korun.

Fakulta chemicko-technologická 17. června 2005 – promoce:

1. cena Ing. Petr Jansa
Diplomová práce: „Příprava a struktura derivátů kyseliny 1, 2,3,4-tetrahydroisochinolin-3-karboxylové.”

2. cena Ing. Josef Coufal
Diplomová práce: „Biochemická degradace glycerolu.”

2. cena Ing. Iva Heringová
Diplomová práce: „Komparativní posouzení komerčních povrchově aktivních látek.”

2. cena Mgr. Marie Zabaníková
Diplomová práce: „Zavedení polymerázové řetězové reakce pro studium expres UCP-2 mRNA v tkáních potkana.”

Fakulta humanitních studií 24. června 2005 – promoce:

2. cena Mgr. Tomáš Mlejnek
Diplomová práce: „Příběh jednoho soužití (Češi a Němci na Znojemsku).”

2. cena Mgr. Milan Svoboda
Diplomová práce: „Henry James's the Turn of the Screw: Textual Silence and the Tradition.”

Dopravní fakulta Jana Pernera 29. června 2005 – promoce:

1. cena Ing. Marcela Vošvrdová
Diplomová práce: „Řízení vztahů se zákazníky ve firmě ČETRANS, a. s.”

2. cena Ing. Petr Nachtigall
Diplomová práce: „Ekonomické hodnocení výstavby trolejbusové tratě do Černé za Bory.”

2. cena Ing. Josef Kotan
Diplomová práce: „Subjektivní akustické testy.”

2. cena Ing. Zdeněk Mašek
Diplomová práce: „Programové řízení dynamometru pro zkoušení pohonu vozidel.”

2. cena Ing. Miroslav Volek
Diplomová práce: „Modernizace trati Praha – Česká Třebová v úseku Ústí nad Orlicí – Brandýs nad Orlicí.”

Fakulta ekonomicko-správní 1. července 2005 – promoce:

1. cena Ing. Jakub Brunclík
Diplomová práce: „Distribuce v pojetí Grupo Panrico, S.A. a její adaptace na trh v České republice.”

2. cena Ing. Petra Jandová
Diplomová práce: „Modely solventnosti pojišťovny.”

2. cena Ing. Daniel Karafiát
Diplomová práce: „Daňový systém ČR po vstupu do EU.”

2. cena Ing. Monika Ptáčková
Diplomová práce: „Veřejná kontrola ve státní správě.”

2. cena Ing. Veronika Sluková
Diplomová práce: „Krizová komunikace.”

2. cena Ing. Hana Vávrová
Diplomová práce: „Využití prostředků regionální politiky EU k realizaci konkrétního projektu.”

*Petra Voženílková
Oddělení pro vzdělávání a výzkum UPa*



Cesta k e-learningu

Potřeba disponovat určitou formou distančních prvků ve vzdělávání studentů na Univerzitě Pardubice roste v souvislosti se zaváděním nových forem výuky i se zvyšováním zájmu o studium. Počet studentů univerzity se v rozmezí let 1994 – 2004 více než zdvojnásobil a výhledově je očekáván další nárůst studentů.

Uvedený trend je zároveň ovlivňován potřebou zvyšování efektivity práce, zajištění otevřeného přístupu ke studiu pro všechny uchazeče, zvyšování úrovně znalostí studentů srovnatelné jak ve studiu prezenčním, tak v kombinovaném, zajištění snadného přístupu ke studijním materiálům apod. Záměr intenzivnějšího využívání e-learningové výuky bezprostředně souvisí i s naplňováním Dlouhodobého záměru vzdělávací, vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti Univerzity Pardubice. Systematické zavádění distančních prvků do vzdělávání a diverzifikace nabízeného vzdělávání směřující ke strukturovanému studiu, a to zejména při přípravě nových a inovaci stávajících studijních programů, patří mezi dlouhodobé priority činností vzdělávací činnosti univerzity obdobně jako záměr podporovat aktivní metody výuky s využitím informačních technologií a věnovat pozornost podpoře studia zdravotně postižených, zvláště vytvářením podmínek ke studiu takových programů, v nichž mohou najít navzdory svému postižení adekvátní uplatnění.

Pro zavádění forem studia s využitím multimediálních prvků hovoří i fakt, že v souladu s procesy harmonizace vysokoškolského vzdělávání v Evropě je zároveň jednou z podmínek akreditace distančních forem studia i odpovídající úroveň využívání distančních prvků, tedy vzdělávání prostřednictvím e-learningu.

Aktivity některých fakult Univerzity Pardubice (Dopravní fakulty Jana Pernera – DFJP, Fakulty ekonomicko-správní – FES a Fakulta humanitních studií – FHS) nastartovaly zájem o e-learning a vzápětí i konkrétní činnost univerzity v rámci rozvojových projektů v této oblasti již před rokem 2004. Vzhledem k náročnosti na technické i softwarové vybavení a synchronizaci systému v rámci celé univerzity došlo na podzim roku 2003 k logickému sjednocení všech aktivit týkajících se e-vzdělávání. První celouniverzitní rozvojový projekt řešený v roce 2004, garantovaný Informačním centrem univerzity ve spolupráci s DFJP, pokryl potřebu nákupu provozního serveru a instalace e-learningového prostředí (Learning Management System eDoceo – LMS) na platformě OS Linux, MySQL, která je připravena pro poskytování jednotného LMS prostředí všem fakultám. Navázal na projekty dopravní fakulty, která již řešila vznik elektronických učebních opor a výběr vhodného prostředí. Tím je již zmíněný produkt eDoceo od dodavatelské firmy Trask Solutions, s. r. o. je určen pro správu prezenčních a elektronických vzdělávacích programů včetně testování, vyhodnocování, sledování výsledků studia, certifikování absolventů atd. Lze jej provozovat v rámci Intranetu nebo Internetu. Systém je postaven na

standardech a normách pro vývoj e-learningových kurzů a otevřených internetových technologiích. Součástí LMS eDoceo je aplikace Autor, ve které je možné vytvářet strukturu kurzu, vlastní testy a definovat podmínky pro průchod kurzem. Pomocí této intuitivní aplikace lze snadno vytvářet kurzy s použitím už hotových dokumentů MS Wordu, Powerpointu apod.

Navazující celouniverzitní projekt pro rok 2005, garantovaný oddělením pro vzdělávání a výzkum univerzity, se ve dvou liniích – technické a praktické, zabývá konkrétními úkoly, jež umožní realizaci ostrého provozu vytvořených e-learningových kurzů a pomůcek. V praxi jde především o synchronizaci s aplikacemi, jež zajišťují údaje o studijní agendě, o rolích osob a autorizaci uživatelů (STAG, Centrální registr osob, Active Directory). Současně je třeba zajistit administraci a správu kurzů, přizpůsobení grafického vzhledu jednotnému vizuálnímu stylu univerzity a implementovat LCMS pro univerzitní prostředí (akronym LCMS znamená Learning Content Management System, tedy systém pro řízení obsahu vzdělávání). Implementace tohoto systému je velmi vhodná v případě systematické přípravy e-learningových výukových materiálů k předmětům. Vzhledem k pomyslnému rozdělení pracovníků univerzity do tří skupin (na základě realizované analýzy) s různou úrovní povědomí a orientace ve zmíněné problematice e-vzdělávání je praktická část řešení zaměřena na organizaci pracovních seminářů, školení a poskytování metodických konzultací týkajících se e-learningového programu univerzity (použití LMS ve výuce, příprava výukového obsahu apod.) všem zájemcům.

V rámci projektu je oddělením pro vzdělávání a výzkum zajišťována spolupráce s firmou Trask také při průběžném řešení problémů, které se objevují až při konkrétní práci s LMS eDoceo a zvláště s autorským nástrojem Autor. Kontakt jak s uživateli, pro které je pověřený pracovník OVV i poradcem pro práci se zmíněným programem, tak následně i s autory systému a vypracovávání zkušebních kurzů v programu Autor napomáhá rozkrytí některých nedostatků a chyb, jež jsou firmou Trask na základě těchto podnětů obratem odstraňovány. Všechny připomínky slouží rovněž jako podklad pro vývoj vyšší verze programu Autor. Stejným postupem je upravován i LMS eDoceo. Práce na jeho vývoji a přizpůsobení přímo potřebám univerzity budou v rámci projektu i nadále probíhat podle požadavků, které postupně vyplývají z jeho používání.

Veškeré aktivity by měly vést k testovacímu provozu na podzim roku 2005, poté k naplnění systému všemi dosud vytvořenými kurzy a pomůckami a jejich zavedení do ostré aktuální nabídky jednotlivých fakult. Tak by měla být završena fáze přípravy aktivního prostředí na univerzitě pro všechny, kteří v budoucnu chtějí podpořit a obohatit výuku tvorbou e-learningových opor. Studentům pak nabídnou opory nejen oživení výuky, ale zároveň nové prvky ve studiu, které respektují

jejich časové možnosti i požadavky na dostupnost studijních materiálů.

Primárně budou využívány v kombinované formě studia, předpokládá se však i jejich začlenění do výuky ve studiu prezenčním.

Jsou pracoviště univerzity, která již dnes e-learningové prostředky ve výuce používají, jako např. Ústav systémového inženýrství a informatiky Fakulty ekonomicko-správní nebo Katedra provozní spolehlivosti, diagnostiky a mechaniky v dopravě Dopravní fakulty Jana Pernera.

Z tohoto pohledu lze tedy konstatovat, že technicko-organizační podpora pro e-learning bude na univerzitě připravena

v nejbližší době. Bude záležet na samotných akademických pracovnících, pedagozích a pracovištích, nakolik tento relativně v Čechách nový způsob do své výuky implementují a budou používat. Nicméně trendy nejen evropské, ale samotný dlouhodobý záměr univerzity jasně hovoří ve prospěch a budoucnost těchto nových e-learningových výukových pomůcek a technologií.

Mgr. Ivana Švecová, vedoucí oddělení pro vzdělávání a výzkum UPa

Ing. Zdenka Černá, odborná referentka pro studium, celoživotní vzdělávání a e-learning UPa

Letošní první Cena Rhodia za chemii z Francouzského velvyslanectví doktorandce Univerzity Pardubice – Fakulty chemicko-technologické Patero otázek pro Ing. Kateřinu Novoveskou

Kdo je Ing. Kateřina Novoveská?

Ing. Kateřina Novoveská, studentka doktorského studijního programu Fyzikální chemie Fakulty chemicko-technologické Univerzity Pardubice, získala první Cenu Rhodia za chemii za letošní rok, která jí byla slavnostně předána dne 24. června na francouzském velvyslanectví v Praze. Doktorské studium probíhá ve spolupráci s Fyzikálním ústavem Jaroslava Heyrovského Akademie věd ČR v Praze pod vedením Ing. Blanky Wichterlové, DrSc. Od května tohoto roku přešla na kombinované studium a nyní pracuje ve firmě CPN, spol. s r. o ve výzkumu.

Co je cena Rhodia za chemii?

Je to cena v soutěži, kterou organizuje francouzské velvyslanectví v České republice ve spolupráci se společnostmi RHODIA, SANOFI-AVENTIS a PIERRE FABRE MEDICAMENT. Soutěž si klade za cíl ocenit nejlepší české doktorandy v oboru chemie, farmacie a medicíny. Každá univerzita má možnost přihlásit do celostátního finále soutěže studenty doktorských studijních programů, které považuje za nejlepší. Uchazeč pak musí poskytnout odborné komisi svůj životopis, představit písemně svou práci včetně vědeckých publikací spojených s jeho prací a splnit další podmínky dané ve vyhlášení soutěže. Dále musí uchazeč před odbornou komisí přednést přednášku (v anglickém nebo francouzském jazyce), ve které shrne výsledky své práce a v následující diskusi zodpovídá na dotazy členů poroty.

Do nejlepší desítky nominovaných se dostali a oblast chemie a Univerzitu Pardubice, resp. Fakultu chemicko-technologickou v letošním ročníku této vysoce prestižní soutěže reprezentovali dne 31. května tři doktorandi z Univerzity Pardubice – 2 studenti doktorského studijního programu Fyzikální chemie (Ing. Kateřina Novoveská a Ing. Petr Sazama) a 1 programu Anorganická chemie (Ing. Petr Novák).

Ing. Kateřina Novoveská si v soutěži vedla velmi dobře. Její přednáška se opírala o 5 publikovaných prací v prestižních

zahraničních časopisech a několik stáží v zahraničí (např. na Univerzitě Malaga, Španělsko). Výsledky práce byly dále prezentovány v 15 příspěvcích na mezinárodních a národních konferencích. V tvrdé konkurenci 10 soutěžících získala **1. místo za svou práci nazvanou „Selektivní oxidace parafínů na kation-zeolitech. Vztah mezi strukturou a aktivitou“**. Výzkum se týká vývoje nových katalyzátorů na bázi zeolitů s kobaltem pro selektivní oxidaci a amoxidaci nízkých parafínů na olefiny, aldehydy a nitrily. Kromě finanční odměny si Ing. Kateřina Novoveská za svůj skvělý výkon vysloužila i dvouměsíční stáž ve Francii ve výzkumné instituci zaměřené na chemii dle vlastního výběru.

1. Co pro Vás znamená získání Ceny Rhodia?

Na začátku v době přihlašování jsme se s mojí paní školitelkou dohodli, že pokud se dostanu mezi 10 nejlepších, tak to bude opravdu velký úspěch – patřit mezi deset nejlepších doktorandů chemie naší republiky. Vůbec nás nenapadlo, že bych mohla vyhrát. Radost mi udělalo i to, že mezi finalisty jsme byly dvě dívky a obě jsme se umístily mezi prvními třemi. Je to takový malý „truc“ těm profesorům a docentům, kteří ještě v této době tvrdí, že bychom měly jen stát u plotny a houpat dětským kočárkem. Vyhrát mě ve snu nenapadlo, ale s radostí pojedou na dvouměsíční stáž ve Francii, která je součástí výhry. Zároveň musím přiznat, že i v odborném životopise tato cena nevypadá nejhůř.

2. Jaké jsou podmínky pro přijetí do soutěže?

a) Kdo inicioval Vaší účast v soutěži?

b) Co jste musela splnit, udělat?

- a) O soutěži jsem uvažovala již ve druhém ročníku doktorátu na popud pana prof. Ing. Josefa Tichého, DrSc. z naší katedry. Tehdy se toho ale nakupilo víc, a tak jsem se ani nepřihlásila. Letos jsem se dohodla se svou školitelkou, že dat je dost a výsledky jsou zajímavé, tak proč to nezkusit. Jak se říká nejen mezi studenty – za zkoušku nic nedáte.

b) Podmínky přijetí do soutěže jsou mírné, musíte být doktorandem, nesmíte vlastnit cenu Rhodie z předchozích let a nesmíte obhajovat do ledna roku soutěže. To jsou všeobecná ustanovení. Navíc musíte sepsat 5 stránek o své práci v angličtině nebo francouzštině – je to docela problém vtěsnat 3 roky práce na 5 stran včetně obrazové přílohy, napsat stránkové shrnutí v češtině i angličtině, seznam publikací a životopis. Pak vás musí ještě pochválit školitel.

3. O co se opírala Vaše přednáška a jaké bylo téma Vaší práce?

Tématem mé doktorské práce je Selektivní oxidace lehkých nasycených uhlovodíků na zeolitech modifikovaných kovy. To je skoro oficiální název. Lidověji řečeno se zabývám heterogenní katalýzou – přeměnou plynů (etan a propan) v přítomnosti pevné fáze (to je ten zeolit) na produkty, které jsou dále zpracovávány na barviva, rozpouštědla apod. Příkladem heterogenní katalýzy je fungující katalyzátor v autě. Zároveň kromě studia reakce se zabývám pevnou fází jako takovou, její charakterizací.

Práce prezentovaná na Rhodii právě byla výběrem dobrých výsledků, které jsou součástí disertace. Nerada bych zacházela do podrobností, protože chemie je tak rozsáhlá věda, že ani pro chemika a klidně katalytika nemusí být jasné, o co jde a proč se to dělá. Ale smysl to určitě má.

4. Bylo těžké se dostat mezi 10 nejlepších?

To je zajímavá otázka, tenhle moment na soutěži vůbec neovlivníte. V první fázi pracujete na těch všech papírech a souhrnech, které pošlete na velvyslanectví. Komise vás nezná, neví, jak vypadáte, zná jen to, co jste napsali, a podle toho soudí. Vybere těch 10 vyvolených, a teprve s těmi se setká tváří v tvář na přednášce – tam už je to na Vás, jestli umíte

zaujmout, odpovídat a víte, o čem mluvíte. Odpověď na Vaši otázku bude nejspíš znít ano, je to těžké, je těžké napsat těch pár stránek tak, abyste jim řekl, že jste dobrý, výsledky za něco stojí, že by bylo dobré si to poslechnout.

5. A co bylo pro Vás asi nejobtížnější v průběhu celé soutěže?

Co bylo nejtěžší, asi opravdu napsat těch pět stránek. Přednáška už taková dřina nebyla, zvláště když už to berete jako vítězství. Text bezpočtukrát opravovala paní doktorka Wichterlová. Musíte si dát pozor na to, abyste věci nezjednodušili příliš, ale zas máte málo prostoru, abyste to vysvětlili všechno.

Děkujeme za rozhovor Ing. Kateřině Novoveské, gratulujeme a přejeme hodně zdaru v další vědecké práci.

pro redakci zpracoval Tomáš Pospíchal



Ing. Blanka Wichterlová, DrSc., Ing. Kateřina Novoveská (vlevo) a pan Patrick Maestro, vědecký ředitel Rhodia ve Francii

Virtuální univerzita pro veřejnou správu

Již více než půl roku je Fakulta ekonomicko-správní zapojena do realizace mezinárodního projektu „Virtuální univerzita pro veřejnou správu – VUPA“. Jeho čtyři subjekty se k druhému řádnému jednání sešly v polovině srpna na řeckém ostrově Kréta. Rozhodující výměna zkušeností probíhala od 15. do 17. srpna v hotelu Atrium v Heraklionu. Za Fakultu ekonomicko-správní byli přítomni prof. PhDr. Karel Lacina, DrSc. a Ing. Jan Stejskal, za polskou Vyszou skolu Administraci Publicznej v Lodzi E. Plaszczyk, Malgorzata Żak a Janusz Kot, za krétskou firmu DIAKRISI Manolis Skoloudis a Zacharais Chatzakis, za španělskou společnost FEMXA dvě její pracovnice.

Těžiště jednání spočívalo jednak v podrobném informování partnerských organizací o aktivitách, jež se uskutečnily od února letošního roku, jednak v diskusi o klíčových tematických blocích, které budou e-learningovou formou ve čtyřech partnerských zemích zabezpečovány. Z předložených zpráv



snímek přibližuje atmosféru při pracovních setkáních: (zleva) Janusz Kot, pardubičtí zástupci, Mariá Martínez Nieves a Mariá Dolores Gallego Soletto ze španělské společnosti FEMXA



součástí programu konference byla též návštěva Knossu, starověkého hlavního města Kréty v minojské období: (zprava) E. Plaszczyk, K. Lacina a J. Kot

i námětů zcela jednoznačně vyplynulo, že nejvíce práce na daném úseku odvedla polská a česká strana.

Na co se musí účastníci projektu v bezprostředně navazujícím období soustředit? Na úseku publicity by měli daleko intenzivněji pracovat s místními sdělovacími prostředky, přičemž pozitivně byl hodnocen dosavadní přístup pardubické fakulty. Dále se shodli na tom, že pokračujícími konzultacemi upřesní klíčová témata e-learningového vzdělávání. Zatím se podle preferencí účastníků jeví jako nejpotřebnější zajistit příslušnou formou výuky následující okruhy: řízení lidských zdrojů, efektivní řízení veřejné správy a trvale udržitelný rozvoj. Právě pro tyto obsahové okruhy začnou již určené kolektivy zpracovávat příslušné vzdělávací texty, a to v mateřském jazyce a angličtině.

V neposlední řadě bylo dohodnuto, že k příštímu zasedání všech spolupracujících subjektů dojde ve dnech 3. – 4. března 2006 ve španělském městě Vigo. Tím byly dány i termíny, do nichž musí být přidělené úkoly bezpodmínečně splněny.

*PhDr. Miloš Charbuský, CSc.
Ústav veřejné správy a práva FES*

Fulbrightovo stipendium 2005 – Institute of Training and Development, Amherst, USA

Fulbrightova stipendia přiděluje jednou ročně na šestitýdenní letní intenzivní kurz ministerstvo zahraničí USA zahraničním učitelům různých typů škol. Stipendium se týká humanitních oborů a je určeno pro členy vedení škol, lektory a učitele s kvalifikací v oborech historických, politických věd, kulturních studií a cizích jazyků. Podmínkou pro získání stipendia je absolvování testu TOEFL (Test of English as a Foreign Language), jímž se ověří schopnost porozumění každodenní mluvené angličtině a odbornému textu, což obojí předpokládá schopnost plynulé komunikace a sledování odborných přednášek v angličtině. Na základě předložené žádosti a výsledků testu (zpracovává česká pobočka Fulbrightovy komise v Praze, která doporučuje vhodné uchazeče) je pak konečný výběr v rukou amerického ministerstva zahraničí. Kurzy jsou zaměřeny na „American Studies” a jejich účastníci během šesti týdnů intenzivní výuky získají ucelený přehled o základech americké historie, náboženství, kultury, literatury a environmentalismu.

Letošní intenzivní kurz proběhl v červnu až srpnu na Institutu celoživotního vzdělávání v Amherstu, Massachusetts, a zúčastnilo se jej 28 učitelů středních a vysokých škol ze 24 zemí celého světa. Všichni si ověřili a upevnili své dosavadní znalosti a vědomosti o fungování americké společnosti prostřednictvím vysoce kvalitních a zajímavých přednášek lektorů místní Amherst College, University of Massachusetts i hostujících profesorů (jedním z nejkvalifikovanějších odborníků byl pan Bruce Laurie, profesor historie na Univerzitě Massachusetts). Přednášky byly doplněny semináři, panelovými diskusemi a navazovaly na ně exkurze, návštěvy muzeí a různých – především vzdělávacích – institucí, které



účastníci kurzu na Harvardově univerzitě v Bostonu

umožnily účastníkům prakticky ověřit teoretické znalosti získané ve výuce. Součástí programu byly i návštěvy divadel, galerií a sportovní aktivity. K tomu, co sami Američané nazývají „hands-on-experience”, tradičně patřily i pozvánky do rodin místní komunity. Tyto společenské akce dokreslily tradičně přátelskou pohostinnost místních obyvatel, kteří vítali každou příležitost dovědět se nové informace o zemích, z nichž zahraniční účastníci pocházejí.

Jako dlouholetý zaměstnanec českého školství jsem se samozřejmě zajímala o systém a fungování amerických škol. Vzdělávací systém v USA se v mnohém od našeho liší, například tím, že hlavním zdrojem financování je daň z majetku. Dále na školách fungují specializovaní poradci, například psycholog, poradce pro volbu povolání a poradce pro kázeňské problémy, kteří stejně jako ředitel a další členové vedení školy jsou

manažery na plný úvazek a na rozdíl od našich vůbec nevyučují. Společným rysem jsou například relativně nízké platy učitelů: v tomto regionu se roční mzda učitele s obdobou magisterského titulu pohybuje v rozmezí 40 000 – 57 000 dolarů v závislosti na typu školy a počtu odučených let.

Studium na amerických vysokých školách, učitelství nevyjímaje, je finančně náročná záležitost, na druhé straně však existují široké možnosti bezúročných studentských půjček a stipendií. Většina studentů se snaží najít si práci při škole a příliš nezatežovat rodinný rozpočet.

Účastníci kurzu velmi ocenili možnost návštěv několika lokálních škol, například Easthampton High School, což je největší střední škola v okolí Amherstu. Protože studenti byli již několik dní na prázdninách, byla škola poněkud ztichlá a prázdná, nicméně učitelé byli přítomni a seznámili účastníky kurzu s osnovami, vybavením školy i s jejím provozem. Všichni účastníci programu byli velmi zaujati záležitostí, která se u nás v této podobě zatím nevyskytuje. Je to tzv. „Town Meeting” (veřejné shromáždění města), které schvaluje roční rozpočet školy. Celá schůze se skládá z 8 večerních sezení, která probíhají ve školním kinosále v rozmezí jednoho měsíce. Jsou veřejná, mohou se jich zúčastnit a v diskusi projevit svůj názor všichni obyvatelé města. Cílem je naprostá transparentnost metod řízení školy, kterou navštěvuje větši-

na děti z okolí; zároveň jsou prostřednictvím shromáždění do chodu školy zainteresováni představitelé různých složek místní správy. Pro zajímavost uvádím některé hlavní aktéry tohoto shromáždění a jejich funkce: ředitel školy předsedá celému shromáždění; městský úředník řídí a kontroluje platnost hlasování; školní inspektor zastupuje státní řídicí instituci; předseda finančního výboru připravuje a prezentuje rozpočet; zástupce „rodičovské koalice” lobuje ve prospěch zvýšení rozpočtu. Městské shromáždění přistupuje k tomuto úkolu velmi zodpovědně i přesto, že téměř všichni jsou dobrovolníci, kteří této práci věnují svůj volný čas bez nároku na odměnu.

Navzdory mnoha pozitivním rysům amerického školství, jakým je bezesporu např. městské shromáždění, jsem přesvědčena, že naše školy po stránce vybavení i z hlediska fungování snesou srovnání s americkou vzdělávací institucí více než se ctí.

Intenzivní kurz ITD byl velkou zkušeností a příležitostí ke srovnávání nejen v rámci USA, ale vzhledem k výběru účastníků také k získání multikulturní perspektivy o mnoha aspektech společenského života, historie a kultury celkem 24 zemí celého světa.

*Mgr. Yveta Linhartová
Ústav cizích jazyků FHS*



New York – Battery Park



typické panorama New Yorku, v pozadí Brooklynský most



účastníci kurzu na Harvardově univerzitě – soustředění před začátkem přednášky

Setkání členů Asociace učitelů španělštiny

V sobotu 22. října 2005 se na půdě Univerzity Pardubice konalo setkání členů Asociace učitelů španělštiny v České republice (AUŠ/APE), spojené již tradičně s cyklem přednášek ve španělském jazyce. Pod záštitou předsedkyně AUŠ paní PhDr. Anny Mištinové se organizace ujala Katedra cizích jazyků Fakulty humanitních studií (Mgr. Věra Hyhlíková a Mgr. Helena Jaklová) ve spolupráci s oddělením mezinárodních vztahů (Ing. Felipe Martínez).

Asociace učitelů španělštiny v České republice je sdružení především vysokoškolských učitelů – hispanistů. Jejím cílem je výměna odborných a pedagogických zkušeností a pořádání odborných didaktických seminářů pro členy asociace. Asociace úzce spolupracuje s Oddělením pro záležitosti vzdělávání při Španělském velvyslanectví v Praze a je členem Mezinárodní asociace učitelů španělštiny (FIAPE).

Program přednáškového cyklu měl dvě tematické části. V první části zaměřené na problematiku latinskoamerické identity („La Identidad Latinoamericana”) vystoupila paní Dra. María José Báez Loreto z venezuelského velvyslanectví, aby uvedla dopolední přednášky Lic. Mgr. Armanda Perrymana Figueroa a doc. PhDr. Pavla Štěpánka, Ph. D.

Lic. Perryman se na úvod svého vystoupení pokusil definovat pojem latinskoamerické identity, což se v kontextu pohnuté historie tohoto kontinentu ukázalo jako velmi složité. Identita může být v tomto směru chápána jako ambivalentní pojem. Podle něho je to pojem na jedné straně abstraktní, protože jej nelze postihnout lidským smyslem, a na druhé straně konkrétní, protože zahrnuje každodenní prožitek dané reality. Tuto filozoficky zaměřenou úvahu ilustroval na celé řadě příkladů z dějin Latinské Ameriky, které chápe jako neustálé



střetávání různých kulturních vlivů (evropského, severoamerického, afrického a asijského). Z těchto vlivů pak vyrůstá svébytná latinskoamerická identita.

Docent Štěpánek v úvodu své přednášky otevřel další perspektivu vnímání pojmu identity. Podle něho má každý národ své vlastní pojetí toho, čemu se říká identita. Z toho plyne jistá rozkolísanost, kterou nazývá „neurosis de la identidad“. Četnost a různorodost vlivů, které spoluutvářely latinskoamerickou identitu, demonstroval na architektonických památkách. Jedná se o katedrály vystavěné v barokním slohu, které vznikaly na latinskoamerickém území. Ačkoli se jedná o stavební sloh a techniky práce importované z Evropy, je v některých oblastech patrný vliv lokálních kultur původních obyvatel Ameriky, jinde se navíc objevují islámské stavební prvky (tzv. mudejarský sloh) jako důkaz kontaktů s muslimy. Stranou nezůstávají ani vlivy asijské, a to zejména v zahradní architektuře. Podle slov docenta Štěpánka došlo v Latinské

Americe již v minulosti ke globalizaci kultury evropské, původní americké a asijské.

V odpolední části přednáškového cyklu vystoupil s přednáškou „El terrorismo y su representación en la prensa: un análisis interdisciplinario del texto“ Mgr. Radim Závec z katedry romanistiky FF UP v Olomouci. Na základě sociolingvistické analýzy novinových článků informujících o teroristických útocích v Londýně ukázal, jak se v průběhu času pod mediálním a společenským tlakem deformuje popisovaná realita. Na závěr jeho vystoupení proběhla zajímavá konfrontace pojetí terorismu v Evropě a v Latinské Americe.

Témata přednášek byla velmi zajímavá a přednášející odhalili všem zúčastněným nové souvislosti v dané problematice. Věříme, že se tak na Univerzitě Pardubice opět o něco více otevřely dveře hispanistům a dalším zájemcům o kulturu španělsky mluvících zemí.

Mgr. Helena Jaklová
Ústav cizích jazyků FHS

Dopravní sál pro výuku technologie a řízení železničního provozu na Technické univerzitě v Drážďanech



přednáška doc. Dr. Ing. Libora Beneše



Ing. Michael Lata, Ph.D. přednáší o problematice pohonu kolejových vozidel



proděkan DFJP Ing. Alexander Chlaň, Ph.D. představuje fakultu

Pedagogové a doktorandi dopravní fakulty se opět aktivně zúčastnili evropské letní školy v polských Beskydech.

V červenci tohoto roku uspořádala Katedra železniční techniky Slezské technické univerzity v Katovicích ve spolupráci s European Centre of Excellence „TRANSMEC“ již druhý ročník evropské letní školy pro studenty doktorského studia pod názvem „2nd European School in Mechanics Application in Railway Transport“. Stejně jako v loňském roce se tohoto

dvoutýdenního semináře zúčastnili doktorandi i pedagogové Dopravní fakulty Jana Pernera. Přednášky byly zaměřeny zejména do oblasti konstrukce, výroby, provozu, diagnostiky a simulačních výpočtů v železniční dopravě. Mezi odborníky z celé Evropy reprezentovali Dopravní fakultu Jana Pernera z Katedry dopravních prostředků Ing. Michael Lata, Ph.D. s přednáškou na téma „Problematics of Wheelset Drive Dynamics“ a doc. Dr. Ing. Libor Beneš s přednáškou na téma „Me-



doktorandi DFJP – zleva Ing. Martin Kohout, Ing. Aleš Hába, Ing. Martin Turner



společná fotografie všech účastníků evropské letní školy

chanisms of the Microstructure Transformations in the Railway Wheel/Rail Contact". V loňském roce se v rámci navázané spolupráce Ing. Michael Lata, Ph.D. zúčastnil měsíčního pobytu na Slezské technické univerzitě v Katovicích s přednáškovou činností na vybraná témata. Letošního ročníku letní školy se zúčastnil i proděkan dopravní fakulty Ing. Alexander Chlaň, Ph.D., který ve své přednášce představil Univerzitu Pardubice a hlavní náplň výzkumné činnosti DFJP. Za studenty se z katedry dopravních prostředků aktivně zúčastnili tři doktorandi – Ing. Martin Kohout, Ing. Martin Turner a Ing. Aleš Hába, kteří zde rovněž přednesli své příspěvky týkající se problematiky jejich disertačních prací. Mimo zmíněné studenty doktorského studia pardubické dopravní fakulty zde Českou republiku také reprezentovali dva mladí pracovníci Výzkumného ústavu železničního v Praze Ing. Pavla Gangurová a Ing. Lukáš Hejzlar, kteří jsou rovněž absolventy Dopravní fakulty Jana Pernera. Celá akce se konala v příjemném prostředí hotelu Muflon, ležícím v horském městečku Ustroň nedaleko českých hranic. Kromě zajímavých přednášek byly pro studenty připraveny také společenské akce, rovněž byl vyhrazen čas pro pěší i cyklo-turistiku ve Slezských Beskydách. Letní škola byla pro studenty i pedagogy velmi dobrou příležitostí k získání cenných zahraničních kontaktů, seznámení se s problematikou, kterou se zabývají zahraniční univerzity, a v neposlední řadě také možností velmi příjemně strávit prázdninový čas.

*Ing. Aleš Hába
student doktorského studijního programu
Dislokované pracoviště DFJP v České Třebové*

Skončil první běh Univerzity volného času, začal další



V červnu 2005 skončil slavnostní promocií v Rytířských sálech pardubického zámku první tříletý běh Univerzity volného času, který organizovala Fakulta humanitních studií Univerzity Pardubice. Celý projekt trval tři roky (2002 – 2005) a poněkud se lišil od běžné praxe hojně rozšířených univerzit třetího věku. Především nebyl zacílen pouze na seniory, ale na všechny zájemce bez rozdílu věku. Zúčastnit se mohli i ti, kteří z různých příčin nedošli k maturitě. Měl pevný program, jenž předpokládal i poměrně náročné povinnosti. Každý semestr absolvoval účastník tři tematicky různé kurzy po sedmi přednáškách (přednášelo se každý druhý čtvrtek odpoledne), a i když se přednášející občas střídali, každý kurz měl svého garanta, u něhož bylo možné napsat – po dohodě s ním – seminární práci, a to v každém semestru jednu. Přihlášení studenti tak absolvovali 17 tematických kurzů (jeden, počítačová technika, se z technických důvodů nepodařilo uskutečnit) vždy se sedmi přednáškami a napsali pět semi-

nárních a jednu závěrečnou práci, kterou obhajovali před zvláštní zkušební komisí. Rozsah povinností byl tedy značný, právě tak i suma znalostí, s kterou se seznamovali. Ani seminární práce v každém semestru nebyla jednoduchou záležitostí. Tak se stalo, že z přibližně 110 přihlášených došlo do cíle jenom 80 a z nich pak 23 napsalo a obhájilo závěrečnou práci a zúčastnilo se slavnostní promoce. Je třeba uvést, že některé ze závěrečných prací byly výjimečné. Zvláště to platí o těch, v nichž autoři navazovali na své životní i pracovní zkušenosti a rozvíjeli je se snahou vyhodnotit je, vzdávali hold svému rodnému kraji, městu či dlouhodobému zájmu. Některá témata byla zvládnuta velmi dobře i po badatelské stránce, jako např. historické hodnocení Slovenského národního povstání a jeho proměny, problémy pravicového extrémismu u nás či svědectví o poválečném životě S. K. Neumanna, kde z rodinného archivu otiskl autor i Neumannovy neznámé příležitostné básně.

Absolventům celého běhu je třeba vzdát hold a asi také jejich rodinným příslušníkům, kteří se v hojném počtu dostavili na slavnostní promoci. Poděkování zaslouží i vedení Fakulty humanitních studií, které připravený projekt akceptovalo a vytvořilo vhodné podmínky. A samozřejmě i učitelé Fakulty humanitních studií, jejichž ochota ujmout se náročného úkolu (v sedmi přednáškách podat přehled o novinkách či obsahu svého předmětu) byla vesměs příkladná. Celý projekt by se také neobešel bez organizační práce, kterou po všechny tři roky vykonávala pracovnice studijního oddělení fakulty paní Eva Veletová. I jí bezesporu patří velký dík.

Pevně věřím, že celý projekt byl přínosem pro všechny zúčastněné, studenty i učitele a že bude vhodným východiskem pro další akce téhož druhu. Ostatně, druhý běh Univerzity volného času je již v plném proudu, za učitelskou účast nyní odpovídá Mgr. Zbyněk Vydra, Ph.D. z katedry historických věd, organizaci opět zajišťuje Eva Veletová ze studijního oddělení Fakulty humanitních studií. Začal počátkem října 2005 (potrvá do května 2008).

Program a termíny pro akademický rok 2005/2006

Zimní semestr:

Termíny přednášek: 6. 10., 13. 10., 27. 10., 10. 11., 24. 11., 8. 12., 5. 1.,

Konzultace: 19. 1.

Přednáškové cykly:

- Tvůrčí psaní (Mgr. Jiří Studený) – 13.00 – 14.30
- Vývoj evropské vzdělanosti (prof. PhDr. Karel Rýdl, CSc.) – 14.45 – 16.15
- Religionistika jako věda o náboženství (Tomáš Bubík, Ph.D.) – 16.30 – 18.00

Letní semestr:

Termíny přednášek: 23. 2., 9. 3., 23. 3., 6. 4., 20. 4., 4. 5., 16. 5.

Konzultace: 1.6.

Přednáškové cykly:

- Vlastní jména v češtině (doc. PhDr. Jana Bartůňková, CSc.)
- Dějiny každodennosti 19. a 20. století (prof. PhDr. Milena Lenderová, CSc.)
- Současná religiozita a její sociální souvislosti (doc. ThDr. Ivan Štampach)

Bližší informace o tomto programu naleznou všichni zájemci na webových stránkách univerzity <http://www.upce.cz> nebo se mohou obrátit na paní Evu Veletovou – e-mail: eva.veletova@upce.cz, telefonní číslo 466 036 239.

*doc. PhDr. Václav Veber
Katedra historických věd FHS*

Propagujeme Dopravní fakultu Jana Pernera



Dopravní fakulta Jana Pernera ctí slavného stavitele železnic, jehož jméno převzala do svého názvu. Vedení fakulty, zejména její děkan prof. Ing. Karel Šotek, CSc., využívá k propagaci školy i netradiční formy. Dvě z těchto akcí měly zvlášť zdařilý průběh.

Začátkem července se v rodišti Ing. Jana Pernera, Bratčicích, malé obci nedaleko Čáslavi, uskutečnila slavnost ke 190. výročí jeho narození, spojená se setkáním rodáků a přátel obce. V předvečer velmi pěkného setkání byla osobnost slavného inženýra uctěna pietním aktem na pardubickém hřbitově. Děkan Dopravní fakulty Jana Pernera prof. Ing. Karel Šotek, CSc., proděkan dopravní fakulty prof. Ing. Bohumil Culek, CSc. a RNDr. Ludvík Prouza, CSc. a předseda akademického senátu

doc. Ing. Václav Cempírek, Ph.D. položili na hrob rodiny Pernerovy věnec věnovaný Dopravní fakultou Jana Pernera, Institutem Jana Pernera, o. p. s. i Nadačním fondem Jana Pernera. Druhý den se představitelé dopravní fakulty zúčastnili hlavních slavností v Bratčicích nejen jako významní hosté, ale jak v projevu děkana, tak i dalšími informacemi o studiu na pardubické univerzitě dokumentovali, že jméno Jana Pernera stále žije a přitahuje zájemce o dopravní problematiku.

Začátkem září se děkan Dopravní fakulty Jana Pernera prof. Ing. Karel Šotek, CSc. zúčastnil ve Žďáru nad Sázavou 13. ročníku volejbalového turnaje „O pohár ministra dopravy“. Bohužel nikoliv jako aktivní sportovec (Dopravní fakulta Jana Pernera neměla mezi 32 družstvy svého zástupce), ale jako jeden z garantů turnaje, uvedených na udělovaných diplomech. V rámci přátelského večera ve Žďárské sokolovně předával společně s náměstkem ministerstva dopravy RNDr. Petrem Pospíchálem, sta-



rostou města Žďáru nad Sázavou Mgr. Brychtou, ředitelem SVT ČSAD RNDr. Janem Kotíkem a zástupci sponzorů ceny vítězům celkem 88 utkání rozdělených do tří kategorií. Pohár Jana Pernera předal vítězi kategorie C – týmu TQM Opava. Neformální setkání s celou řadou pracovníků podniků a organizací působících v dopravě bylo příležitostí k propagaci

univerzity a především Dopravní fakulty Jana Pernera. Jistě k tomu přispěje i účast týmu zástupců DFJP, jehož vyslání děkan s nadšením přislíbil.

*Ing. Milena Foglarová
Vzdělávací a informační pracoviště DFJP v Praze*



hlavní organizátor RNDr. Kotík v rozhovoru s prof. Šotkem



děkan Dopravní fakulty Jana Pernera Univerzity Pardubice prof. Ing. K. Šotek, CSc. na hřišti



předávání cen

konference, semináře

I. mezinárodní sympozium o separačních vědách letos na Univerzitě Pardubice

Ve dnech 12. – 14. září 2005 se v Aule Arnošta z Pardubic Univerzity Pardubice konalo poprvé v České republice významné mezinárodní setkání předních odborníků v oblasti analytických separací látek, které jsou v současnosti nejdůležitějším nástrojem pro rozbor složitých vzorků v klinické, farmaceutické, soudní a průmyslové analýze a především v analýze biologických materiálů a životního prostředí.

11th International Symposium on Separation Sciences, ISSS 2005, bylo pořádáno v rámci série sympozií pořádané každý rok v některé účastnické zemi CEGSS – Central-European Group for Separation Sciences (Středoevropské skupiny pro separační vědy). Předsednictvím sympozia ISSS 2005 byl pověřen národní zástupce České republiky v CEGSS prof. Ing. Pavel Jandera, DrSc. z Katedry analytické chemie Fakulty chemicko-technologické. Sympozium ISSS 2005 bylo spojeno s národním setkáním „Konference o pokrocích v teorii, instrumentaci a aplikacích chromatografických, elektromigračních a příbuzných separačních metod“, organizovaným Skupinou pro chromatografii a elektroforézu České společnosti chemické.

Vedle CEGSS se na organizaci sympozia podílela Skupina pro chromatografii a elektroforézu České společnosti chemické a Katedra analytické chemie, na jejichž pracovištích a doktorandech skupiny analytických separací ležela hlavní tíha praktických organizačních záležitostí. Sympoziu poskytla záštitu Evropská skupina pro separační vědy (EuSSS).

Sympozium bylo zaměřeno na aktuální novinky ve vývoji metodik, instrumentace a aplikací ve všech oblastech moderních

separačních analytických technik, s důrazem na perspektivní, nejrychleji se rozvíjející oblasti – vývoj nových separačních médií, především nové stacionární fáze, monolitické kolony a čipy, dvourozměrné, miniaturizované a ultra-rychlé separační techniky, separační techniky spojené s hmotnostní spektrometrií a nukleární magnetickou rezonancí, úpravy a obohacování vzorků před analýzou, farmaceutické, klinické a průmyslové aplikace, pokroky v analýze životního prostředí, biopolymerů a bakterií. Přední světoví odborníci přednesli 76 přednášek ve třech plenárních a v 10 paralelních sekcích, 200 plakátových sdělení bylo prezentováno ve dvou sekcích. V rámci konference se konaly dva workshopy o elektroforetických separacích na čípech a vícerozměrné kapalinové chromatografii ve spojení s hmotnostní spektrometrií. 15 českých a zahraničních společností vystavovalo nejnovější přístroje, separační kolony a spotřební materiál pro chromatografii a elektroforézu. Uspořádání sympozia významně sponzorsky podpořila Fakulta chemicko-technologická Univerzity Pardubice a firmy Agilent - HPST Praha, Bia Separations Lublaň, Bio-Rad, IVAX Opava, Merck, RADANAL Pardubice, Shimadzu, SIB Brno, Waters, Zentiva Praha.

Na sympozium ISSS 2005 přijelo 340 účastníků z 25 zemí, z toho přibližně polovina domácích a polovina zahraničních, z většiny evropských zemí, ale i z Egypta a Íránu a ze zámoří – USA, Kanady, Japonska, Taiwanu a z Austrálie. Úvodní plenární přednášku přednesl prof. Georges Guiochon z University of Tennessee, Knoxville, USA, doktor honoris causa Univerzity Pardubice. Zúčastnili se i zakladatelé československé

chromatografie, prof. Jaroslav Janák, první ředitel Ústavu analytické chemie ČSAV v Brně, prof. Eva Smolková – Keulemansová a doc. Karel Macek z Prahy. V průběhu slavnostního zahájení předal prorektor Univerzity Pardubice, doc. Ing. Jiří Cakl, CSc. pamětní medaili Univerzity Pardubice prof. Boguslawu Buszewskému, vedoucímu Katedry analytické chemie a ekoanalytiky Univerzity Mikuláše Koperníka v polské Toruni, s jehož skupinou dlouhá léta spolupracuje naše skupina separací Katedry analytické chemie Fakulty chemicko-technologické.

Potěšitelné je, že symposia se zúčastnilo 111 studentů doktorských programů v oblasti chemie a farmacie. Zájem mladé generace o analytické separační techniky dokládá to, že prezentovali většinu plakátových sdělení, 16 přednášek ve dvou zvláštních sekcích mladých vědců a nejlepší z nich přednášeli i v ostatních sekcích. Pro mladé byla určena i soutěž o nejlepší plakátové sdělení, sponzorovaná hodnotnými cenami, zahrnujícími účast na příštích sympoziích z oblasti analytických separací, věnovanými EuSSS, FChT Univerzity Pardubice, firmou Agilent Technologies a Slovinskou chromatografickou společností spolu s Rakouskou společností pro analytickou chemii. Knižní ceny pro úspěšné soutěžící poskytlo nakladatelství Wiley. Nejlepší příspěvky budou publikovány ve zvláštním čísle mezinárodního časopisu *Journal of Separation Science*, věnovaném pardubickému symposiu. Během z symposia se konaly i schůze mezinárodního výboru Středoevropské skupiny pro separační vědy (CEGSS) a výboru Evropské společnosti pro separační vědy (EuSSS).

Vedle organizačního úsilí se na ISSS 2005 pracovníci a doktorandi katedry analytické chemie a katedry biologických věd naší univerzity podíleli i aktivní účastí. Prezentovali nejnovější výsledky své vědecké práce formou dvou přednášek v paralelních sekcích, tří přednášek v sekcích mladých vědců a 18 posterů. Poster M. Slovákové z katedry biologických věd získal ocenění spojené s finanční podporou účasti na konferenci v polské Toruni v r. 2007.

Účastníci symposia kladně hodnotili odbornou úroveň symposia. Líbil se jim i společenský program – uvítací večírek v prostorách auly univerzity v neděli večer, recepce s rautem na pardubickém zámku v úterý a kongresová exkurze do Kutné Hory ve středu odpoledne po ukončení odborného programu.

Ve spojení se sympoziem ISSS 2005 byl uspořádán i výroční workshop a schůze koordinátorů projektu Víceozměrná kapalinová chromatografie, „COM-CHROM“ 5. Rámcového programu Evropské komise, jehož se účastní skupina separací katedry analytické chemie spolu s partnerskými pracovišti univerzit v Oslu, Karlstadu (Švédsko), Amsterdamu, Paříži a Messině (Itálie). Na několikaměsíční stáži v rámci projektu vyjeli či v současné době vyjíždějí pracovníci a doktorandi katedry analytické chemie na univerzity v Oslu (Ing. Kateřina Novotná, doc. Michal Holčapek), v Amsterdamu (Ing. Lenka Kolářová, Mgr. Jiří Urban), v Karlstadu (Ing. Petr Česla, Ing. Dana Moravcová), v Paříži (Ing. Martina Lasáková, Mgr. Jiří Urban) a v Messině (Ing. Václav Staněk). Na Katedru analytické chemie Fakulty chemicko-technologické přijeli pracovat na projektu mladí vědci z Řecka (Anastasios Sakalis), Polska (Katarzyna Krupczynska, Tomasz Welerowicz), Rumunska (Simion Beldean-Galea), Slovenska (Eva Blahová) a Itálie (Francesco Cacciola). Komisař Evropské Komise Dr. De Virgilio na hodnotícím semináři v Amsterdamu letos v dubnu hodnotil dosavadní průběh čtyřletého projektu po dvou letech trvání jako úspěšný.

Ve spojení se sympoziem jsme v rámci středoevropského projektu programu univerzitního vzdělávání CEEPUS II uspořádali čtrnáctidenní letní školu – vzdělávací kurz Vývoj a optimalizace separačních metod. Letní školy se vedle studentů (doktorandů) katedry analytické chemie domácí univerzity zúčastnilo i 18 studentů doktorského programu z ČR (Univerzita Karlova, Praha), Slovenska (STU Bratislava, Univerzita Komenského Bratislava), Polska (Univerzita Mikuláše Koperníka v Toruni, Lékařská univerzita v Gdaňsku) a Chorvatska (Univerzita v Záhřebu). Přednášeli prof. Peter Schoenmakers z Univerzity v Amsterdamu, prof. Lehotay a prof. Krupčík z STU Bratislava, doc. Hutta z Univerzity Komenského v Bratislavě, prof. Buszewski z Univerzity Mikuláše Koperníka v Toruni a prof. Jandera, doc. Holčapek a Ing. Novotná z Univerzity Pardubice. Frekventanti kurzu absolvovali i praktická cvičení z kapilární elektroforézy a vysokoúčinné kapalinové chromatografie s hmotnostně-spektrometrickou a elektrochemickou detekcí na nejmodernějších přístrojích katedry analytické chemie. Vedle letní školy se všichni zúčastnili i symposia ISSS 2005.

*prof. Ing. Pavel Jandera, DrSc.
Katedra analytické chemie FChT*



3. ročník Školy HPLC/MS

Ve dnech 29. srpna až 2. září se uskutečnil již třetí ročník Školy HPLC/MS pořádaný Katedrou analytické chemie Fakulty chemicko-technologické a Spektroskopickou společností Jana Marka Marci. Po dvou předchozích ročnících pořádaných v letech 2001 a 2003 v Pardubicích se ten letošní přesunul do krásného přírodního prostředí Českého Švýcarska, protože místem konání byl hotel JEF v Dublici.

První dva dny školy byly věnovány základům techniky spojení separačních technik v kapalné fázi (kapalinová chromatografie, elektromigrační techniky, superkritická fluidní chromatografie) s hmotnostní spektrometrií včetně používané instrumentace a ionizačních technik. Hlavním tématem třetího ročníku školy byla interpretace hmotnostních spekter, čemuž byly vyhrazeny celé dva dny. Interpretace hmotnostních spekter se probírala od základů konvenční elektronové ionizace až po měkké ionizační techniky (ESI, APCI a MALDI), včetně cvičení interpretace a aplikačních přednášek o analýze vybraných typů látek. Poslední den byl zaměřen na analýzu biologických vzorků a interpretaci hmotnostních spekter biomolekul. Získané znalosti si účastníci mohli prověřit v soutěži interpretace hmotnostních spekter, kde hlavní cenu (kniha fotografií o národním parku České Švýcarsko) získala Ing. Dana Ansorgová.

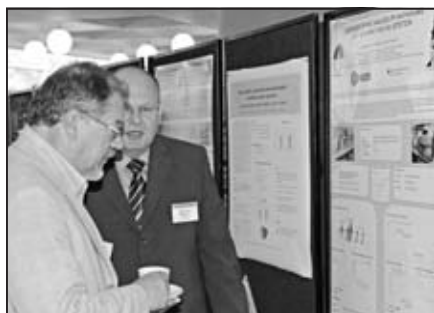
Letošního ročníku se zúčastnilo celkem 140 účastníků z akademických, univerzitních i průmyslových pracovišť z České republiky a ze Slovenska, kteří mohli slyšet celkem 31 hlavních, 11 aplikačních a 6 firemních prezentací. Kromě předních domácích lektorů přijali pozvání i dva zahraniční přednášející z University of Warwick ve Velké Británii (prof. P. J.

Derrick a Dr. A. E. Giannakopoulos). Stalo se již tradicí, že celodenní maratón přednášek doplňuje i bohatý společenský program díky podpoře zúčastněných firem zabývajících se hmotnostní spektrometrií (Amedis, Applied Biosystems, HPST, Scientific Instruments Brno, Spectronex a Waters), jako např. odborná degustace vína, kytarový koncert prof. Štěpána Raka v doubickém kostele, promítání diapositivů o Českém Švýcarsku od ředitele národního parku RNDr. Zdeňka Patzelta, exkurze do skláren Crystalex v Novém Boru, vystoupení iluzionisty Ivo Žídky a na závěr táborák s opékáním selete. Další pozoruhodnou tradicí těchto setkání hmotnostně-spektrometrické komunity je, že téměř v průběhu celé akce neklesá účast na přednáškách pod 80 % přítomných účastníků, což bylo letos vzhledem k mimořádně vydařenému počasí v závěru léta téměř neuvěřitelné.

V příštím roce bude v Praze ve dnech 27. srpna až 1. září pořádán již 17. ročník nejvýznamější světové konference zabývající se hmotnostní spektrometrií „International Mass Spectrometry Conference“ (<http://www.imsc2006.org>), takže tento rok Škola hmotnostní spektrometrie nebude a další ročník je plánován na podzim roku 2007. Na základě hlasování účastníků bude místem konání pravděpodobně jižní Morava, aktuální informace o plánovaných akcích odborné skupiny hmotnostní spektrometrie budou včas uveřejněny na stránkách Spektroskopické společnosti (<http://www.spektroskopie.cz>) nebo na webových stránkách Škol HPLC/MS (<http://user.upce.cz/~holcapek/conferences.htm>).

*doc. Ing. Michal Holčapek, Ph.D.
Katedra analytické chemie FChT*

5. mezinárodní konference VITAMINS 2005



Ve dnech 14. – 15. září 2005 se konala na půdě univerzity 5. mezinárodní konference VITAMINS 2005 zaměřená na cílenou nutriční terapii. Uspořádala ji firma Radanal, s. r. o. spolu s dalšími organizacemi. Akci podpořila řada sponzorů. Konference se zúčastnilo 250 chemiků, farmaceutů a lékařů z 10 zemí světa. Předneseno bylo 36 ústních sdělení a vystaveno 67 posterů.

Důležitým, významným okruhem přednášek byly jako každoročně antioxidanty, a to ponejvíce přirozeně se vyskytující v různých potravinách – zelenině, ovoci, vínu, pivu – jejich

změny při zrání či technologickém zpracování a jejich působení na zdravotní stav člověka, např. aterosklerozu či diabetes. Oxidativní stres je jedním z činitelů vyvolávajících patologické procesy v organismu, zvláště chronické degenerativní onemocnění jako diabetes, ateroskleróza, rakovina, Alzheimerova nemoc a další. Byla proto organizována osmiměsíční intervenční studie u diabetiků nezávislých na insulinu. Pacienti měli buď hyperlipidemii, nebo byli zdraví. Podávány byly různé směsi vitaminů C, E, karotenoidů, bioflavonoidů a esenciálních nenasycených mastných kyselin nebo doplňků stravy –

Chlorella pyrenoidosa. Bylo zjištěno, že účinek *Chlorelly* byl nižší než vliv antioxidantních vitamínů a provitaminů. Jako nejaktivnější komponenta pozitivně ovlivňující metabolismus lipidů a sacharidů je pravděpodobně α -tokoferol.

Jiná studie, do níž byli zařazeni muži ve věku 40 – 60 let porovnávala vliv podávání vína (množství alkoholu 20 – 50 g denně) na snížení četnosti kardiovaskulárního onemocnění s podáváním piva (830 ml ležáku) na žádoucí účinek na rizikové faktory aterosklerózy a oxidativní stres. Vliv piva se projevil jednak zvýšením váhy u pacientů, a to ještě i měsíc po skončení podávání piva, ale neprojevil se na zvýšení homocysteinu, k čemuž dochází při pití vína či jiných alkoholických nápojů. Vysvětlením je obsah kyseliny listové a vitamínu B6 v pivu. Dochází též ke zlepšení antioxidantní obrany, která se může projevit v antiaterogenitě.

Pravidelně tradičně velkým blokem jsou přednášky o nových poznatcích ze studia homocysteinu, jehož toxické následky jsou dosud nedostatečně prozkoumány. Vysoké hodnoty homocysteinu mohou vyústit v různá závažná onemocnění.

Efektivnost elektrizace tratí

Katedra elektrotechniky, elektroniky a zabezpečovací techniky v dopravě Dopravní fakulty Jana Pernera pořádala v dubnu seminář na téma „**Efektivnost elektrizace tratí**“ se zaměřením na stavebně technické a provozně technologické aspekty elektrizace železničních tratí v SRN.

Seminář zahájil vedoucí katedry elektrotechniky, elektroniky a zabezpečovací techniky v dopravě prof. Ing. Vladimír Schejbal, CSc., který přivítal jak přednášejícího Dr. Ing. Rudolfa Breimeiera z Technické univerzity Hannover, tak i ostatní účastníky semináře z projekčních, provozních a akademických kruhů.

Odborná část semináře obsahovala přednášku Dr. Ing. Rudolfa Breimeiera, který na příkladu elektrizace železničních tratí v SRN ukázal, jak se postupně měnil během realizace pohled na přínosy a návratnost investic. Na samém počátku celé akce se jednalo jen o náhradu dosluhující parní vozby. Se zvyšujícími se výkony nových trakčních vozidel ale vyšlo najevo, že vlastní těleso dráhy neodpovídá požadavkům provozu, zejména do budoucnosti. Bylo třeba snížit počet úrovnových přejezdů a počítat s úpravami pro konečnou rychlost 160 km/h tak, aby vložené investice zajišťovaly návratnost do dvaceti pěti let. Následně se zjistilo, že je třeba přehodnotit hranici konečné rychlosti a při úpravách uvažovat s rychlostí 200 km/h, případně vyšší a tomuto výhledu přizpůsobit i strategii rekonstrukce tratí, resp. jejich výstavby jako vysokorych-

lostních. Na začátku elektrizace se stavební úpravy omezovaly jen na zvětšení průjezdného profilu u tunelů, zářezů apod. Následná změna konečné rychlosti však zasáhla jak kolejový svršek, tak i spodek. Bylo třeba měnit výhybky za štíhlé, rušit složité výhybkové křižovatky, prodlužovat délku objízdných kolejí, prodlužovat nástupiště a budovat mimoúrovňové přístupy na nástupiště. Současně se zvýšené nároky dotkly i vlastní kolejnice i napájecí soustavy.

Poučení z průběhu elektrizace v SRN se dá shrnout takto: má-li být výkonnost elektrické trakce plně využita, musí se prosazovat takové stavby, které plně odpovídají nejnovějším směrům dopravní strategie. Nerozhodnost nebo úspory na technickém vybavení jsou jen cestou zpět.

Celý seminář byl veden v němčině. Odbornou garanci a tlumočení zajistil Ing. Jaroslav Opava, CSc., technický náměstek ředitele VÚŽ Praha. Seminář proběhl k plné spokojenosti všech zúčastněných, kteří byli obohaceni nejen o poznatky německých kolegů z oblasti elektrizace, ale současně se přesvědčili, že vhodná spolupráce mezi odborníky je přínosem jak pro vědeckovýzkumnou činnost, tak i pro vlastní projekční a provozní praxi.

*Ing. Aleš Horna, CSc. a Ing. Jarmila Blatná, CSc.
Firma Radanal, s. r. o.*

Ing. Karel Dvořák
Katedra elektrotechniky, elektroniky a zabezpečovací techniky
v dopravě DFJP

6. seminář Šíření elektromagnetických vln pro Point-to-Multipoint systémy

Dopravní fakulta Jana Pernera přivítala účastníky na pravidelném odborném májovém semináři, v letošním roce na téma „Šíření elektromagnetických vln pro Point-to-Multipoint sys-

témy“, který každý rok pořádá katedra elektrotechniky, elektroniky a zabezpečovací techniky v dopravě (KEEZ).

Odborníci z provozních, projekčních, výzkumných i akademických kruhů se sjeli do Pardubic, aby se seznámili s novinami v oblasti šíření elektromagnetických vln a následně diskutovali o těchto novinkách.

Seminář zahájil vedoucí katedry prof. Ing. Vladimír Schejbal, CSc, který v úvodu účastníky přivítal a seznámil je s programem.

Odbornou část semináře, která obsahovala čtyři příspěvky, zahájil přednáškou na téma „Plánování PMP sítí“ Ing. Petr Lédl, Ph.D. z T-Mobil Praha. V příspěvku byli přítomni seznámeni se strukturou systému Point-to-Multipoint a plánováním výstavby sítí, tj. jejich dimenzováním, výběrem vhodného pásma, předpoklady pokrytí oblasti v závislosti na vegetaci, hustotě a výšce zástavby a následné optimalizaci pokrytí dané oblasti. V druhé části svého příspěvku seznámil přítomné s výsledky měření vlivu vegetace na šíření jak v terénu, tak i v laboratorních podmínkách a s novým numerickým modelem vlivu vegetace.

Odpolední program zahájil doc. Ing. Ondřej Fišer, CSc. z ÚFA AV ČR v Praze příspěvkem na téma „Útlum elektromagnetických vln vlivem srážek“. V příspěvku přítomné seznámil s vlivem hlavního degeneračního faktoru v naší oblasti, tj. deště, na degradaci radiové vlny. Vlastní teoretický popis degradace, která se projevuje útlumem, depolarizací a fázovým zpožděním, byl doplněn ukázkou výpočtu útlumu deštěm.

V programu dále vystoupil prof. Ing. Vladimír Schejbal, CSc. z domácí dopravní fakulty s příspěvkem „Interference elek-

tromagnetických vln“. V příspěvku se přednášející zmínil o problémech šíření vln nad zemským povrchem a deterministických, stochastických a semideterministických modelech výpočtu šíření vln. V další části příspěvku se zaměřil na problematiku elektromagnetické kompatibility (EMC), tj. schopnost zařízení vykazovat správnou činnost i v prostředí, kde působí i jiné zdroje elektromagnetických signálů a současně nevykazovat vlastní rušení.

V závěrečném příspěvku Ing. Dušan Čermák, opět z domácí DFJP, seznámil posluchače s problematikou „Rozptylu elektromagnetických vln na dešťové kapce“. Pojednal o potřebě zabývat se tímto problémem (snaha využívat vyšší přenosová pásma) i teoretickým a praktickým rozbohem vlivu velikosti a vlastností kapky (sklon, natočení, složení) na deformaci radiových vln.

Diskuse v diskusních blocích k jednotlivým příspěvkům byla neobvykle čilá a přednášejícím byly pokládány zvědavé dotazy. Seminář ukončil prof. Ing. Vladimír Schejbal, CSc. s tím, že všechny přítomné pozval na májový seminář 2006, který bude věnován šíření pro extrémně širokopásmové (UWB) systémy. Účastníci obdrželi CD-ROM s příspěvkem všech přednášejících.

Ing. Karel Dvořák

*Katedra elektrotechniky, elektroniky a zabezpečovací techniky
v dopravě DFJP*

Reliability, Safety and Diagnostics of Transport Structures and Means 2005

Ve dnech 7. a 8. července se na univerzitě uskutečnila již druhá mezinárodní konference věnovaná otázkám spolehlivosti, bezpečnosti a diagnostiky dopravních prostředků a staveb, ale i bezpečnosti samotné dopravy. Pořadatelem byla Dopravní fakulta Jana Pernera ve spolupráci s Institutem Jana Pernera.

Konference byla zahájena ve čtvrtek 7. července dopoledne v univerzitní aule. V plenární části, kde účastníky pozdravil prorektor pro vzdělávání doc. Ing. Jaroslav Janda, CSc., zazněly čtyři vyzvané přednášky, ukazující současný stav a nejnovější vývojové trendy v jednotlivých oblastech. Prof. Ing. Petr Moos, CSc. z dopravní fakulty ČVUT v Praze referoval o celoevropském projektu center excelence výzkumu v železniční dopravě Eurnex. Doktor Habel ze Spolkového úřadu pro výzkum a zkoušení materiálů v Berlíně hovořil o náročných způsobech monitorování zatížení a deformací konstrukce nejmodernějšího berlínského nádraží. Profesor Holický z Kloknerova ústavu vysvětlil principy hodnocení bezpečnosti stavebních konstrukcí používané v nejnovějších normách a docent Filip (ČD) se svými zahraničními kolegy pohovořil o využití satelitních a dalších telekomunikačních technologií pro monitorování a řízení pohybu vlaků.

Odpoledne a v pátek 8. července konference pokračovala ve specializovaných sekcích. Celkem bylo předneseno 55 pří-

spěvků od autorů z deseti zemí (ČR, Francie, Lucembursko, Německo, Norsko, Polsko, Rumunsko, Rusko, Slovensko a USA). Ze zajímavých prací uveďme například příspěvek profesora Woliňského z Politechniky Rzeszów o posuzování rizik ve stavebním inženýrství, příspěvek profesora Tikalského z Pennsylvanie o použití simulačních metod při zkoumání časového průběhu porušování vozovek účinkem solení nebo přednášky profesora Constantina a jeho spolupracovníků z Bukurešti o vývoji a zkoušení nových kompozitních materiálů pro dopravní techniku. S velkou odezvou se setkala i práce Dr. Odenbreita z Univerzity v Lucemburku o únavě ve spřažených ocelobetonových mostech, přednášky profesorů Kruglova a Kurbatského z Moskevského železničního institutu (MIIT) nebo příspěvek prof. Gudmestada z Norska o analýze dopravních nehod. Několik referátů bylo věnováno i spolehlivosti letadel, simulačním pravděpodobnostním metodám pro posuzování spolehlivosti staveb nebo analýze různých poruch, včetně únavového lomu železničního kola, vedoucího k havárii vysokorychlostního vlaku ICE před několika roky v Německu. Všechny příspěvky (sopsis lze najít na webových stránkách konference www.upce.cz/priloha/upa-konfer-dfjp) byly otištěny ve sborníku a na CD-ROM; několik výtisků je ještě k dispozici na Katedře provozní spo-

lehlivosti, diagnostiky a mechaniky v dopravě Dopravní fakulty Jana Pernera.

Počasí po oba dny konference bylo deštivé. Přesto ve čtvrtek odpoledne mohli účastníci uskutečnit krátkou procházku historickým středem města a prohlédnout si pardubický zámek. Večer následovalo přátelské posezení v hotelu Harmony. Několik obrázků z konference i z doprovodného programu je možno vidět na webových stránkách.

Podle všeobecné odezvy byli účastníci s konferencí spokojeni. Potěšitelná byla i poměrně vysoká aktivní účast doktorandů. Jako autoři nebo spoluautoři vystoupili tři doktorandi z naší fakulty a osm z dalších vysokých škol v ČR i zahraničí. Konferenci organizačně zajišťovali pracovníci katedry provozní spolehlivosti, diagnostiky a mechaniky v dopravě, kterým patří poděkování.

prof. Ing. Jaroslav Menčík, CSc.

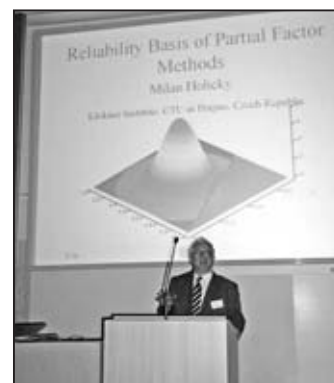
Katedra provozní spolehlivosti, diagnostiky a mechaniky v dopravě DFJP



účastníci konference před univerzitní aulou



vystoupení profesora Holického na plenárním zasedání



přednáška profesora Nováka z VUT Brno

I. kolokvium s mezinárodní účastí „ŽelAktuel 2005“

Ve dnech 3. a 4. října se na půdě univerzity uskutečnilo již II. kolokvium ŽelAktuel. Pořadatelem byl Institut Jana Pernera, o. p. s. ve spolupráci s Dopravní fakultou Jana Pernera a dále Českými drahami, a. s. Záštitu na kolokviu převzal náměstek ministra dopravy České republiky Ing. Vojtěch Kouček, generální ředitel Českých drah, a. s. Ing. Josef Bazala a generální ředitel Správy železniční dopravní infrastruktury, s. o. Ing. Jan Komárek.

Kolokvium se neslo v duchu tématu „Postup aplikace interoperability v konvenčním železničním systému“, kde bylo navázáno na výsledky loňského kolokvia se zaměřením rovněž na interoperabilitu v železniční dopravě. Jednání se zúčastnilo více než 50 účastníků z 30 různých organizací, a to včetně zástupců ze Slovenské republiky a Spolkové republiky Německo.

Na začátku přednáškových bloků přivítal účastníky nejprve garant kolokvia pan prof. Ing. Vlastislav Mojžíš, CSc., poté i prof. Ing. Karel Šotek, CSc., děkan DFJP. Na plenárním jednání vystoupili s nosnými přednáškami následující přednášející:

- 1) ředitel Odboru drah a železniční dopravy Ministerstva dopravy České republiky JUDr. Jaroslav Soušek,
- 2) náměstek generálního ředitele pro dopravní cestu z Českých drah, a.s. Ing. Petr David, Ph.D.,
- 3) generální ředitel Správy železniční dopravní cesty, s.o. Ing. Jan Komárek.

Po nosných přednáškách následovaly další přednášky k uvedené problematice, které byly velmi aktuální s ohledem na velký zájem ostatních účastníků kolokvia z téměř zcela zapl-



první den jednání – za předsednickým stolem je pořadí zleva doprava následující: stojící prof. Ing. Vlastislav Mojžíš, CSc. (garant kolokvia), sedící Ing. Petr David, Ph.D. (České dráhy, náměstek generálního ředitele), JUDr. Jaroslav Soušek (Ministerstvo dopravy ČR, ředitel odboru), Ing. Jan Komárek (Správa železniční dopravní cesty, s.o., generální ředitel), prof. Ing. Karel Šotek, CSc. (děkan DFJP), doc. Ing. Václav Cempírek, Ph.D. (Institut Jana Pernera, o.p.s.)

něně jednací místnosti, projevený formou diskuse po jednotlivých příspěvcích.

Závěry kolokvia

Účastníci kolokvia ŽelAktuel 2005 na téma „Postup aplikace interoperability v konvenčním železničním systému“, pořádaném ve dnech 3. a 4. října 2005 na půdě Univerzity Pardubice, doporučují:



první den jednání – hovoří ředitel Odboru drah a železniční dopravy Ministerstva dopravy České republiky pan JUDr. Jaroslav Soušek



první den jednání – pohled na některé účastníky kolokvia



druhý den jednání – hovoří ředitel Výzkumného Ústavu Železničního, a.s. pan Ing. Libor Lochman, Ph.D.

1. Do studijních plánů dopravních fakult vysokých škol zařadit problematiku železniční interoperability průřezově pro všechny odbornosti (v bakalářském studiu seznámení se směrnicemi ES o interoperabilitě evropského železničního systému) a následně u profesně příslušných kateder (v magisterském studiu obsah a implementace jednotlivých TSI).
2. Pokračovat v co možná nejužší spolupráci mezi ministerstvem dopravy a všemi zainteresovanými subjekty s cílem postihnout co nejširší aspekty implementace TSI a identifikovat bariéry jejich implementace, doporučuje se zaměřit pozornost zejména na připomínkování návrhů TSI, oponenturu překladů TSI, projednání a koordinaci implementačních plánů TSI.
3. Orientovat granty v oblasti vědy a výzkumu k řešení implementace interoperability do českého železničního prostředí.
4. Přesně definovat rozhraní mezi manažery infrastruktury a železničními podniky zejména v oblasti informačních technologií jako nutného předpokladu pro implementaci TSI, které by mělo být dlouhodobě stabilní.
5. Uspořádat na podzim 2006 obdobné kolokvium, které by zhodnotilo další postup ČR v implementaci interoperability, zejména postup v přípravě implementačních plánů a přípravě dalších TSI.
6. V procesu autorizace osob zjednodušit způsob posuzování kvalifikačních předpokladů příslušnými národními orgány, neboť tento proces je v ČR značně nákladný a složitý v porovnání s ostatními členskými státy EU.
7. Vzít v úvahu, že pro uvedení zařízení do provozu je nutná kromě posouzení shody (zajišťuje výrobce) i deklarace o verifikaci subsystému, za kterou je odpovědný jeho uživatel (provozovatel dráhy i drážní dopravy).

Ing. Pavel Drdla, Ph.D.

Katedra technologie a řízení dopravy DFJP

Zpráva o účasti na zahraniční konferenci „Aviation in the 21-st Century”



úvodní plenární zasedání



výukový hangár



účastníci sympozia

Prof. Ing. Vladimír Schejbal, CSc. a Ing. Dušan Čermák, pedagogové Dopravní fakulty Jana Pernera, navštívili ve dnech 19. – 21. září v ukrajinském Kyjevě druhý světový kongres „Aviation in the 21-st Century” s podtitulem „Safety in Aviation”. Ten se konal ve spolupráci s *International Civil Aviation Organization (ICAO)*, *Eurocontrol*, *UkSatse* a *Regional Air Navigation*

Services Development Assotiation (RADA), Národní akademii věd Ukrajiny, ukrajinským ministerstvem školství a vědy a Národní leteckou univerzitou, na jejíž půdě se toto obrovské setkání mnoha odborníků a vědců z celého světa konalo. Hlavním objektem zájmu tohoto mítinku byla analýza globálních trendů a zhodnocení praktických, experimentálních

a teoretických úspěchů v civilním letectví a kosmonautice. Realizace tohoto sympózia byla možná díky práci obrovského množství výzkumníků z celého světa a díky perfektní organizaci, kterou zajišťovali pedagogové Národní letecké univerzity, kteří se zabývají aktuálními otázkami bezpečnosti civilního letectví.

Konference byla zahájena plenární sekcí, věnovanou nejdůležitějším problémům letectví. Pak každý den v období 19. – 22. září běžel paralelně International Workshop a 6 různých sympózií, zabývajících se různými problémy (bezpečnost, diagnostika, management, ochrana životního prostředí, ekonomika a lidský faktor), ve kterých se scházeli odborníci na letectví stejně jako přední zástupci různých institucí jak z evropských zemí, tak z celého světa.

Organizátorem kongresu byla Národní letecká univerzita, jejíž historie vzniku se datuje k roku 1933. Univerzita založená před 70-ti lety se stala kolébkou leteckých specialistů z celé Ukrajiny a 120 zemí světa, ale také řady výzkumných a vědeckých pracovišť. Je velmi uznávanou vědeckou institucí na poli managementu, mechaniky, elektroniky, elektroinženýrství, materiálových oborů, informačních technologií, počítačových oborů a diagnostiky složitých systémů.

V rámci této konference probíhal i třídní International Workshop on Microwaves, Radar and Remote Sensing – MRRS 2005 (na organizaci se podílela i americká organizace Institute of Electrical and Electronics Engineers, IEEE). Prof. Schejbal a Ing. Čermák zde vystoupili se svými příspěvky Electromagnetic Wave Propagation Through Obstacles a UWB Signal Propagation Through Walls, které mapovaly dosavadní výsledky výzkumu šíření elektromagnetických vln skrz zeď, který probíhá na Dopravní fakultě Jana Pernera na

katedře elektrotechniky, elektroniky a zabezpečovací techniky v dopravě a Ústavu elektrotechniky a informatiky ve spolupráci s pardubickou firmou Retia, a. s. a který je po finanční stránce částečně financován prostřednictvím ministerstva průmyslu a obchodu (grant FT-TA2/030). O skutečnosti, že se jedná o velmi aktuální problematiku svědčí fakt, že tyto příspěvky byly uvedeny jako první dva v rámci sekce B3 UWB Signals and Through Obstacles Detection, která byla celá věnována pouze této problematice. Navíc byl prof. Schejbal i předsedou jedné sekce (B2 Space and Radio-Electronic Systems) pro tento workshop. Pro zájemce je navíc sborník se všemi příspěvky z tohoto workshopu již nyní k dispozici v knihovně Univerzity Pardubice.

Setkání provázela plodná diskuse a účastníci workshopu si měli možnost prohlédnout i areál Národní letecké univerzity včetně výukových hangárů s funkčními letadly a vrtulníky, které jsou používány pro výuku budoucích konstruktérů a pozemního leteckého personálu, stejně tak jako různá odborná pracoviště, jako je atelier designu nebo aerodynamická komora. Taktéž navštívili Národní letecké muzeum, které spravuje právě tato univerzita.

V neposlední řadě měli účastníci symposia ve svém volném čase možnost poznat Kyjev s jeho překrásnými historickými a kulturními památkami. Vzhledem k velmi dobré organizaci celého symposia a snaze jeho organizátorů zpříjemnit jeho účastníkům každou volnou chvíli lze konstatovat, že každý odjížděl domů bohatší nejen o cenné zkušenosti a poznatky ze svého oboru, ale i o nádherné zážitky z návštěvy tohoto starobylého centra Ukrajiny.

Ing. Dušan Čermák

Katedra elektrotechniky, elektroniky a zabezpečovací techniky
v dopravě DFJP

Aktuální otázky rozvoje regionů

Ústav veřejné správy a práva Fakulty ekonomicko-správní uspořádal ve spolupráci s Pardubickým krajem, Magistrátem města Pardubic a Českou společností pro systémovou integraci ve dnech 28. a 29. června pátý ročník konference „Aktuální otázky rozvoje regionů“. Záštitu nad ní převzal primátor města Pardubic a senátor Parlamentu České republiky Ing. Jiří Stříteský společně s Ing. Michalem Rabasem, hejtnem Pardubického kraje.

V předchozích letech se konference konala vždy ve Svobodě nad Úpou. Letošní ročník proběhl ve vojenské zotavovně Bedřichov – Špindlerův Mlýn a zúčastnila se ho téměř stovka účastníků z České republiky, Slovenska, Polska a Rumunska. Na jeho zajištění se podílel přípravný výbor, z jeho členů zejména doc. Ing. Ilona Obršálková, CSc. a doc. Ing. Radim



zahajovací referát konference přednesl primátor města Pardubic, senátor Ing. Jiří Stříteský



konference se zúčastnil též prof. Ing. Milan Buček, DrSc. (vlevo) z Ekonomické univerzity Bratislava a Jozef Búšik, CSc.,

Roudný, CSc. Nemalý díl odpovědnosti spočíval též na Ivaně Veselé, vedoucí Informačního a poradenského centra FES.

Jednání konference zahájil prof. Ing. Jan Čapek, DrSc., děkan Fakulty ekonomicko-správní. Tematicky byla zaměřena na několik okruhů: konkurenceschopnost regionů; vyrovnávání interregionálních disparit a implementaci koncepcí „New Public Management“ do rozvoje regionů. Živé diskuse vyvolaly též příspěvky věnované roli klastrů a regeneraci brownfields.

O tom, že obsahové vymezení konference bylo velmi aktuální, svědčí vydaný sborník. Sešlo se v něm na sedmdesát příspěvků. Jejich autoři v nich prezentovali výsledky své vědeckovýzkumné činnosti, případně i zkušenosti získané v zahraničí.

Disciplinovanost účastníků konference nenarušilo atraktivní prostředí krkonošského střediska, ani hojně navštívený společenský večer. Nejen první, ale i druhý jednací den tak proběhl za plné pozornosti účastníků.

*PhDr. Miloš Charbuský, CSc.
Ústav veřejné správy a práva FES*

K problematice Evropské unie



prof. Ing. Jan Čapek, CSc. a prof. Ing. Milan Buček, DrSc. před zahájením opening ceremony



prorektorka doc. Ing. Ivana Kraftová, CSc. a prof. Ing. Jiří Kraft, CSc. prezentují společný příspěvek „Makroekonomické konsekvence interakcí soukromého a veřejného sektoru“



děkan Fakulty ekonomicko-správní prof. Čapek moderuje jednání odborné sekce

Na samém sklonku září (27. a 30. září) se uskutečnila v Novém Smokovci ve Vysokých Tatrách konference na téma „New Members – New Challenges for the European Regional Development Policy“. Obsahové zaměření konference určilo složení jejích účastníků. V plenárním zasedání i při jednáních jednotlivých sekcí tak vystoupili s příspěvky reprezentanti vysokých škol z Maďarska, Bulharska, Slovinska, Estonska a Polska, samozřejmě též ze Slovenské a České republiky. Jejich pojetí dané problematiky však bylo možné konfrontovat se stanovisky, která jsou formulována v zemích, dlouhodoběji již zapojených do integračních procesů. Tlumočili ji v úvodních referátech např. prof. Peter Treuner z Univerzity ve

Stuttgartu (SRN) nebo prof. Andrew Harrison z Teeside University (Velká Británie).

Do jednání vskutku prestižní mezinárodní konference se aktivně zapojili rovněž účastníci z Fakulty ekonomicko-správní Univerzity Pardubice, a to nejen připravenými příspěvky. Uznáním jejich dosavadních přístupů se stala především skutečnost, že prof. Ing. Jan Čapek, CSc. a doc. Ing. Ivana Kraftová, CSc. byli pověřeni moderováním odborných sekcí konference.

*PhDr. Miloš Charbuský, CSc.
Ústav veřejné správy a práva FES*

Konference krizový management



u jednoho stolu se sešli: (zleva) Ing. Krömer (HZS Moravskoslezského kraje), Mgr. Krulík ((MV ČR), doc. Ing. Horák, CSc. (Univerzita obrany)



prof. Ing. Klaban, CSc. (Institut strategické podpory, a.s.) diskutuje o přestávce s doc. Ing. Bartošovou, CSc. (Policejní akademie)

Již po páté pořádala ve dnech 19. a 20. května Fakulta ekonomicko-správní – Ústav ekonomiky a managementu spolu s Institutem ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč a Generálním ředitelstvím Hasičského záchranného sboru konferenci „Krizový management“. Konference se konala na chatě Tereza ve Vítkovicích v Krkonoších. Záštitu nad touto konferencí převzal i v letošním roce náměstek generálního ředitele HZS ČR pro prevenci a plánování pplk. Ing. Miloš Svoboda.

Konference byla koncipována jako setkání pracovníků teoretické, akademické

ké a praktické sféry, zaměřené na interakci teorie a praxe. V letošním roce se navíc konference zúčastnili i všichni náměstci krajských ředitelů HZS pro prevenci a plánování. Konferenci zahájili zástupci pořádajících organizací, a to náměstek generálního ředitele HZS ČR pro prevenci a plánování plk. Ing. Miloš Svoboda a doc. Ing. Radim Roudný, CSc. za Fakultu ekonomicko-správní Univerzity Pardubice. První blok moderovaný doc. RNDr. Petrem Linhartem, CSc. byl zaměřen především na praktické problémy přípravy a plánování pro havarijní a krizové stavy. Druhý blok moderovaný doc. Ing. Radimem Roudným, CSc. byl orientován na teorii, popis, predikaci, modelování a analýzu krizových stavů. Poslední, třetí blok, moderovaný plk. Ing. Adamcem, Ph.D., pokračoval převážně v teoretické problematice a v diskuzi k problematice.

Zvolená koncepce konference se, dle názoru pořadatelů, ukázala jako užitečná. Během jednání byly konfrontovány názory teoretiků a praktiků, například vztah plánu a jeho realizace. Všeobecné shody bylo dosaženo v názoru na nezbytnost přiblížení teoretických přístupů praxi, vytvoření použitelných, srozumitelných nástrojů.

Organizátoři se domnívají, že konference byla nejenom odborným přínosem, ale přispěla i k nezbytným odborným kontaktům a spolupráci. Cílem bude obdobné setkání praktiků a teoretiků krizového managementu uspořádat i v květnu 2006.

Ivana Veselá
Informační a poradenské centrum FES

Z mezinárodní odborné konference Daně – teorie a praxe 2005

V září se už tradičně koná v Brně konference Daně – teorie a praxe. Akademie STING, o. p. s. soukromá vysoká škola v Brně ve spolupráci se Sdružením účetních a daňových poradců a Komorou daňových poradců České republiky připravila již VIII. ročník mezinárodní odborné konference Daně – Teorie a praxe 2005, která se konala v Brně, Hotel Slovan. Podle doc. Ing. Zdeňka Sadovského, CSc.: Konference si nekladla za cíl objevit nové ekonomické teorie, třetí ani šestou cestu k prosperující ekonomice. Stává se již tradičně setkáním lidí, kterým není lhostejná prosperita země a hledají řešení praktických problémů. Má tedy komplementární funkci k tradičním konferencím vysokých škol, zaměřených více na teorii.

První den dopoledne se uskutečnila v rámci této konference vůbec poprvé i studentská sekce, která předcházela hlavnímu programu konference. Studenti z ČR i zahraničí prezentovali v soutěži své práce, které hodnotila porota. Porota byla ve složení doc. Ing. Alena Vančurová, Ph.D. z VŠE v Praze, Ing. Radek Neužil za Komory daňových poradců ČR a doc. Ing. Zdeněk Sadovský, CSc. za pořádající školu. Nejvyššího hodnocení dosáhla práce na téma Optimální daňový systém ČR roku 2007, kterou představila Savina Finardi, studentka Akademie STING, o. p. s. soukromé vysoké školy v Brně. Cituji z úvodu studie Saviny Finardy: „Asi není pochyb, že v případě ČR bude každý další daňový systém poněkud lepší než ten stávající. Všechny daňové systémy postupem času degenerují a směřují ke svému přirozenému kolapsu. Můžeme také říct, že čím složitější daný daňový systém je, tím se jeho životaschopnost zkracuje.“ Porota ocenila studii Daňová reforma na Slovensku, kterou prezentoval Ľuboš Kuchta, student Ekonomické univerzity v Bratislavě, Národohospodárska fakulta. Z úvodu studie cituji Ľuboše Kuchtu: „Reforma daňového systému má zabezpečit konkurenceschopnost hlavne kvôli vysokému stupňu efektívnosti, transparentnosti a nedeformovanosti“. Oceněn za studii Optimální daňový systém byl také student Matej Šiškovič z Ekonomické univerzity v Bratislavě,

Národohospodárska fakulta. Po vyhodnocení se úspěšně studenti společně se členy poroty vyfotografovali.

Odpoledne na zahájení konference navázal příspěvek Daňové poradenství v ČR a v Evropě – Ing. Radek Neužil, tajemník kanceláře Komory daňových poradců ČR. S velkým zájmem bylo přijato vystoupení doc. Ing. Aleny Vančurové, Ph.D. z VŠE v Praze na téma Daň z příjmů fyzických osob a politická řešení. Pozoruhodnou úvahu o Možnosti sjednocení správy daní a pojistného prezentoval Ing. Václav Boněk, ředitel Finančního ředitelství v Českých Budějovicích a učitel Jihočeské univerzity České Budějovice. Uspěje nový daňový řád v legislativním procesu? to bylo téma JUDr. Hany Vejvodové z Finančního ředitelství v Brně, (učitelky na FP VUT v Brně). Velmi poutavý byl příspěvek Pozadí a souvislosti environmentálního zdaňování, se kterým vystoupil doc. Ing. Oto Kubík, CSc. z Akademie STING, o. p. s. soukromá vysoká škola v Brně. Z této vysoké školy se zapojili druhý den konference s aktuálním příspěvkem Daně a podnikání do jednání Ing. Josef Dobrácký, CSc. a doc. Ing. Zdeněk Sadovský, CSc. Na konferenci vystoupili představitelé vysokých škol dále s příspěvky na téma Daňové problémy sportovních klubů, Optimalizace rozpočtového určení daní a nebo Osvobození od daně dědické versus odměny notářů v dědickém řízení. Jednoznačně si myslím, že program vhodně doplnilo prezentování úvah Zdravotní pojištění a financování zdravotní péče v ČR, Sociální pojištění v ČR a EU nebo Penzijní reforma v ČR a sazby důchodového pojištění. Účastníky konference byli jak zástupci českých, slovenských a ukrajinských vysokých škol, dále uznávání odborníci z finančních ředitelství, tak i zkušení daňoví poradci nejenom z ČR, ale i ze Slovenska.

Nejenom oficiální program konference byl zdrojem velkého množství informací souvisejících s daňovou teorií i zakládajících se na poznatcích z praxe. Neformální setkání navazovalo na program. Vyměňovaly se vzájemně zkušenosti ze souvisejících výzkumů, poznatky z doktorandského studia a doctorských prací. Obohacovali jsme se o nové přístupy ke studijním programům, které obsahují předměty Daňová teorie,



z konferenčního sálu



autorka článku



studentská sekce (3 úspěšní studenti – doc. Sadovský, doc. Vančurová, Ing. Neužil)

Daňová politika, Daňový systém, Daňové minimum apod. Shodovala se u všech nespokojenost s právní úpravou českého daňového systému.

Samozřejmě že i já jsem na konferenci přednesla příspěvek za naše pracoviště. Náš Ústav ekonomiky a managementu se podílí na výuce předmětu Daňový systém ČR, u kterého jsem garantem a přednášející. Odborně zaměřené vystoupení bylo ovlivněno moji dvanáctiletou praxí daňového poradce s Osvědčením KDP ČR č. 00028. Domnívám se, že jsem zvolila vhodné a aktuální téma: KLASTR – daňové povinnosti. Moje pracoviště se partnersky podílelo na realizaci projektu a nyní je členem Klastř OMNIPACK, družstvo. Proto si na závěr dovoluji citovat ze svého příspěvku: „Klastř mj. jako právnická osoba musí mít živnostenské oprávnění, bude vykonávat ekonomické činnosti, povede účetnictví, má za povinnost ověřením účetní závěrky auditorem. Klastř – sdružení právnických osob s právní subjektivitou je daňovým subjektem, tzn., že bude mít různé daňové, oznamovací, registrační i záznamní povinnosti. Bude podávat daňová přiznání a hlášení,

platit daně jako každý daňový subjekt, který má živnostenské oprávnění nebo oprávnění podle zvláštních předpisů. Bude dále dokládat oprávněné nakládání s dotacemi, prostředky státního rozpočtu nebo prostředky EU. I pro klastř – právnickou osobu platí rozpočtová pravidla, zákon o správě daní a poplatků, hmotně právní předpisy jako např. zákony o daních z příjmů, o dani z přidané hodnoty, dani silniční jako i poplatky a povinné odvody na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku nezaměstnanosti či na veřejné zdravotní pojištění. Předpokladem je velmi dobrá znalost daňových zákonů, účetních předpisů, dále obecně závazných právních předpisů, znalost a dodržování Usnesení vlády č. 414/2004 z 28. dubna 2004“. Problematika daňových povinností klastř zaujala přítomné, společně jsme diskutovali o nepřipravenosti a také neprůhlednosti českého daňového systému. Fotografie zachytila okamžik, ve kterém jsem odpovídala na dotazy účastníků konference.

*Ing. Libuše Zákravská, Ph.D.
Ústav ekonomiky a managementu FES*

Kongres IUAES „Mnoho tváří rasismu“

Ve dnech 29. srpna – 3. září se konal osmý interkongres Mezinárodní unie antropologických a etnologických věd (IUAES), jehož tématem bylo „Mnoho tváří rasismu: výzva pro všechny antropology a etnology“.

Kongresu se zúčastnilo 56 vědců z 23 zemí. Nejvíce účastníků přijelo z Číny (9) a Jihoafrické republiky (8). Ale přijeli i vědci z USA (5), Rumunska (3), Španělska (3) a své zástupce tu měly i další vzdálené země, jako např. Indie, Irán, Japonsko, Mexiko a Srí Lanka. Konferenci si samozřejmě nenechalo ujít mnoho delegátů z evropských zemí (Rakouska, Belgie, Slovinska, Maďarska, Německa, Itálie, Velké Británie atd.). Vítanou příležitostí ke konfrontaci názorů byla přítomnost této významné akce v Pardubicích také pro odborníky z České republiky.

Všichni účastníci konference byli ubytováni v hotelu Zlatá štika, kde byla konference 29. září v 18 hod. slavnostně zahájena. Konferenci zahájili svými projevy prof. Ing. Jiří Málek, DrSc., prorektor pro vědu a zahraniční vztahy Univerzity Pardubice, náměstek primátora Ing. Jaroslav Deml, prezident

IUAES Luís A. Vargas a chargé d'affair Jihoafrické republiky v ČR. Po slavnostním zahájení čekalo ve sloupovém sále Zlaté štiky na delegáty pohoštění a cimbálová muzika ze slovenského Komárna, která příjemně podbarvovala toto multientnické setkání. A tak nebylo divu, že muzikanti a dobrá nálada zlákali přítomné i k tanci.

Odborná část konference se konala v prostorách univerzitní auly a organizačně a technicky ji zabezpečilo Univerzitní konferenční centrum (UKC) pod vedením Mgr. Elišky Čásenské. Konferenci navštívila řada špičkových odborníků, jejichž jména jsou v antropologii pojmem. Např. Luís Alberto Vargas z Mexika, prezident IUAES a P. J. M. Nas, generální sekretář IUAES z University of Leiden v Holandsku jsou světově uznávanými antropology. Fay V. Harrisonová je členkou komise IUAES „for Urgent Anthropological Research“. Prof. Charles Susanne a prof. Keiichi Omoto jsou fyzičtí antropologové, kteří vyvracejí vědeckou teorii o existenci ras. Jejich přenášky na toto téma – Ch. Susanne: „Rasy: Koncept sociální, ne

biologický” a K. Omoto: „Geografická rozmanitost a biologický koncept rasy” sklídily velký ohlas. Dalším významným delegátem byl Philip L. Kilbride, který je specialistou na „streetchildren” (pozn. „děti ulice”). Zajímavý příspěvek s názvem „Představení Afriky v amerických muzeích” přednesl na konferenci Chapurukha M. Kusimba, archeolog Northwestern University v Chicagu, zabývající se vznikem státu v Africe.

Výstupem z tohoto světového odborného shromáždění bylo kromě vytýčení mnoha odborných cílů a naplánování dalších konferencí i shrnutí a doporučení pro autory učebnic pro školy všech stupňů, pro veřejné činitele a instituce, jakož i další zájemce v celém světě a odhalování skrytých projevů rasismu ve vědě i ve společenské praxi. IUAES se angažuje po dlouhou dobu v kritických přístupech k otázkám rasy a etnicity. V současné době je rasismus politicky nevhodné slovo. Když je něco označeno jako rasismus nebo někdo jako rasista, vyvolává to okamžitě pozdvižení. Přitom rasismus, který lze jednoduše definovat jako víru v závislost duševních kvalit lidí na jejich fyzických vlastnostech, je každodenním jevem, který se nevyhýbá žádnému jednotlivci, skupině či instituci a ani vědecká komunita vůči ní není imunní. Antropologové a etnologové musí prokázat spolu s dalšími vědci svou odpovědnost vůči svým spoluobčanům a lidstvu jako celku tím, že své vědecké poznatky o komplementaritě rozmanitosti a společných znaků lidského rodu dokáží popularizovat, a tím přispět svou autoritou k tomu, aby školské učebnice odpovídaly více současnému vědeckému poznání než dávno překonaným klišé.

O tom, že se i seriózní vědci rádi dobře baví, se bylo možno přesvědčit ještě několikrát, při doprovodných společenských

akcích. V úterý se po náročném přednáškovém dni přemístili účastníci konference do České stodoly po Kunětickou horou, kde mohli ochutnat opékané prasátko za doprovodu country hudby. V pátek 2. září nejprve shlédli delegáti dokumentární film o národnostních menšinách v jihozápadní Číně a na večer připravili studenti sociální antropologie, kteří dobrovolně pomáhali zdárnému a hladnému průběhu konference, v hotelu Harmony disco párty. Studenti oboru sociální antropologie, kteří byli v celém průběhu konference, hlavnímu koordinátorovi PhDr. Petru Skalníkovi, CSc. k dispozici, vůbec nelitovali svého volného času, který konferenci obětovali. Skupinka 7 studentů byla od počátku připravena kdykoliv pomoci, a to ne pouze se záležitostmi týkajícími se konference, ale v případě potřeby doprovázeli delegáty při prohlídce města nebo zařizování formálních i neformálních záležitostí. Všichni tuto zkušenost velice oceňují. Nejenže měli po celý týden příležitost procvičovat své znalosti angličtiny, ale ve chvílích volna si mohli vyslechnout přednášky na vysoké vědecké úrovni. Studentka Karolína Detková však nejvýše hodnotí možnost osobního setkání s mnoha delegáty. Jejich prostřednictvím dostali cenné rady týkající se jejich profesionální budoucnosti, zkušení řečníci poradili způsoby, jak udržet pozornost posluchačů, jak připravovat vědecké prezentace a projevovali také živý zájem o bakalářské práce studentů. A tak je možné, že studenti budou moci v budoucnu navázat na své kontakty z konference a strávit třeba část studia v týmu některého z přítomných vědců.

PhDr. Petr Skalník, CSc.

Katedra sociálních věd FHS

Zdeňka Kulhánková

Oddělení mezinárodních vztahů UPa

XX. kongres historických věd 2005 v Sydney

Vrcholným setkáním historické vědy bývá pravidelně jednou za pět let světový kongres. V posledních desetiletích se stalo nepsaným pravidlem, že se koná střídavě v Evropě a v zámorí. Po předchozích kongresech v Madridu (1990), Montrealu (1995) a v Oslu (2000) byla organizací letošního celosvětového setkání historiků, uskutečněného ve dnech 3. – 9. července, poctěna University of New South Wales v australském Sydney.

Pětileté intervaly mezi jednotlivými kongresy dávají dobrou možnost širší rekapitulace aktuálního vědeckého výzkumu v daném oboru a témata, jež se do programu podaří prosadit, vypovídají o váze, která je tomu či onomu badatelskému směřování v celosvětovém měřítku přikládána. Tento důležitý aspekt je ovšem dvojsečný. Vzhledem k vysoké hodnotě, jakou představuje ve vědeckých kruzích začlenění určitého návrhu do kongresového programu, bývá počet přihlášených témat, o jejichž začlenění do programu historiografie jednotlivých zemí usilují, vždy mnohonásobně větší, než prostor, který může být v rámci kongresových jednání účelně využit. Přípravná jednání, která v tomto případě probíhala velmi intenzivně již od roku 2003, totiž neprobíhají na úrovni

jednotlivých vědců či institucí, ale návrhy konferenčních témat jsou předkládány podle jednotlivých států, zastoupených vždy pověřenými pracovníky celostátní reprezentace historické vědy. V případě XX. kongresu padla tato těžká úloha na předsedu Českého národního komitétu historiků prof. PhDr. Jaroslava Pánka, DrSc., tehdejšího ředitele Historického ústavu AV ČR v Praze a současného místopředsedu Akademie věd České republiky.

Jako velmi účelná se v daném případě ukázala úzká spolupráce několika národních historických obcí. Z více než pěti stovek návrhů, předkládaných historiografiemi celého světa, tak bylo do výsledného výběru šestadvaceti celodenních jednání, probíhajících paralelně v univerzitním areálu, zařazeno i téma „Politická kultura ve střední Evropě v evropském a světovém kontextu”, které do programu navrhly společně historiografie česká a polská s podporou slovenskou a maďarskou.

Česká a polská reprezentace historické vědy, jejíž čelní představitelé zodpovídali za přípravu této části kongresového jednání, se daného úkolu ujala velmi zodpovědně a věnovala mu značnou energii již v loňském roce (2004). K danému tématu



záběr z kongresového jednání v rámci sekce „Politická kultura ve střední Evropě v evropském a světovém kontextu“. Za předsednickým stolem zprava prof. Dr. Stanisław Bylina (Instytut historii PAN Warszawa) a prof. Dr. Jaroslav Pánek (HÚ AV ČR Praha); za řečnickým pultem doc. Dr. Jiří Kocian (ÚSD AV ČR Praha)

se uskutečnila rozsáhle koncipovaná mezinárodní konference na téma „Political Culture in Central Europe (10th – 20th Century)“, jejíž první část (věnovaná staršímu období) se konala koncem jara 2004 v Pardubicích, druhá část (zabývající se moderními dějinami) pak pokračovala počátkem podzimu 2004 ve Varšavě. Na samotném kongresu v Sydney tak mohl být prezentován obsáhlý dvoudílný sborník z této pardubické – varšavské konference, vydaný v anglickém jazyce. Tento postup účastníci kongresu vřele uvítali, neboť vědecká diskuse pak mohla být vedena velmi věcně a ke zcela konkrétním otázkám.

Vedle organizačního zajištění této části kongresu, což byl v daných souvislostech nejdůležitější úkol, se účastníci z České republiky dle časových možností a odborného zájmu aktivně účastnili jednání dalších sekcí. Českou republiku zastupovalo na kongresu v Sydney celkem osm historiků; všichni prezentovali výsledky svého výzkumu formou referátu v rámci některého z programových bloků. Většinu českého týmu tvořili na kongresu pracovníci společensko-vědních ústavů Akademie věd České republiky (prof. Pánek, dr. Tůma, doc. Kocian, dr. Polívka a dr. Kaleta); své zastoupení zde měla jen dvě domácí univerzitní pracoviště, konkrétně Univerzita Palackého v Olomouci (doc. S abáková a dr. Lach) a Univerzita Pardubice (autor).



kamenný monolit u vstupu do univerzitního areálu se znakem univerzity a poučačem na historický kongres. Dvojice studentů se do záběru dostala náhodně, nicméně výstižně dokumentuje současnou velmi intenzivní asijskou (především čínskou) imigraci do Austrálie

Katedra historických věd Fakulty humanitních studií Univerzity Pardubice také přispěla svým dílem k úspěšné reprezentaci České republiky na této nejvyšší úrovni prezentace vědeckého výzkumu. V dané souvislosti možná stojí za zmínku, že v době konání předchozího kongresu (2000) ještě naše katedra ani fakulta neexistovaly. Významný podíl pardubického historického pracoviště na přípravách kongresu byl do jisté míry ovlivněn skutečností, že v Českém národním historickém komitétu, jehož úlohou je právě mezinárodní reprezentace naší historické vědy, má Katedra historických věd Fakulty humanitních studií Univerzity Pardubice jako jediné univerzitní pracoviště v České republice dvoučlenné zastoupení. Pardubickému univerzitnímu pracovišti bylo proto svěřeno zajištění organizačního zázemí české části výše zmíněné široce koncipované přípravné mezinárodní konference (Pardubice, červen 2004), jejíž výsledky byly představeny na kongresu v Sydney. Pardubická univerzita zde byla také autorem reprezentována formou kongresového referátu na téma „Imperial Monetary Systems 1524–1559 as a Manifestation of the Political Culture of the Early Modern Period in Central Europe“.

Moderní univerzitní kampus University of New South Wales, nalézající se na předměstí hlavního průmyslového a centra australského jihovýchodu, poskytoval skvělé technické zázemí velmi



podle britského předobrazu má i každá budova v areálu kolejí UNSW svoje vlastní jméno a svůj vlastní znak v podobě heraldicky ztvárněného štítu



pohledově nejzajímavější část areálu univerzitního kampusu UNSW, vytvářejícího vlastní samostatné městečko na okraji Sydney

kvalitně a moderně vybavených jednacích prostor. Většina zahraničních účastníků, ubytovaných v hotelích v centru města, musela však do univerzitního kampusu každý den dojíždět. Jako dobrá volba se proto ukázalo rozhodnutí těch účastníků, kteří chtěli vysílajícím organizacím ušetřit na cestovních nákladech a rozhodli se pro levné (a ceně odpovídající) ubytování na místních vysokoškolských kolejích. Nalézají se přímo v univerzitním kampusu a jejich kapacita byla v době australských červencových zimních prázdnin částečně volná. Většina členů české delegace, kteří volili tuto formu ubytování, tak mohla lépe využít kongresového času jak k odborné diskusi a navazování nových vědeckých kontaktů, tak i k bližšímu poznání reality studentského života a jeho bezprostředního zázemí v podmínkách mírně odlišné kultury.

prof. PhDr. Petr Vorel, CSc.
vedoucí Katedry historických věd FHS

Konference Interkulturní dimenze v jazykovém vzdělávání



Ve dnech 19. a 20. září 2005 se na univerzitě konala mezinárodní konference na téma Interkulturní dimenze v jazykovém vzdělávání, pořádaná Katedrou cizích jazyků Fakulty humanitních studií. Téma konference odráží současnou situaci jazykového vzdělávání a potřebu včlenit interkulturní kontext do jazykového vyučování. Tyto otázky jsou v současnosti aktuální nejen v České republice, ale i v zahraničí. Letošní konference pokračovala v duchu tradice započaté předloňským setkáním vysokoškolských pedagogů – lingvistů na výše uvedené katedře, která se věnovala problematice multilingvismu. S otázkou multilingvismu souvisí i potřeba chápání jazyka jako nástroje vzdělanosti, neomezovat se pouze na jeden jazyk, ale věnovat pozornost jazykové diverzitě. Téma interkulturní kompetence se jeví jako aktuální také proto, že je v současné době globalizace v jazykovém vzdělávání důležitá nejen jazyková, ale i sociokulturní a interkulturní kompetence. Vlivem politického, ekonomického a společenského rozvoje jsou vzdělávací instituce stále více vystaveny problémům, které s sebou nese zvýšená mobilita příslušníků různých společenských a geografických prostředí. To je hlavní důvod pro to, aby se otázkou interkulturnosti a multikulturnosti zabývalo i jazykové vzdělávání. V tomto duchu zazněl i úvodní referát.

Příspěvky se týkaly jak teoretického vymezení pojmu (kulturní, interkulturní), tak praktického zapojení interkulturní problematiky do vyučování. Byly představeny jak některé rozsáhlejší projekty, zabývající se změnou perspektiv ve škole a novými osnovami Evropského vzdělávacího modelu pro přípravu a (další) vzdělávání učitelů, tak i konkrétní náměty

pro vysokoškolské vzdělávání filologů i nefilologů a tendence v interkulturním vzdělávání učitelů cizích jazyků na pedagogických fakultách.

Jedním z nejrozsáhlejších projektů, zabývajících se touto problematikou, který probíhá v rámci EU (Slovinsko, SRN, Česká republika), je projekt PeriSCop. Koordinátorem je Univerzita Pardubice ve spolupráci se základními a středními školami uvedených zemí. Jedním z hlavních cílů je osvětlit pojmy jako např. „estetická alfabizace“ nebo „změna perspektiv“ na základě autentických materiálů z každodenního života a reality různých jazykových prostředí.

V lingvistické části byly představeny různé náměty pro jazykové vzdělávání filologů i nefilologů, zejména se diskutovalo o využití antroponym, proprií, toponym, pouličních nápisů a odborného jazyka k získání interkulturní kompetence. V příspěvcích bylo vyzdvíženo zejména propojení interkulturní dimenze a interdisciplinarity.

Řada přednášejících se věnovala nutnosti zvyšování interkulturní kompetence ve vzdělávání učitelů cizích jazyků, např. funkční motivaci, e-learningu a úloze literatury v interkulturní komunikaci. Zamýšleli se nad významem kulturně historického kontextu České republiky a různých evropských zemí (německy mluvící země, Francie, Španělsko).

Jednácím jazykem byla čeština nebo slovenština, účastníci konference nediskutovali v uzavřených jazykových sekcích, což se ukázalo jako pozitivní prvek, neboť tak mohlo docházet k vzájemným výměnám zkušeností pedagogů různých cizích jazyků.

*Mgr. Helena Jaklová a Mgr. Lenka Matušková
Katedra cizích jazyků FHS*

Druhý středo- a východoevropský seminář v Turčianských Teplicích

Po úspěchu prvního semináře v polské Wisle v loňském roce, při kterém se zjistilo, že nejméně povědomí a informací ze všech zúčastněných zemí mají účastníci o Slovensku, bylo právě z tohoto důvodu Slovensko vybráno pro uspořádání Druhého středo- a východoevropského semináře s podtitulem „**Identita pro zájemce a příslušníky německé menšiny z České republiky, Maďarska, Polska, Rumunska, Slovenska a Ukrajiny**“.

Seminář se konal od 27. června do 3. července v malém lázeňském městečku s termálními prameny Turčianské Teplice

na úpatí Velké Fatry. Pilotní seminář v roce 2004 vyplynul z potřeby propojení Němců a jejich potomků žijících mimo Německo, německých menšin v zemích střední a východní Evropy, a to nejenom se Spolkovou republikou Německo, ale i navzájem s perspektivami budoucí spolupráce. Potřeba užší spolupráce mezi jednotlivými zástupci, organizacemi a spolky německých menšin v jednotlivých zemích vyplynula mimo jiné i ze snižování finanční podpory pro německé zahraniční menšiny, pozvolné omezování dotací pro kulturní práci z rozpočtu Spolkové republiky Německo a pozvolné přená-

šení sféry německých jazykových, kulturních i institucionálních zájmů dále na východ – např. směrem k novým středoasijským státům vzniklým po rozpadu Sovětského svazu. Organizace německých menšin se proto již nemají obracet výlučně na Německo, ale měly by se do budoucna orientovat na stále větší samostatnost a nezávislost na spolkovém centru a na užší vzájemnou spolupráci.

Druhý seminář v Turčianských Teplicích vzal tuto skutečnost plně na vědomí a orientoval svoji náplň, tedy přednášky, semináře, diskuse, workshopy, cvičení a simulační hry tentokrát méně specializovaně a především k obecnějšímu tématu „identita jako (německá) menšina“ a poměru menšiny a většiny v různých zemích střední a východní Evropy s cílem rozšířit dosavadní znalosti účastníků, shromáždit a využít jejich zkušenosti, vcítit se do situace menšiny, pokusit se společně vytvořit nové pohledy, principy a stanoviska a osvojit si nové skutečnosti o aktuální situaci německých menšin v zúčastněných zemích.

Organizátorem akce byl jako loni Ústav pro zahraniční vztahy (Institut für Auslandsbeziehungen (ifa) – nezisková organizace zřízená Spolkovou republikou Německo a financovaná prostřednictvím Ministerstva zahraničí SRN) ve spolupráci se Sociálně kulturní společností Němců v Opolském Slezsku. Semináře se zúčastnilo celkem 28 mladých lidí z Litvy, Lotyšska, Polska, Slovenska, Maďarska, Německa, Ukrajiny a České republiky, kterou zastupovalo i šest studentek Fakulty humanitních studií Univerzity Pardubice – Andrea Perutková, Klára Těšíková, Gabriela Gromusová, Šárka Ptáčníková, Kateřina Judasová a Jindřiška Šimková ze studijního oboru Německý jazyk pro hospodářskou praxi. Jejich multimediální kineticko-estetické pojetí prezentace České republiky mělo u ostatních účastníků velký úspěch a vzbudilo velký zájem o naši zemi. Všichni účastníci semináře měli možnost informovat se navzájem v rámci prezentací, workshopů, seminářů i neformálních rozhovorů o situaci německých menšin v jednotlivých zastoupených zemích, vzájemně se poznat a navázat bližší kontakty i nová přátelství. Organizátoři akce, Stefanie Fischerová, Andreas Collin a Matthias Dörr, kulturní asistenti ify v Gogolinu, Pile a Praze, připravili pestrý program, skládající se z přednášek, diskusí, workshopů a her, který sami účastníci doplnili prezentacemi jednotlivých zemí a organizací, přičemž úspěšná a originální prezentace studentek



účastníci konference

pardubické univerzity i jejich průběžné zapojování do programu přispělo k celkovému zdaru akce.

Jednotlivé semináře se věnovaly úvodu do tématu formou her, scének, cvičení, pantomimy a simulací, přednáškou a následné diskusí o historickém rozvoji a současnosti německé menšiny v prostoru střední a východní Evropy, především na Slovensku, Maďarsku, Rumunsku, České republice s dalšími přednáškovými i seminárními vstupy z jednotlivých účastnických zemí. Důležitou součástí konference byla i příležitost ke vzájemnému informování o jednotlivých národních aktivitách a organizacích a možnostem jejich vzájemného propojení. Neformálním pokračováním prohlubování a upevňování nových kontaktů byl i vydařený výlet na zámek do Bojnice, případně do Velké Fatry, kam se vydala menší a sportovně zdatnější část účastníků. Velmi užitečným byl i závěrečný mediální workshop, věnovaný třem informačním médiím: tisku, rozhlasu a internetu s praktickými cvičeními a úkoly charakteristickými a typickými vždy právě pro ně, takže si na závěr mohli všichni zájemci zkusit aktivní práci pro média i celkové vyhodnocení a zpracování celého semináře. Domů odjízďeli mnozí z nich nejen s myšlenkou na třetí pokračování v roce 2006 v Rumunsku, ale i s nápady a podněty pro budoucí iniciativy.

*PhDr. Jan Čapek
vedoucí Katedry cizích jazyků FHS*

Celostátní setkání učitelů matematiky středních odborných škol

Ve dnech 14. – 16. září 2005 se uskutečnilo v kongresovém sále rektorátu Univerzity Pardubice již tradiční celostátní setkání učitelů matematiky středních odborných škol. Pořadatelem této vzdělávací akce bylo Centrum vzdělávání Jezerka, o. p. s. Pardubice ve spolupráci s Jednotou českých matematiků a fyziků a Ústavem matematiky Fakulty ekonomicko-správní Univerzity Pardubice. Přes dvě stovky učitelů se sešly, aby si vyslechly přednášky zaměřené na pomoc učitelům matematiky při tvorbě školních vzdělávacích programů,

k nové maturitě a k dalším aktuálním otázkám vyučování matematice na středních odborných školách.

Po úvodním slově předsedy pobočky Jednoty českých matematiků a fyziků a vedoucího odborné sekce SOŠ a SOU Společnosti učitelů matematiky JČMF Mgr. Františka Procházký vystoupili hosté: prorektor pro vzdělávání Univerzity Pardubice doc. Ing. Jaroslav Janda, CSc., ředitel SPŠS a VOŠ Chrudim Mgr. Petr Jílek, předseda Společnosti učitelů matematiky RNDr. Václav Sýkora, CSc., ředitelka Centra vzdělávání paní



Mgr. František Janeček



účastníci setkání matematiků



prorektor doc. Jaroslav Janda

Monika Jirásková a metodik tohoto centra Mgr. František Janeček, který byl garantem vzdělávací akce. V další části prvního dne programu seznámili přítomné s koncepcí nové řady učebnic pro SOŠ Mgr. Marie Nováková z nakladatelství Prometheus, Mgr. František Procházka, doc. RNDr. Oldřich Odvárko, DrSc. a RNDr. Jura Charvát, CSc. Po krátké přestávce následovaly přednášky Mgr. Františka Procházky a Mgr. Miroslava Staňka k postavení matematiky ve školním vzdělávacím programu. Navečer byla pro účastníky připravena procházka historickou částí Pardubic.

Během druhého dne semináře se někteří zájemci přesunuli postupně do učeben výpočetní techniky, kde je zástupci firmy ELKAN na workshopu seznámili s programem „Mathematica CalcCenter – pomocník středoškolského učitele“ a prezentovali ukázky učiva pro střední školy. V kongresovém sále si účastníci vyslechli následující přednášky těchto lektorů: doc. RNDr. Marie Kubínová, CSc.: Projekty v matematice; RNDr. Jaroslav Zhouf, Ph.D.: Práce s talenty; doc. RNDr. Pavel Pech, CSc. a Mgr. Roman Hašek: Počítače v matematice; prof. RNDr. Jan Kopka, CSc.: Výzkumný ústav při výuce matematiky; RNDr. Eva Lesáková, PhDr. Eva Řídká: Zpráva o programu „Krok za krokem k nové maturitě“.

V podvečerní diskusi vystoupili s krátkým sdělením autoři brožur „Podíl učitele matematiky na tvorbě ŠVP“, které JČMF vypracovala na pomoc učitelům matematiky všech typů škol. Na večerním společenském posezení měl doc. Arne Vrbský ze Zemědělské akademie Grünwald strhující vystoupení na téma kompetencí v matematice. Učitelé společně zapěli „Píseň českých učitelů matematiky“ a ti vytrvalější ukončili večer za zpěvu lidových písní.

Poslední den si účastníci vyslechli přednášky RNDr. Daga Hrubého „Který čtyřúhelník má největší obsah“ na téma funkce a Mgr. Karla Otruby „Kamínky a balvány“ k problematice předmaturitní přípravy studentů. Program byl zakončen diskusí a přijetím závěrů semináře.

Seminář proběhl v klidném a pracovním duchu a zásluhou vedení univerzity a organizátorů akce bez problémů. Účastníci odjížděli spokojeni, navázali nové profesní i osobní kontakty a získali množství informací jak k výuce matematiky, tak k reformě českého školství.

21. – 23. září 2006 připravují organizátoři obdobné setkání učitelů matematiky na gymnáziích.

Mgr. František Janeček
Centrum vzdělávání Jezerka, o. p. s.

34. výroční konference LIBER

LIBER – Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche je asociace evropských univerzitních a dalších vědeckých knihoven, která byla založena v roce 1971 pod patronací Rady Evropy. V současné době je členem této organizace více než 500 knihoven z 30 zemí. V souvislosti s dramatickými změnami v knihovnictví a především ve způsobu zpřístupňování informačních zdrojů, které byly vyvolány rychlým rozvojem informačních technologií, vypracoval výkonný výbor v letech 2002 – 2003 návrh nové strategie pro činnost LIBER v nových podmínkách 21. století. Součástí této strategie je také hledání nových partnerů pro spolupráci. Z tohoto důvodu byla na jaře 2005 oslovena také Asociace knihoven vysokých škol České republiky (AKVS), jejímž členem je rovněž Univerzitní knihovna Univerzity Pardubice.

Výkonným výborem AKVS byla dne 8. června 2005 schválena účast dvou zástupců na 34. výroční konferenci LIBER, která

se konala ve dnech 5. až 9. července 2005 v Groningen v Nizozemsku.

Samotné konferenci předcházelo 4. července 2005 jednání u kulatého stolu, kterého se zúčastnili jak stávající členové LIBER, tak přizvaní hosté. V diskusi se objevila řada témat, jimiž by se LIBER ve své další činnosti měla zabývat. Jednalo se především o:

- standardizaci služeb a jejich kvality, certifikaci a evaluaci knihoven, zvyšování jejich významu pro vědeckou komunitu,
- otázky alternativních způsobů sdílení vědeckých poznatků – „open access“ aktivity,
- vytváření mezinárodních konsorcií pro zpřístupňování elektronických informačních zdrojů,
- společnou přípravu projektů v rámci EU, informace o finančních zdrojích pro východoevropské knihovny,



budova Univerzitní knihovny
University of Groningen

z jednacího sálu konference

Foto:
Mgr. Daniela Tkačíková,
ÚK VŠB-TUO Ostrava

- podpůrné aktivity pro celoživotní vzdělávání knihovníků,
- digitalizační projekty,
- centrální uchovávání (ochrana) pro licencované elektronické zdroje,
- sdílení informací o vzácných zdrojích,
- bezbariérový přístup vědecké komunity do vědeckých knihoven v celé Evropě.

Na konci jednání se účastníci shodli, že podobná diskuse o tom, jakým směrem by se měly převážně ubírat další aktivity LIBER, se znovu uskuteční v příštím roce před 35. výročí konferencí Uppsale.

Z témat, která byla na konferenci prezentována a o nichž se diskutovalo i v kuloárech, mne nejvíce zaujalo téma týkající se pozice a role univerzitních knihoven v blízké budoucnosti. Knihovny se musí vyrovnat se skutečností, že žijeme v době Amazonu a Googlu, a vzít tyto nové možnosti jako výzvu ke spolupráci, nikoli k soupeření. Je třeba se soustředit na služby a dát jim nový rozměr. Nestačí informační zdroje, ať už klasické či digitální, jen zpřístupňovat, ale je třeba integrovat je do workflow na univerzitách.

Další velkou výzvou pro knihovny je dlouhodobá archivace informačních zdrojů v digitální podobě, tj. budování univerzitních „depozitářů“ shromažďujících výsledky vědecké práce a výzkumu realizovaného na univerzitě. Funkce těchto skladů

bude nejen archivní, ale především budou sloužit jako zdroj pro poskytování služeb typu digital document delivery. Volný přístup k výsledkům vědeckého výzkumu financovaného z veřejných zdrojů, tj. publikační aktivity s omezením či vyloučením komerčních vydavatelství, nabývají ve světovém měřítku stále většího rozsahu.

Nezpochybnitelnou rolí univerzitní knihovny, kterou je třeba nadále posilovat a rozvíjet, je role vzdělávací. Knihovna musí být aktivní ve výuce dovedností vedoucích k dosažení informační gramotnosti nejen u studentů. Informační vzdělávání se musí stát integrovanou součástí celoživotního vzdělávání akademických pracovníků, protože schopnost používat nově vznikající informační zdroje či zdroje zpřístupňované novými informačními technologiemi je jedním ze základních předpokladů konkurenceschopnosti každé instituce.

Velmi příjemným zjištěním z této konference i z návštěvy v univerzitní knihovně v Groningenu je skutečnost, že Univerzitní knihovna Univerzity Pardubice dohnala za posledních patnáct let čtyřicetileté zpoždění a evropským univerzitním knihovnám se zcela vyrovnává, a to jak v šíři zpřístupňovaných informačních zdrojů, tak v kvalitě poskytovaných služeb.

Mgr. Iva Prochásková
vedoucí Univerzitní knihovny UPa

studenti

Projev předsedy SRUPa při vzpomínce na 17. listopady

Dobrý večer, dámy a pánové,
pokládám za velkou čest, že na tomto místě, jako zástupce studentů Univerzity Pardubice, smím pronést několik slov.

17. listopad se do naší historie zapsal hned několikrát. V letech 1939 a 1989. Oba roky mají něco společného, projev nespokojenosti se situací v naší zemi a boj studentů za svobodu, pravdu, spravedlnost a lidská práva.

V březnu roku 1939 německá vojska vstupují do Čech. Lidé zprvu nevěřícně a bezmocně přihlížejí počínání okupantů. Jejich reakce, jak jsem se ale dočetl z dobových záznamů, však nenapovídala pasivnímu přijetí tvrdé reality. Stejně jako za habsburské nadvlády začali lidé zlehčovat těžké okamžiky vtipnými ekvivalenty k novodobým pojmům. Například protektorát byl zaměňován se slovem protentokrát, snímky



Adolfa Hitlera byly před promítáním v biografech vystříhávány z promítaných filmů a jakékoliv porážky Němců ve sportovních kláních vzbuzovaly nadšené ovace celého národa.

I. září 1939 vypukla válka. V rámci preventivních zastrahovacích opatření na území Čech proběhla akce „Albrecht I.“,

pod jejíž záštitou bylo pozatýkáno na 6 tisíc lidí (intelektuálů, umělců, sokolů a spousty dalších) z nichž 1500 bylo zavřeno do koncentračních táborů.

Po pádu Polska již u nás byly ilegální organizace v plné činnosti. Tou dobou se začaly konat přípravy 28. října. Očekávaly se nepokoje, ale i přes pokusy okupantů, kteří státní svátek pro jistotu zrušili, do ulic vyrazilo jenom v Praze na 100 tisíc demonstrantů.

Manifestace skončila krvavými potyčkami a ve dvou nejtvrdších dokonce přišli o život dva lidé. Jedním byl mladý dělník Václav Sedláček a druhým student medicíny Jan Opletal, který nedlouho po převozu do nemocnice podlehl těžkým zraněním.

Janův pohřeb byl naplánován na 15. listopad a odpovědnost za něj obecně nesli studenti. Sešli se jich tisíce a nejspíš díky velkému napětí, které mezi nimi vládlo, se celé procesí, i přes snahu pořadatelů, změnilo v mocnou manifestaci proti okupantům.

Síla demonstrací 28. října a 15. listopadu Hitlera zaskočila. Nejspíše právě proto se v průběhu 16. listopadu rozhodl k radikálním krokům. 17. listopadu v brzkých ranních hodinách proběhlo zatýkáni studentů na kolejích. Studenti byli převezeni do Ruzyně, kde devět z nich rovnou popravili a zbytek byl v následujících dvou dnech umístěn do koncentračních táborů. Celkem Němci pozatýkali 1200 studentů, z nichž do roku 1943, kdy byla propuštěna poslední větší skupinka, zahynulo snad pouze díky jejich mládí a síle „jen“ 35 lidí.

Bylo by bláhové myslet si, že se Hitler spokojí jenom s likvidací studentů. Oběti na životech přinesli i vysokoškolští uči-

telé a vysoké školy jako takové byly pro jistotu na tři roky uzavřeny.

Ihned po razíích Němců a uzavření Vysokých škol se ve světě začaly ozývat protesty.

17. listopad byl roku 1941 v Londýně prohlášen mezinárodním studentským sněmem za „Mezinárodní den studentstva“, který se od té doby začal slavit v celém svobodném světě.

Ten den se stal historickým mementem a jeho vzpomínková slavnost na Albertově o padesát let později byla příležitostí pro 15 tisíc nespokojených lidí bojujících za demokracii a svobodu. Tuto demonstraci známe jako 17. listopad 1989. Ptáte se, proč je tu dnes tak málo zástupců studentů, když se jedná právě o náš svátek. Osobně si myslím, že vysvětlení je prosté. Jenom někteří totiž tuší, že 17. listopad je něčím víc než jenom rozmarem rektora zpříjemnit studentům výuku neplánovaným volnem.

Převážná většina naší generace totiž na středních školách s dějepisem končí po první světové válce, jelikož pravěk je nejspíš z pohledu pedagogů důležitější součástí našich životů než novodobé dějiny.

Předpoklad, že si lidé pamatují, respektive že vědí, co se tu dělo v letech 1939 až 1989, je mylný. Vycházím ze skutečnosti, že jsou mezi námi jedinci, kteří to buď vůbec netuší, nebo by minulost nejradši vrátili zpět jenom proto, že rohlíky tehdy stály 20 haléřů.

Na některé věci je lepší zapomenout, ale období totality a útlaku lidskosti mezi ně rozhodně nepatří.

Na závěr bych se rád poklonil hrdinům, kteří nám svou odvahou a svými činy umožnili žít.

Jan Vlastník

Rozlučková „párty“ pro zahraniční „Erasmus“ studenty



prvním bodem programu bylo utkání v malé kopané proti zahraničním studentům Univerzity Hradce Králové



o grilované maso byl velký zájem



dobrá nálada vládla po celou dobu – studenti, zahraniční hosté i zaměstnanci si měli co říci

Program SOCRATES/ERASMUS běží na Univerzitě Pardubice již od roku 1999 a počty vyjíždějících studentů i učitelů rok od roku stoupají. A není divu, rozsah uzavřených spoluprací narostl od loňska téměř o 30 smluv, takže v současnosti máme 73 partnerských univerzit v 22 zemích. To, že mobilita našich studentů roste každým rokem o 20 – 30 výjezdů, už bereme jako samozřejmost. Obrat v mobilitě přijíždějících studentů však byl až ohromující, i když ne překvapivý. Po

vstupu České republiky do EU se zjednodušily administrativní postupy (odpadla nutnost získání studentského víza pro členy EU). Počet zahraničních studentů, kteří k nám přijeli v loňském akademickém roce, narostl téměř o 500 % oproti minulým letům. Na zimní semestr akademického roku 2004/2005 se přihlásilo 25 zahraničních studentů a téměř stejný počet na letní semestr. Vše však bylo zvládnuto hladce díky velice vstřícnému přístupu pracovníků fakult a kolejí. Je-

jich studium se oddělení mezinárodních vztahů snažilo oživit i společenskými aktivitami připravovanými ve spolupráci se studenty, kteří se zapojili do tzv. „Buddy Programme” (Buddy = angl. kámoš; více na http://www.upce.cz/mezinarodni-vztahy/BUDDY_PROGRAMME/). Díky těmto aktivitám vznikla ze zahraničních studentů velice soudržná skupina, která se živě zajímala o veškeré dění na univerzitě. Jako přirozené vyvrcholení tak vyzněla rozlučková párty, kterou oddělení mezinárodních vztahů zorganizovalo nejen pro zahraniční studenty, ale pro všechny, kteří se podíleli, často nad rámec svých povinností, na tom, že naši „Erasmáci” odjíždějí velmi spokojení a mnohokrát nás ujišťovali, že na pobyt v Pardubicích nikdy nezapomenou a všem svým kolegům nás po návratu doporučí.

A jak toto rozloučení probíhalo? Dne 20. května v 17 hodin vypukl opravdu mezistátní zápas v malé kopané, neboť se ho zúčastnili zástupci mnoha států. Využili jsme toho, že zahraniční studenti vytvořili tým malé kopané, který se zúčastnil i turnaje O standardu rektora. V tomto turnaji sice neobsadil

přední příčky, ale 20. května evidentně zúročil nabyté zkušenosti a sebranost v přátelském zápase se zahraničními studenty Univerzity Hradec Králové, které – i díky věrným fanynkám – jednoznačně porazili. Když zápas skončil, přesunuli se jeho aktéři do prostoru mezi pavilony A a B vysokoškolských kolejí, kde se k nim připojili jejich čeští kamarádi, akademičtí pracovníci a zaměstnanci fakult, kteří se jim po dobu studia na Univerzitě Pardubice věnovali. Záměr připravit uvolněné odpoledne s dobrým jídlem a troškou českého piva, které všichni podle vlastních slov považují také za jeden z nezapomenutelných zážitků z ČR, se na sto procent povedl.

Pozn.: Zájemci o práci v Buddy Programme se mohou stále přihlašovat naší kolegyni sl. Zuzaně Mužíkové (zuzana.muzykova@upce.cz, 6445).

Zdeňka Kulhánková

*Oddělení mezinárodních vztahů UPa
koordinátor univerzity programu Sokrates/Erasmus*

Zkušenosti zahraničních studentů

V červnu jsme se rozloučili s většinou zahraničních studentů a zajímalo nás, jak oni hodnotí svůj pobyt na Univerzitě Pardubice. Že jich většina odjíždí spokojených, jsme věděli, přesto jsme jim položili otázky:

1) Budete něco z toho, co jste zde prožili, postrádat, až se vrátíte domů?

2) Co na vás udělalo dojem, či naopak co vám vadilo?

3) Jak Erasmus pobyt obohatil váš život?

4) Můžete srovnat studium na pardubické univerzitě a vaší domovské univerzitě?

Odpovědi, jak můžete posoudit sami, vyznívají poněkud jednotvárně, ale na druhou stranu nás může těšit, že jsou vesměs velice pozitivní.



Elizabeth Piefke,

HS Harz, Německo
– ZS 2004/2005 (FES)

„Jsem už téměř 6 měsíců pryč z České republiky, ale stále mám na co vzpomínat. A navíc jsem tu už byla znovu – ve vinném sklípku v Petrově u Strážnice s mým přítelem Pavlem. Jestli budu něco postrádat, pak přátelský přístup studentů

a pružný způsob, kterým zde řešíte problémy.

V Německu vše vyžaduje tolik plánování, když něco chcete změnit. Například nemáme možnost si naplánovat zkoušky, jak bychom si přáli. Nevadilo mi tu nic. Jediná nepříjemná zkušenost bylo mé setkání s dívkou, která se mnou odmítala mluvit anglicky, protože jsem z Německa. Ale to bylo opravdu jenom jednou, potkala jsem u vás tolik příjemných lidí, že vím, že to byla výjimka. A jestli mě tu něco překvapilo? Ano,



**Mónica Guerrero Benitez
a Desirée Durán Martín,**

University of Malaga, Španělsko
– LS 2004/2005 (FChT)

„Určitě budeme postrádat Erasmus a české lidi, pohodu, vyučování a české učitele, krásnou krajinu, život na kolejích, večírky, hospůdky, fotbalové zápasy mezi Erasmáky a Čechy, levné jízdné atd.



Co nás tu zarazilo, bylo, že lidé, kteří se k nám jeden den chovali přátelsky, se druhý den tvářili, že nás takřka neznají. Ale hlavně se nám některé věci líbily – ty spousty lidí na kolech a kolečkových bruslích! A taky bylo divné nevidět na ulicích žádné toulavé kočky.

Čím nás Erasmus obohatil? Poznaly jsme nové kultury, jsme mnohem tole-

rantnější a otevřenější a také jsme určitě lepší v řešení problematických situací.

Srovnání našich univerzit není snadné. Měly jsme tu méně předmětů, výuka byla uvolněnější a naše vztahy s učiteli mnohem příjemnější.”



Irfan Emrah Kanat,

Anadolu Univerzity, Turecko
– LS 2004/2005 (FES)

„Myslím, že budu postrádat všechno. Bylo to jako sen. Ale co budu postrádat nejvíc, budou přátelé, které jsem zde získal, a medovník.

Fakt mi nic na České republice nebo Češích nevadilo.

Byla to životní zkušenost v diametrálně odlišném prostředí, které mi umožnilo vidět život z jiné perspektivy. Díky Erasmusu mám mnoho přátel různých kultur, kteří zvýšili mou schopnost porozumět jiným.

Přál bych si, abych mohl srovnávat, ale je to velmi obtížné. Doma je studium hodně zaměřené na výuku, tady více na samostudium a hlavně na ŽIVOT. Být Erasmus studentem v České republice mi umožnilo pozorovat a užívat život tak, jak se to člověku ve vlastní zemi nikdy nepodaří.”



Jarsi Lehtinen,

Turku Polytechnic, Finsko
– LS 2004/2005 (FES)

„V první řadě musím říct, že se nevracím domů. Ukončím studium a zůstanu v ČR. Mám místo v Praze. Ale budu postrádat přátele z Pardubic. Lidé v Pardubicích jsou mnohem přá-

telštější a otevřenější, než jsem čekal. Nebylo těžké si najít nové přátele.

Opravdu se mi u vás moc líbilo a chystám se Pardubice svým přátelům ve Finsku doporučit. Snad jediná věc, která se mi nelíbila, byla menza, ale všechno ostatní bylo skvělé – koleje, lidé, kampus, české zvyky, které jsou velmi podobné finským. Jsou mezi námi rozdíly, ale kupodivu ne velké.

Zlepšil jsem si angličtinu, seznámil se s lidmi jiných kultur a jsem asi trochu lépe „socializovaný”.

Srovnání škol se mi asi nepovede, protože finský vzdělávací systém je naprosto odlišný a také je rozdíl, když nestudujete v rodném jazyce.”



Ingo Behrend,

HS Harz, Německo
– LS 2004/2005 (FES)

Budou mně chybět moji přátelé, které jsem tu získal, a hlavně moje přítelkyně. Ale také dobré ceny, dobré pivo a pěkná krajina.

Obrovský dojem na mě udělal hokejový stadion a zápasy, které jsem tam viděl. Ale také výlety, které jsme dělali a jídlo v menze za výborné ceny. Měl jsem krásné zážitky nejen s naším fotbalovým týmem a mnoho nových zkušeností v nádherné zemi (mnohem lepší než jsem čekal)!

Studium nebylo tak náročné, jak by mohlo být. Byl bych uvítal více vyučování než konzultací s učiteli. Ale vy nabízíte předměty v angličtině a moje škola vůbec ne. Zaměstnanci a lektori, kteří se nám věnovali, byli velice přátelští a vždy ochotní pomoci.

*Zdeňka Kulhánková
Oddělení mezinárodních vztahů UPa*

AIESEC pro všechny studenty!

Na Univerzitě Pardubice má svoji pobočku největší mezinárodní studentská organizace AIESEC.

Patříme do „světové rodiny studentů”, kteří chtějí své teoretické poznatky nabyté ve škole doplnit o praxi během studia prostřednictvím různých projektů, účastí na konferencích, vedením týmu a v neposlední řadě po ukončení bakalářského studia vyjet na v dnešní době velmi ceněnou praxi v zahraničí. Naší stěžejní činností je právě organizace výměny absolventů vysokých škol z celého světa. Připravujeme výběrové řízení, skládající se z jazykových testů a Assessment center a pomocí mezinárodní elektronické databáze, kde jsou pod unikátním číslem vedeny firmy a vybraní praktikanti, hledáme co optimální spojení na základě předem nadefinovaných kritérií obou stran. Absolventy nejenom vysíláme, ale i přijímáme a v nejbližší době tu budeme mít 10 zahraničních praktikantů, pracujících ve firmách pardubického kraje, se kterými podnikáme akce jako je „Prezentace zemí” a proslulá ”Global Village” v prostorách Univerzity Pardubice, kde praktikanti představují to nejlepší z kultury, jídla, pití, hudby své země. Neopakovatelným zážitkem pro všechny členy jsou



vzdělávací konference, kterých AIESEC celosvětově organizuje kolem 350 ročně. V České republice se tradičně uskutečňují čtyři národní konference. V poslední době se jich účastní stále více partnerských společností, které poskytují různé tréninky, a tak přispívají k rozvoji a vzdělání členů.

Studenti, chcete-li poznat toto a ještě daleko více, užít si spoustu legrace v partě kamarádů, přijďte mezi nás!

*Jitka Valenová
AIESEC Pardubice*

O aktivitách studentů oboru Německý jazyk pro hospodářskou praxi Fakulty humanitních studií

Aktuální vypořádání s minulostí

Češi a Němci – těžké překonání minulosti. Díky činnosti doc. Dr. Winfrieda Baumanna (z katedry cizích jazyků) jsou do tohoto procesu zapojeni i studenti oboru Německý jazyk pro hospodářskou praxi Univerzity Pardubice. Letos stáli v popředí zájmu především vzpomínky na šedesáté výročí konce války. Na programu byly běžné vzpomínkové akce, mimo jiné také tři slavnostní přehlídky – v Plzni, Praze a v Moskvě. MF DNES informovala dne 30. 5. 2005 o něčem výjimečném. Bavorské městečko Kötzing, ležící v blízkosti českých hranic, vzpomínalo na oběti Ploštiny a Prlova (1945). Nejmladší případ vypořádání s minulostí, zároveň ukazující příklad výborné česko-německé spolupráce.

V roce 2000 se objevovaly v českých novinách články o zločinech, které byly vykonány na obyvatelích těchto dvou obcí. Jak je známo, tyto hrůzné činy popsal Ladislav Mňačko ve svém románu „Smrt si říká Engelchen“. Doc. Baumann našel a identifikoval „Engelchen“ – bývalého obyvatele městečka Kötzing v okrese Cham: Kurt Werner Tutter, který zde zemřel v roce 1983. Téměř dvacet let po jeho smrti vyšla v roce 2002 kniha „Smrt si říká Tutter“ brněnského novináře MF DNES Ludka Navary. Doc. Baumann ve spolupráci s šéfredaktorem Kötztinger Zeitung panem Franzem Ambergem a knižním vydavatelem Dr. Ballem z vydavatelství Attenkofer (Straubing) ji přeložil do němčiny pod názvem: „Der Tod heißt Tutter“. Německá (bavorská) strana se velmi zajímala o to, aby minulost tohoto občana Kötztingu byla objasněna. Křest knihy dne 28. května v Kötztingu byl zároveň příkladem česko-německého společného vyrovnání s minulostí. Zde si obě strany připomínaly, co se tenkrát stalo. Město reprezentovala jeho nejdůležitější složka obyvatelstva: starosta, politici, učitelé, umělci. Čeští hosté poznali, jak se Němci vypořádají s minulostí. A Němci naproti tomu viděli, jak Češi zhodnocují tuto událost. Tutter nebyl pouze válečným zločincem, ale působil také jako agent StB. A zde se ukázalo, jak bývalý režim chránil Tuttera, aby mohl být použit jako špion. V Kötztingu byl přítomen televizní štáb České televize a i za přítomnosti bavorského rozhlasu dokumentoval výpovědi svědků. O kauze Tutter vznikl dokumentární film, který odvysílala ČT 8. 9. Pro tlumočení byly k dispozici studentky z Pardubic a Plzně. Mezitím zaznamenala německá verze knihy velký ohlas. Spolupráce s Ludkem Navarou (MF DNES) a Kötztinger Zeitung, jakož i Chamer Zeitung by měla pokračovat.

Od Labe k Dunaji za jeden den

25. květen zůstane památným dnem pro 25 studentů z Fakulty humanitních studií oboru Kulturní dějiny, kteří za jeden den zvládli „skok z břehu jedné řeky na břeh řeky druhé“. To jim umožnila víkendová jízdenka českých a německých drah. Vždy dva studenti mohli cestovat na jednu jízdenku za 360,- do Řezna (Regensburg) a zpět.



Účastníky, kteří si ke studiu cizího jazyka zvolili němčinu, čekal bohatý program. Pod vedením doc. Dr. Winfrieda Baumanna (z katedry cizích jazyků) se neponořili pouze do dob po stopách Římanů z dunajského města, nýbrž sledovali i české dějiny. Řezno navštívila v minulých stoletích spousta významných osobností z Čech. Jmenujme např.: Jaroslava Haška, Josefa Vojtěcha Sedláčka, Jana Hodějovského z Hodějova. A právě 25. května se událo něco výjimečného. Řezno slavilo svůj svátek pod heslem „Pražská noc“. Město se ukázalo z té nejlepší strany. Doc. Baumann informoval pardubické studenty o aktuálních vztazích: partnerským městem Řezna je Plzeň, partnerskou univerzitou je Masarykova univerzita v Brně. Hosté „od Labe“ navštívili samozřejmě i typickou bavorskou pivní zahrádku přímo na břehu Dunaje. Na památku si vyfotografovali impozantní panorama města s chrámem a kamenným mostem. Kolem půlnoci dorazili historikové zpět domů a následně vstřebávali vzpomínky z krásného výletu na polštáři.

„Boží bojovníci“ z Pardubic v Bavorsku

Poprvé byli letos studenti pardubické univerzity oboru Němčina pro hospodářskou praxi pozváni na slavnostní hry do východního Bavorska. Na programu byly *husitské války* v Neunburgu v *Wald a skolení draka* ve Furth im Wald. Jednalo se zde o akce česko-německého porozumění z dějin příhraniční oblasti – porážka křižáků u Domažlic a vítězství bavorských rytířů u Neunburgu. Studenti byli váženými hosty města, a jak starosta podotkl, česko-německé vztahy se vyvíjí dobře a studenti jsou podporováni při další spolupráci. Obě bavorská města patří k česko-německému spolku měst s husitskými tradicemi, zastoupenému městy Tábor, Sezimovo Ústí, Sedlčany, Bernau bei Berlin, Neunburg, Kostnice, Tachov...

Pardubičtí studenti v zajetí draka

„Skolení draka“ je nejstarší lidová hra v Německu. Představení se koná každý srpen ve Furthu im Wald u českých hranic současně s chodskými slavnostmi v Domažlicích. Čestnými hosty jsou už léta i čeští politici. Před třemi léty jím byl Vla-

dimír Špidla. Přítomni jsou každoročně i studenti na pozvání starosty města. A tak Českou republiku reprezentovali letos studenti oboru Němčina pro hospodářskou praxi Univerzity Pardubice. Po shlédnutí hry diskutovali se starostou města o případném partnerství mezi městem Furth im Wald a pardubickou univerzitou. Student Martin Benda natáčel rozhovor se starostou Reinholdem Machem o historii hry pro Český rozhlas Pardubice. Furthské slavnosti mají dlouhou tradici s českým pozadím, vystihující vítězství husitů

u Domažlic roku 1431 a vrcholným momentem je skolení draka, který symbolizuje hrozbu města přicházejícího ze šumavských lesů. Už Božena Němcová se ve svých dílech zmiňuje o této podívané a jejím spojení s legendou o sv. Jiří. Čeští diváci přijíždějí do Furthu každý rok historickým vlakem taženým parní lokomotivou z Domažlic.

*Táňa Štěpánová,
studentka 3. ročníku oboru Německý jazyk pro hospodářskou
praxi
FHS UPa*

Zajímavost – Jak mladí čeští vědci bodovali ve světové soutěži



scenérie Grand kaňonu



vchod do soutěžního areálu (uprostřed nahoře);

část našich soutěžících u své prezentace (uprostřed dole);

část soutěžní haly s prezentacemi (vpravo);

Květnová časná rána bývají ještě chladná a to sobotní nebylo výjimkou. Zatímco se na mnoha místech republiky chystaly oslavy výročí osvobození, na pražském letišti se sešla skupinka mladých lidí. Byli obtíženi nejen běžnými cestovními zavazadly, ale také panely pro prezentaci své práce. Cílem byl americký Phoenix ve státě Arizona, kde se konala světová soutěž mladých vědců ISEF 2005 (International Science and Engineering Fair), vítězů středoškolských soutěží. Že šlo skutečně o velké klání, svědčí velký počet účastníků z celého světa: 763 chlapců a 681 dívek. Soutěž každoročně pořádá Science Service www.sciserv.org, americká nezisková organizace na podporu vědy. Hlavním sponzorem soutěže je firma Intel (vyrábějící hlavně procesory do počítačů). Česká pobočka firmy Intel byla také sponzorem naší účasti v USA.

Když se řekne Phoenix a Arizona, vybaví se blízkost úchvatných přírodních scenérií, jakými jsou Grand kaňon (obr. 1) či Sedona. A také horko, poušť a velmi dlouhá cesta. Město samo leží v pouštní oblasti hojně na kaktusové háje. Našinec by to asi charakterizoval slovy: na houby to není. Díky časnému odletu a devítihodinovému časovému posunu se do Phoenixu podařilo dorazit ještě týž den večer a se zbytkem posledních sil přesunout do zamluveného hotelu. Jedna nezvyklá věc však přece ještě dokázala zaujmout. Podél cesty rostly

palmy a občas byly vidět živé ploty z pomerančovníků, plné plodů. Stačilo jen vztáhnout ruku.

V neděli dopoledne byla na pořadu registrace. Registrace probíhala ve výstavním areálu pojmenovaném Phoenix Civic Plaza v centru Phoenixu. Zvlášť pro národní a zvlášť pro mezinárodní delegace. Spočívala v tom, že organizátoři provedou kontrolu formálních náležitostí a zaplacení registračních poplatků. V rámci registrace organizátoři také předávají identifikační karty pro všechny finalisty i doprovody. Bez nich se není možné do výstavního areálu, místa konání soutěže a dalších akcí, vůbec dostat. Dalším krokem úspěšné registrace soutěžících je získání tzv. zlatého razítka, které každého soutěžícího opravňuje k postavení svého prezentačního panelu pro vlastní soutěž.

Zbytek neděle, pondělí a úterý jsou vyhrazeny ke stavění prezentačních panelů, výletům do okolí (Grand kaňon a Sedona byly samozřejmostí) a slavnostnímu zahájení. Tak pěkně popořadě. Prezentační panely, jež každý soutěžící postaví na předem určeném místě, informují o obsahu a hlavních výsledcích jeho práce. Takovou prezentaci lze připodobnit k veletržnímu stánku. Kolem chodí návštěvníci, zde to jsou hlavně porotci, a soutěžící je seznamují se svými výsledky tím, že jednak hovoří a jednak ukazují výsledky zobrazené na

prezentačních panelech. Ukázku takové prezentace spolu s částí našich soutěžících ukazuje jeden z obrázků

Většina soutěžících využila pestrou nabídku výletů po Phoenixu a okolí. Raftovali, chodili po Sedoně, užasli nad Grand kanonem, sledovali rodeo. Čerpali tak sílu na středeční hlavní soutěžní den a současně poznávali typický život Arizony. Slavnostní zahájení proběhlo v pondělí večer venku, v areálu místní univerzity. Soutěžící kromě pohoštění místními specialitami a diskotéky mohli navštívit muzeum historie Arizony nebo dům vědy a techniky, kde bylo možné na mnoha praktických experimentech poznat chod nejrůznějších strojů, přístrojů, fyzikálních jevů a živých organismů. Dále potom řídit různé trenážery automobilů, letadel a raket.

Středa ráno ukazovala na velmi horký den, tak typický pro místní podnebí. Všichni soutěžící se shromáždili u svých prezentačních boxů. Při takovém počtu soutěžících a prací jde o nekonečné řady výstavních stánků v jedné obrovské hale. Vše je rozdělené po oborech, jakými jsou matematika, fyzika, informatika, chemie atd. Celkem 15 oborů. Jak to v takové hale při soutěži vypadá ukazuje, poslední obrázek.

Výstavní hala je v tento den otevřena pouze pro soutěžící, kteří jsou u svých prezentací po celý den. K prezentacím se postupně dostávají porotci příslušných oborů. Každý porotce si vyslechne, v čem práce spočívá, a pokládá otázky. Při prezentaci práce se klade hlavně důraz na jasnou a srozumitelnou formulaci cíle, použité vědecké metody, výsledky a přínos práce. Průměrně každou práci navštíví 5 až 6 porotců. I ve čtvrtek jsou soutěžící žádáni být u svých prací, neboť jsou v tento den všechny prezentace přístupné veřejnosti. Zejména okolní školy i rodiče s dětmi této možnosti využívají a soutěžící odpovídají na dotazy návštěvníků a seznamují se svou prací. A zde se opět zdokonalují schopnosti soutěžících. Lidem, kteří vesměs nejsou z oboru, srozumitelně a krátce vysvětlit podstatu práce i její přínos.

A je tu konec soutěže, pátek. Je vyhrazený pro velkolepou ceremonii s vyhlášením výsledků. Její význam je podtržen

účastí předních politiků Arizony, manažerů, vědců a nositelů Nobelovy ceny. A tady přichází naše radost a náš úspěch. Jeden z našich projektů se umístil ve svém oboru na 1. místě a dva potom na 4. místě. Při tak vysoké konkurenci (v jednom oboru je kolem 80 až 100 prací) jde skutečně o velký úspěch našich mladých vědců.

A jak se na takovou soutěž dostat? Nejdříve zajít například za svým oblíbeným učitelem a domluvit se s ním na nějakém tématu práce. Po jeho zpracování se přihlásit do nějaké soutěže středoškolských prací. Nejširší zázemí má u nás tzv. sočka (SOČ – Středoškolská odborná činnost), o které se lze dovědět více na www.soc.cz. Soutěž každoročně vyhlašuje Institut dětí a mládeže ministerstva školství a její vítězové jezdí právě na ISEF. A nejen tam. Také na obdobnou vrcholnou soutěž Evropské unie nazvanou EU Contest.

Závěrem shrnutí základních údajů o naší letošní účasti na soutěži ISEF v USA. Soutěže se za Českou republiku účastníky následující projekty:

- Alexandr Kazda, Gymnázium Praha 6, s prací *Graphs and Mappings: Generalization of Graph Coloring* zařazenou do oboru Matematika.
- Marek Blahuš, Gymnázium Uherské Hradiště, s prací *Novel Investigations for N-Gram-Based Automatic Identification of Written Language* zařazenou do oboru Informatika (práce obdržela 4. hlavní cenu).
- Markéta Horňáková, Michaela Konrádová, Gymnázium Nymburk, s prací *The Changes in Geography from the View of Antique Maps* zařazenou do oboru Vědy o zemi.
- Zuzana Tvarůžková, Gymnázium Kroměříž, s prací *New Challenges to Fight Against Fungal Diseases of Plants* zařazenou do oboru Botanika (práce obdržela 1. hlavní cenu).
- Jan Šváb, Gymnázium J. Heyrovského Praha, s prací *High-Speed FSO Data Link* zařazenou do oboru Inženýring (práce obdržela 4. hlavní cenu).

doc. Ing. Petr Klán

Katedra řízení procesů a výpočetní techniky FChT

kultura

39. výstava v Galerii Univerzity Pardubice

KRZYSZTOF BARTNIK – obrazy krajiny

Od září do počátku listopadu mohli návštěvníci vidět v Galerii Univerzity Pardubice doposud nevystavovaná plátna a tvorbu polského autora KRZYSZTOFA BARTNIKA.

Krzysztof Bartnik vystudoval Fakultu krásných umění na Univerzitě Mikoláše Koperníka v Toruni a působí nyní na Fakultě umění Marie Skłodowske v Lublinu jako docent malby. Zaměřuje se ve své tvorbě na malbu závěsných obrazů. Představil se doposud na 21 samostatných výstavách a 25 skupinových výstavách.

„Výstava maleb Krzysztofa Bartnika představuje tu část autorovy tvorby, která ještě nebyla veřejnosti představena. Jeho

předchozí tvorbu tvořily velkoformátové oleje na plátně, plné rozmachů a kinetické dynamiky. Byly to syntetické studie transponované v duchu koloristického abstrakcionismu, možná i postabstrakcionismu. Byly to odrazy shluků mraků, nebe dramatických střetů, expresivních forem inspirovaných vizemi živlů: velkých vod či kosmického magmatu. Tato etapa bouřlivě exprese a nepředemětně zobrazované moci hmoty potřebovala velký formát pro svoji sílu výrazu. Formovala se a dozrávala mimo reálný svět ve sféře emocí a imaginace. Cyklus obrazů vystavovaných na Univerzitě Pardubice je inspirován konkrétní realitou. Jsou to hlavně práce středního



formátu malované akvarelem a temperami. Jejich výraz je komorní, ale jsou to obrazy plenérové, studie krásných krajín beskydského pohoří, starých dřevěných kostelíků, které nás v duchu přenášejí do minulosti a jsou obrazem přírodní harmonie stromů a zeleně. Lze to říci i tak, že po čase vnitřního neklidu umělec vchází do prostor klidu a míru. I zde se jeví dynamický výraz předchozího období exprese, ale je už jen jakýmsi odrazem předchozích cyklů. Delikátnost kresby, subtilnost barevných skvrn nás přenáší do světa akvarelových rozmytých kontur, vedoucích k přetváření konkrétních forem ve formy abstraktní. Shledáváme se zde s jakousi nostalgií, hlasem postromantického stesku po světě klidu a harmonie, někdy se zdá, že se dovolávají barokních zátiší a symbolických krajín rozšiřujících a prohlubujících sféry malířského poslání. Vedou k reflexím a zamyšlení nad světem harmonie a krásy přírody, tajemné a nepředvídatelné, jako je nepředvídatelné i naše bytí.”

Kazimierz Parfinowicz
(vw)

40. výstava v Galerii Univerzity Pardubice

SAŠA PROKOPOVÁ – keramika



Po 33 letech se na akademickou půdu vrací absolventka bývalé Vysoké školy chemicko-technologické, předchůdkyně dnešní Univerzity Pardubice, tentokrát jako umělkyně představující svou tvorbu posledních dvaceti let a – jak sama uvedla – „na pomezí vědy a umění”, práci s hlínou, materiálem, u něhož hledá jeho nové možnosti a technologické postupy jeho zpracování. Její vazba zejména na katedru chemic-

kého inženýrství je zjevná. Mezi objekty se nachází i „základní kámen č. 2”...

„Proces tvorby je pro mě důležitější než jeho konečný stav. Proto své věci nechávám syrové, nevypálené, a tak otevřené možnosti další proměny... Neskladuji, rozpouštím. Recykluji.”

Otevření výstavy pardubické umělkyně Saši Prokopové v Galerii Univerzity Pardubice doprovodil slovem Vít Bouček a speciální hudební performací na různé bicí nástroje Cécille Boiffin (mimo jiné tympanistka Komorní filharmonie Pardubice), která ji sestavila právě pro vystavované keramické objekty Saši Prokopové.

Výstava potrvá na univerzitě do 15. ledna 2006. Ve vestibulu Univerzitní knihovny, kde je komorní galerie univerzity umístěna, ji mohou návštěvníci zhlédnout od pondělí do pátku od 8 do 18 hodin, v sobotu od 8 do 12 hodin.

(vw)



VUS za oceánem, aneb co nám dala Kanada

Čas neúprosně letí, proto musím o naší koncertní cestě do Kanady psát už v minulém čase. Ale abych začala pěkně od Adama. Myšlenka cesty VUS do Kanady se zrodila přibližně před rokem, kdy původem Čech, nyní občan Kanady pan Pavel Zeman (obchodník s Remoskou v Kanadě), informoval našeho kolegu z VUS o existenci Festivalu 500 (St. John's, NL). To bylo v červnu 2004, zhruba dva týdny po uzávěrcce přihlášek na tento festival. Ale to by nebyli naši organizátoři, aby se tím nechali odradit. Zkrátka jsme dodatečně poslali vyplněnou přihlášku se všemi náležitostmi a během tří týdnů jsme obdrželi pozvánku na Festival 500, pravda, trochu jiného rázu, než jsme zvyklí z Evropy, ale tenkrát jsme si z toho ještě nedělali těžkou hlavu. V říjnu 2004 jsme zaplatili registrační poplatky a začal maratón shánění sponzorů, neboť rozpočet akce se pohyboval kolem 1,5 mil. Kč. Není těžké uhádnout, že takovou sumu peněz naše členská základna dohromady nedá. Většina z nás jsou studenti a naše konta se obvykle pohybují kolem nuly, nejsou-li právě v kontokorentu.

Pavel Zeman přišel s nápadem, že když už jednou budeme v Kanadě (nikdo z nás ještě v Severní Americe nebyl a většina z nás ještě ani neseseděla v letadle), tak bychom měli určitě navštívit Toronto. A tak pokračovalo shánění sponzorů na dvoutýdenní turné VUS po Kanadě. Nikdy bych nevěřila, jak těžké bude sehnat potřebné finance. Na sport se uvolňují miliony jako nic, ale sehnat podporu pro kulturní akci je jako hledat jehlu v kupce sena. A tak jsme se dostali do začarovaného kruhu. Čeští sponzoři nás slušně odmítali a přáli nám štěstí s dotazem, proč nás nesponzorují Kanadčané, když si nás tam pozvali (naprosto vzorově se ukázala jedna typická česká vlastnost – závist), a Kanadčané pro změnu operovali tím, ať nás sponzoruje náš stát, když přece reprezentujeme Českou republiku. S vypětím všech sil a velkou zásluhou našeho organizačního týmu jsme nakonec dali nejnutnější finance dohromady. Veškeré naše státní instituce se k podpoře přidaly až ve chvíli, kdy již bylo vše připraveno a nebylo cesty zpět, byť jsme je žádali s velkým předstihem. U Ministerstva

školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstva kultury České republiky tomu bylo i opakovaně. Letecká společnost Air Canada podporuje Festival 500, takže letenky jsme získali za velmi sympatickou cenu. Jen komunikace s Air Canada občas připomínala rozhovory z pohádky O perníkové chaloupce: „Osobo, ptám se vás, neviděla jste tudy jít dvě děti?“ „Jestli pravidelně vynáším smetí? Ale jistě. Zasela jsem len, až sklídím budu ho máčet.“ „Ale já se ptám na děti.“ „Jestli máme blechy? Kdepak...“ „Ne blechy, DĚTI!“ „Jo děti, proč to neřeknete hned. Tak ty jsem asi neviděla. Ale že nám pěkně svítí sluníčko...“

I když jedna věc se musí Air Canada nechat. Jsou to přeborníci na přepravu zavazadel. Hned při prvním letu čtyřem lidem nedorazily kufry. A při přeletu ze St. John's do Toronta nedorazilo naší 39 členné výpravě kufrů hned 19. No není to úžasné? Naštěstí dorazily hned druhý den. A celková bilance? Jeden zničený kufr a spousta ušpiněných a poničených s utrženými držadly apod. No, je to radost, létat.

Ale teď už k našemu pobytu v Kanadě. Nejprve jsme strávili tři dny v Montrealu, kde nás vřele přivítali členové Besedy Montreal – československého kulturního sdružení. Naši zastávku v Montrealu jsme původně neplánovali. Pan Viktor Voňka, předseda Besedy, se s námi spojil asi 1,5 měsíce před odletem a pozval nás do Montrealu. Ač to bylo zařizované v podstatě na poslední chvíli, nemůžeme si náš pobyt v Montrealu vynachválit. Bylo to prostě úžasné, co tam pro nás naši krajané připravili a zorganizovali. Bydleli jsme v českých a slovenských rodinách a získali tak možnost seznámit se s životem a historií českých emigrantů. Tento, ač krátký pobyt nás obohatil daleko víc než hodiny dějepisu ve škole. Beseda s námi uspořádala dva koncerty a připravila pro nás prohlídku Montrealu s profesionální průvodkyní a město Laval nám k tomu bezplatně poskytlo autobus. Byli jsme konsternováni nadšeným publikem a byli bychom si pobyt v Montrealu rádi prodloužili. Ale říká se, že v nejlepší se má přestat. Tudíž



– vlevo –
(zleva do prava)
Jitka Ožďanová alt,
Petr Malý
baskytarista,
Andrea
Chalupníková alt,
Jiří Kožnar – dirigent
a jeho manželka
Pavla Kožnarová alt,
za nimi známý
lomený montrealský
most přes řeku
St. Lawrence



– vpravo –
ptáčkové Papuchálci
stotísíce jich bydlí na
ostrově
v Newfoundlandu
a lze je vidět jenom
z lodi.



velrybí mládě

jsme se, sice velmi neradi, rozloučili s rodinami a vydali se le-
tadlem na ostrov Newfoundland vstříc Festivalu 500.

Kdo to sám nezažil, neuvěří. Městečko St. John's, které by
počtem obyvatel a svou rozlohou šlo přirovnat k Pardubicím,
hostilo 39 sborů z různých koutů světa, o kulturu tedy tento
týden (3. – 10. července) rozhodně nebyla nouze. Náš sbor
byl také ubytován v rodinách, tentokrát u domorodých No-
vofunlandanů. Myslím, že pobyt v hotelu by nás ani z polovi-
ny tak neobohatil. Pobyt v rodinách v cizí zemi je vždy na-
prsto jedinečný a úžasný zážitek. Nahlédli jsme do života na
Newfoundlandu a se svými náhradními rodinami jsme strávili
týden života. Zajímavé byly pěší výlety po okolí, které svou
architekturou připomínalo Norsko a rázem krajiny místy pro
změnu Krkonoše (kleče). Viděli jsme Cape Spear, pevnost, tu-
leně a při výletu lodí na otevřené moře jsme obdivovali pa-
puchálky. Výlet našemu sboru zdarma zprostředkovali orga-
nizátoři festivalu. Naše nadšení nebralo mezí, když se kolem
naší lodi začaly vynořovat velryby. Všichni v úžasu hleděli na
tyto ohromné savce a zkrehlými prsty mačkali spoušť
fotoaparátů jako o život.

Kromě volné středy byl však program festivalu dost nabitý,
takže nehrozilo, že bychom se nudili. Spíš jsme jen s obtížemi
dospávali následky jet lagu (časového posunu).

A co ještě říct k Festivalu 500? Velice nás těšilo, že nás lidé
(vesměs ostatní sbory) poznávali a oslovovali i po našich vy-
stoupeních, když jsme se v civilu účastnili dalšího programu
festivalu. Potěšující bylo i to, že jsme v Kanadě prodali veške-
rá naše sborová CD, což už o něčem svědčí. Na jednu stranu
docela chápu, že jsme posluchače zaujali, neboť většina vy-
stoupení ostatních sborů, která jsem viděla (viděla jsem jich
bohužel méně, než bych si přála – spousta jich byla zpoplat-
něna a na to jsme bohužel neměli finance), byla monotónní.
První dvě písně mi přišly zajímavé, ale pak to bylo stále stej-
né, tudíž pro běžného posluchače spíše nudné. Kromě hudby

a našich vystoupení byly asi největším zážitkem ze St. John's
velryby.

A najednou bylo 11. července a náš sbor čekal den strávený
čekáním na letištích a cestováním letadly. Jak už jsem zmínila
výše, do Toronta s námi nedorazilo 19 kufrů, letadlo mělo
zpoždění a autobus nám ujel. Další dvě hodiny jsme čekali na
další. My jsme to však brali sportovně. Když jsme v pondělí
pozdě večer (v noci) vyšli konečně z letištní haly ven, utržili
jsme tepelnou facku. To bylo něco, co jsme do té doby
nezažili, a představa, že „humid climate” nebo jak jsme tato
vedra familiérně nazývali [*humid*] nás budou trápit celý náš
pobyt v Torontu, byla děsivá. Ale pardubický „vusák” je tvor
přizpůsobivý, a tak i my jsme si částečně zvykli na 40 stupňo-
vé teplíčko, na 5 litrů vody, které bylo nutné denně vypít, aby-
chom přežili, i na pravidelnou potní lázeň. O naší přizpůsobi-
vosti svědčí i fakt, že když teplota klesla na pouhých 29°C,
žertovali jsme, jaká je venku zima. Naštěstí jsme však
přechody z dokonale klimatizovaných prostor do žáru „hu-
mida” snášeli celkem dobře, nikdo neonemocněl.

V Torontu jsme byli ubytovaní na Seneca Residence and
Conference Centre ve čtvrti North York. O program se nám
starali tři krajané Pavel Zeman, Jitka Horton a Brigita Hamvaš
ve spolupráci s vedením VUS.

V Torontu jsme měli jeden volný den, který jsme využili
k propagaci našich koncertů – jinak co den, to vystoupení.
Poznali jsme tak pět různých kostelů, ale jedno měly všechny
společné – byly to celkem moderní stavby a i v nich byl na-
vzdory větrákům strašný hic. V našich českých kamenných
historických kostelech je i v létě pěkná zima, a kdybychom
u nás někde zpívali naboso (což se jednak hodilo k našim
krojům a díky koberci to bylo i velmi příjemné), dostala by
většina z nás minimálně pořádnou rýmu.

Koncerty se nám moc povedly, a přestože z nás neskutečně
lilo (myslím pot), každý koncert jsme si pěkně užili. A největ-

ší radost nám udělalo, když si nás lidé přišli poslechnout opakovaně.

Problém byl trochu s trávením volného času. Přece jen Toronto nejsou Pardubice a nikdo z nás neměl o tomto velkoměstě ani ponětí. A navíc nás bylo skoro 40, což je docela slušná skupina. Kapsy jsme měli jednu prázdnou, druhou vyšpanou. Takže tíha organizace volného času ležela na našich organizátorech, kteří to s námi neměli zrovna lehké.

Tři zážitky, které mám spojené s Torontem, jsou: Cullen Gardens, Niagara Falls a CN Tower. V Cullen Gardens jsme byli ve středu. Po našem krátkém vystoupení pro návštěvníky parku na přímém slunci pódia amfiteátru, kdy jsme mysleli, že to asi nepřežijeme, jsme dostali rozchod a zbytek odpoledne jsme mohli strávit dle vlastní volby. Většina z nás se sešla u dětského brouzdaliště, kde jsme si chladili nohy. Bylo to v daných podmínkách asi nejvhodnější místo. Někteří z nás neodolali pokušení a pocákali se celí (samozřejmě jeden druhého a nejlépe vždy toho, kdo byl ještě oblečený; nechtějte vědět, jak jsem dopadla), ti připravenější s sebou dokonce měli i plavky. Naštěstí jsme v tom vedru zase rychle uschnuli. V pátek nás čekal koncert na Niagaře, na nějž jsme vyjeli už ráno. Bylo by smutné koncertovat v městě sedmého divu světa a nevidět vodopády. A stálo to za to. Na amerických hranicích pro nás krajané vedení paní Nad'ou Humlovou z ČSSK připravili barbecue, cestou jsme viděli také Whirlpool a pidikostelíček, někteří se i vykoukali v jezeře, a nakonec přišly na řadu vytoužené vodopády. Byl to úžasný zážitek. Bohužel chyběl „hlavní vedoucí“, který by nás někam vzal, tak jsme dostali jen rozchod. Asi po půlhodině neurčitěho bloumání se většina skupiny sešla s přáním podívat se do tunelu pod vodopády, a to se také realizovalo. Škoda jen, že to „někdo“ neorganizoval rovnou. Movitější z nás se jeli projet lodí přímo do víru vodopádů a někteří se museli spokojit jen s vyhlídkou z terasy nábřeží nad Niagara Falls.

Na dvou z našich koncertů jsme se setkali i s paní Radmilou Locherovou z ČSSK, kterou jsme před odletem také žádali o pomoc. Poslechnout si nás přišel i pan Jerry Formánek, předseda Memorial Institutu, jehož firma nám přispěla. Paní Locherová, předsedkyně ČSSK v Torontu, pro sbor v neděli připravila na Masaryktownu oběd.

Jedna z věcí, se kterou jsme bojovali ještě před vstupem na kanadskou půdu, byla vstupní víza. Všechno jsme se snažili dosáhnout odpuštění povinnosti poplatků za tato víza. Festival 500 i česká ambasáda kontaktovaly, přímo kanadského

velvyslance v ČR, ale nebyly vyslyšeny. Je to trochu zvláštní, že Kanaďané u nás vízovou povinnost nemají. Velice mě zaráží tvrdošíjné odmítání jakékoli výjimky. Při tom je všem jasné, že za tuto skutečnost bohužel vděčíme poslední československé emigrantské vlně způsobené našimi romskými spoluobčany. Zproštění z povinnosti platit vstupní víza by nám bylo finančně velice pomohlo. Naštěstí jsme to zvládli i tak.

Další pro nás nezvyklou věcí jsou daně, které se ke zboží přičítají až u pokladny. To aby člověk chodil s kalkulačkou v kapse a skutečnou cenu výrobku si vypočítával dosazením do vzorce. Ale proč ne, třeba kanadské úřady chtějí upevnit znalost svých občanů v matematice. Je mi jen líto dětí, které ještě ve škole procenta neprobíraly.

VUS Pardubice však všechny překážky – jak ty, kterým čelil ještě před odletem a které se mockrát zdály celé turné ohrozit, tak problémy vzniknuvší na místě – překonal. Pobyt v Kanadě jsme si všichni moc krásně užili a pevně doufáme, že se do Kanady vrátíme třeba za dva roky na další ročník Festivalu 500. Teď už víme, co můžeme čekat, proto se také můžeme lépe připravit.

Já osobně jsem se trochu bála mluvené verze kanadské angličtiny, jelikož ve škole se učíme téměř výhradně britskou angličtinu. A věděla jsem, že mě čeká úloha „tlumočnice“, protože manažer a ani náš pan dirigent nejsou zrovna zběhlí v anglickém jazyce. Přece jen komunikovat anglicky přes e-mail není zase tak složité – když člověk nerozumí, tak se podívá do slovníku nebo se někoho zeptá. Ale musím s potěšením konstatovat, že jsem neměla problémy rozumět a po týdnu jsem se docela pěkně rozmluvila, nehledě na to, že průvodní slova koncertů jsem se stihla naučit zpaměti.

Nyní už zbývá jen ještě jednou poděkovat Besedě Montreal a jejímu zástupci panu Vířovi Voňkovi a dále pak našim torontským andělům strážným – Pavlovi, Jitce a Brigitě.

DĚKUJEME.

Celková bilance je: do dluhů jsme se nedostali, a to především proto, že návštěvníci koncertů skupili do posledního kusu naše kompaktní disky. V současné době nás nečeká nic jiného než vydání nového alba, a z tohoto důvodu ponecháváme v Kanadě otevřený účet pro případ, že by se našel partner, který by chtěl být na našem kompaktním disku prezentován. Účet je stále ve správě Pavla Zemana.

*Eva Kudynová,
studentka UHK, členka VUS Pardubice (contact person,
překladatelka a moderátorka)*



Při příležitosti dne boje studentů za svobodu a demokracii vyhlášení nejlepší sportovci roku



prof. Mikulášek, předseda USK vyhláší výsledky standarty rektora



ocenění studenti: (zleva) Petr Říha – FES, Martin Zezula – DFJP, Petr Charvát – FHS



účastníci vyhlášení standarty rektora sledují projev předsedy USK



při vyhlásování nechyběla dobrá nálada (zleva) Lucie Štěpánová – FChT, Ing. Jana Kárníková – FES, Tomáš Jirásek – DFJP



prorektor doc. Cakl předal jménem rektora děkanovi FChT vítězný pohár



vítěznou trofej převzali za FChT děkan prof. Mikulášek a předsedkyně senátu doc. Tichá

ÚTERÝ 15. LISTOPADU 2005

18:00 hodin – salonek menzy – katedra tělovýchovy a sportu a Univerzitní sportovní klub

Vyhlášení výsledků 47. ročníku sportovních soutěží o Standartu rektora a nejlepších sportovců univerzity za akademický rok 2004/2005

Stalo se již tradicí, že program Univerzity Pardubice ke Dni boje studentů za svobodu a demokracii obsahuje i sportovní aktivity.

Každoroční a celoroční klání mezi sportovními týmy jednotlivých fakult univerzity v půldruhé desítce kolektivních či individuálních sportovních disciplín končí vyhlášením těch nejlepších, resp. fakulty, která v uplynulém akademickém roce 2004/2005 nasbírala nejvíce bodů a která získá na další rok **do držení stříbrný putovní pohár, tzv. „Standartu rektora“**. I letos své prvenství obhájila **Fakulta chemicko-technologická**.

Zároveň byli vyhlášeni i **nejlepší sportovci Univerzity Pardubice v individuálních sportech** za uplynulý akademický rok:

V kategorii úspěšných reprezentantů, s umístěním na Českých akademických hrách v Olomouci, to jsou v **ATLETICE**:

- Jana Kárníková (5. ročník Fakulty ekonomicko-správní) za 1. místo v hodů diskem a koulí,

- Tomáš Jirásek (2. ročník Dopravní fakulty Jana Pernera) za 1. místo v hodů diskem,
 - Zdeněk Cejnar (2. ročník Fakulty ekonomicko-správní) za 3. místo v hodů koulí,
 - Lucie Štěpánová (5. ročník Fakulty chemicko-technologické) za 1. místo v judu v kategorii do 78 kg,
- v **KARATE**:

- Petr Charvát (2. ročník Fakulty humanitních studií) za 1. místo v kumite týmu a za 2. místo v kumite nad 78 kg.
- Ocenění byli i Petr Říha (student 3. ročníku Fakulty ekonomicko-správní) a Martin Zezula (student 4. ročníku Dopravní fakulty Jana Pernera) za organizování tělovýchovných aktivit na Univerzitě Pardubice, prvně jmenovaný v tenisu a druhý v basketbalu.

Následující den – **Rektorský den 16. listopadu** – byl i dnem sportovním, kdy se na sportovištích univerzity odehrávaly sportovní soutěže, které se započítávají do dalšího, již 48. ročníku o Standartu rektora v akademickém roce 2005/2006.

V tělocvičnách v univerzitním kampusu se uskutečnily soutěže např. ve streetballu, badmintonu, florbalu, fotbalu, nechyběl aerobic a posilování-bench-press. V areálu kolem loděnice univerzity u Labe probíhaly závody na horských kolech, kolečkových bruslích a přespolní běh, v ranních hodinách v městském plaveckém areálu závody v plavání.

(vw)

Memoriál prof. Ing. Stanislava Koldy

Dne 3. září se konal již 7. ročník tenisového turnaje ve čtyřhrách, který pořádal tenisový oddíl USK Pardubice k uctění památky našeho kolegy a kamaráda prof. Ing. Stanislava Koldy, dlouholetého vedoucího katedry matematiky a prorektora VŠCHT Pardubice.

Počasí turnaji přálo, a tak si 14 dvojic parádně zasportovalo. V kategorii těch mladších zvítězili Wiesner – Němec Jan, v seniorech pak dvojice Štilijanovová – Vašíček. Hrál se zaprputile do devíti gamů a o dramatická utkání nebyla nouze. Každý z účastníků byl obdarován hodnotnou cenou, která jistě potěšila. Zranění se nám vyhnula velkým obloukem, a tak lze turnaj prohlásit za úspěšný. Standa by měl určitě radost.

Honza Vašíček

Katedra tělovýchovy a sportu UPa



Maratón 2. 11. 2005 ve statistice

Celkem zúčastněných: 112 studentek

Počet studentek, které cvičily poslední hodinu: 32

Celých 5 hodin vydrželo: 20 !!!!

Body do STANDARTY REKTORA:

FES 3 body

FChT 2 body

DFJP 1 bod

A jaké to vlastně bylo?

Skvělé! Hned v 17.00 hodin všechny vyhecovalo vystoupení Pohybového studia Hroch pod vedením Báry Němcové, které zatancovalo choreografii Duhová pohádka, se kterou obsadilo 5. místo na mistrovství České republiky v dětské kategorii. Hned po předtančení cvičila Petra Stránská, asistentka KTS, která naskočila na započaté tempo. Skvělá hodina udala rytmus celého večera. Po získání razítek zatančily malé tanečnice ještě jednu choreografii, Pipi Punčochatou ☺, veselé tancování vystřídal naše cvičitelky. Zacvičily perfektní choreografii, kterou předvedly na běhu Terryho Foxe. Po rychlém občerstvení následovala druhá hodina. Katka Hájková (posluchačka 3. roč. FES) předvedla krásnou choreografii, která ne-

ustále držela tempo a náladu. Do třetí hodiny se všichni vrhli s Liou Vonšovskou (posluchačka 2. roč. FES). Příjemná atmosféra a vysoké tempo a stále nadšení! Další, tentokrát už 4. razítko, rychlé napití, převlečení a? Už cvičila Silva Vacková (posluchačka 5. roč. FES). Je už znát trošku únava, ale ta se v průběhu hodiny vytrácí a finále hodiny je v jednom letu. Poslední hodina..... Jana Martinová 5. roč. FChT. Nadšení a nasazení bylo absolutně neuvěřitelné, svědčila o tom několikrát zopakovaná sestava na konci hodiny. Na závěr protažení, počítání, focení, a pak jen a jen příjemná únava

Děkujeme všem: Pohybovému studiu Hroch, cvičitelkám Mgr. Petře Stránské, Katce Hájkové, Lie Vonšovské, Silvě Vackové a Janě Martinové, těm především a všem, kteří přišli a nadšením, energií a cvičením přispěli k příjemné atmosféře středečního večera, a my se budeme těšit na JARO!!!

asistentky Katedry tělovýchovy a sportu UPa

Mgr. Pavla Kadeřávková

Mgr. Petra Stránská

Mgr. Eva Čaladi



Dr. Franz Hauzenberger z partnerské univerzity v Pasově jmenován čestným profesorem ostřihomské vysoké školy



Dr. Franz Hauzenberger, jeden z pilířů programu mobility učitelů a studentů mezi Fakultou humanitních studií Univerzity Pardubice a Filozofickou fakultou Univerzity v Pasově (Německo), který absolvoval přednáškový pobyt na FHS na začátku letního semestru 2005, byl dne 5. dubna 2005 za dlouholeté odborné vědecko-pedagogické zásluhy v rámci partnerství pasovské univerzity a Římsko-katolické Vysoké školy pedagogické „Vitéz János” v Ostřihomi (Maďarsko) jmenován čestným profesorem (prof. h. c.) této školy. Prof. h.c. Dr. Franz Hauzenberger je předním německým odborníkem v oblasti didaktiky a metodiky „outdoorových” aktivit v rámci povinného školního vzdělávání. Z jeho publikací čerpají studenti učitelství většiny německých univerzit. Pracovníci katedry věd o výchově a celé Fakulty humanitních studií blahopřejí tímto oznámením prof. h. c. Dr. F. Hauzenbergerovi k významnému ocenění a přejí řadu dalších úspěchů na poli rozvoje pedagogiky, učitelství, ale i v osobním životě.

*prof. PhDr. Karel Rýdl, CSc.
proděkan pro vnější vztahy FHS*

Životní pouť prof. Dr. Josefa Cacha, CSc. se uzavřela

Dne 29. června 2005, krátce po oslavě 82. narozenin, zemřel po dlouhé nemoci v Pardubicích přední český historik pedagogiky a školství, prof. Dr. Josef Cach, CSc., vědec, badatel a pedagog evropského formátu.

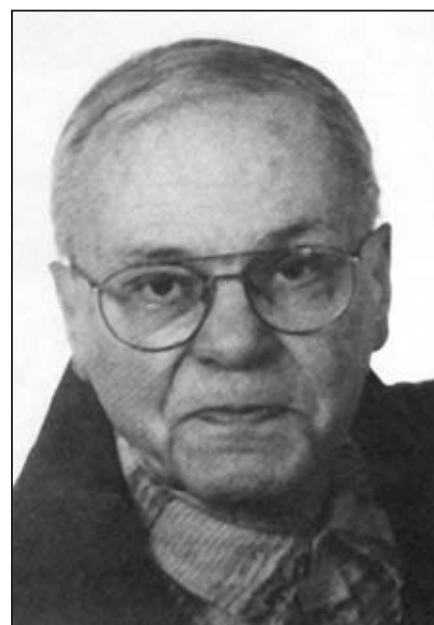
Ve 20. století se druhým velkým syntetikem dějin výchovy, vzdělávání a školství po Otakaru Kádnerovi stal v českých zemích bezesporu prof. Cach, jehož úctyhodné dílo čítá do dnešních dnů 31 monografických prací a více jak 250 odborných a vědeckých pojednání a studií.

Narodil se dne 22. června 1923 v Žarnovici na Slovensku jako syn hajného a vzhledem k složitým sociálním podmínkám rodiny byl časem poslán na výchovu k dědečkovi do Budislavi u Litomyšle. Po absolvování piaristického gymnázia v Litomyšli (1934–1942), totálním nasazení a studiu Filozofické a Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze zahájil roční učitelskou praxi (1948) a rok poté se stal asistentem prof. O. Chlupa. Zde se plně rozvíjel jeho zájem o dějiny výchovy v období francouzského osvícenství, o vývoj učitelského vzdělávání a drobnými studii si připravoval syntetické pohledy na pojetí vývoje československé pedagogiky na pozadí zahraničních vlivů. Počátkem 60. let vedl Pedagogický institut v Pardubicích, odkud přešel na ministerstvo školství a kultury jako vedoucí oddělení přípravy učitelů. Kvůli ideologické roztržce s tehdejšími ministrem školství Čestmírem

Císařem bylo jeho profesorské řízení z roku 1966 zastaveno na celých 25 let. Nejpłodnější dobu strávil prof. Cach na Katedře pedagogiky Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze (1966 – 1999), kde výrazně ovlivnil řadu doktora

dů a svých následovníků a pokračovatelů jeho díla. V průběhu 90. let začal spolupracovat také s nově vznikající univerzitou v Pardubicích, kde publikoval své poslední monografické práce a přednášel o dějinách sociální pedagogiky.

K jeho nejvýznamnějším pracím se dosud řadí základní učebnice dějin školství a pedagogiky (1956, 1981, německy 1988), na které navazovala řada skript kolektivu autorů pod Cachovým vedením na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze (1988–1996), dále jeho práce v edici SPN Z dějin pedago-



giky (J. J. Rousseau, G. A. Lindner, O. Kádner, T. G. Masaryk), na kterou v 90. letech navázaly monografie o významných tvůrčích koncepcích českého pedagogického myšlení (G. A. Lindner, F. Čáda, F. Drtina a nedokončená práce o F. Krejčím) a řada metodologicky cenných prací o roli a funkci dějin pedagogiky a školství a přístupů k nim (zejména pardubické práce 1996, 1999, 2002). Dodnes pozoruhodná a cenná jsou jeho četná vystoupení na domácích i zahraničních komeniologických a historicko-pedagogických konferencích (Přerov, Uherský Brod, Drážďany, Berlín, Budapešť nebo Lodž). Prof. Cach vyrostl díky své neúnavné činnosti a rozhledu v oblasti společenských věd v nepřehlédnutelného specialistu evropského formátu.

Několik generací studentů a kolegů vděčně vzpomíná na nezapomenutelné odborné exkurze a výlety, které s velkou péčí organizoval a uskutečňoval.

Až do posledních chvil svého bohatého života prof. Cach v Pardubicích stále vymýšlel nové a nové projekty, které by bylo potřebné zpracovat z hlediska celoevropských dějin výchovy a vzdělávání.

Všem, kteří prof. Cacha znali, zůstává vzorem jeho neuvěřitelná pilnost, odborná erudice a zároveň obrovské zanícení pro obor, nadšení a vstřícnost, spojená s velkou pokorou a skromností.

Čest jeho památce!

*prof. PhDr. Karel Rýdl, CSc.
proděkan pro vnější vztahy FHS*

Pamětní medaile Univerzity Pardubice profesoru Kurtu Kalcherovi



Ve středu dne 15. června 2005 převzal prof. Kurt Kalcher z rukou prorektora prof. Ing. Jiřího Mála, DrSc. pamětní medaili Univerzity Pardubice jako ocenění dlouholeté spolupráce s katedrou analytické chemie naší chemicko-technologické fakulty.

Prof. Kalcher je vedoucím oddělení senzorů na Ústavu chemie Univerzity Karla Františka ve Štýrském Hradci (KFU Graz, Rakousko) a mezi jeho výzkumné aktivity patří elektrochemie, konkrétně voltametrie s chemicky modifikovanými elektrodami, elektrochemická a chemiluminescenční čidla, propojení analytických přístrojů s osobními počítači, vývoj jednoduchých, mikroprocesorem kontrolovaných přístrojů, jakož i vývoj software. Spolupráce mezi našimi skupinami se datuje od roku 1992, v únoru 1993 pak byla prof. Irgolicem, vedoucím tehdejšího Ústavu analytické chemie KFU, a prof. Vytřasem, tehdejším prorektorem VŠCHT v Pardubicích, podepsána smlouva o spolupráci. Ta začala velice úspěšným studijním pobytem doktoranda (dnes docenta) Švancary a od té doby v rámci programu CEEPUS využilo experimentálního zázemí pracoviště prof. Kalchera mnoho dalších studentů na-

šeho doktorského programu Analytická chemie. Potěšitelné je, že v rámci společných projektů přijížděli na naši katedru také studenti ze Štýrského Hradce. V letech 1995 – 1997 jsme pod hlavičkou bilaterálního rakousko-českého výměnného programu AKTION řešili projekt završený mezinárodním seminářem „New Electroanalytical Methods for Sensing and Probing“ (Seč, 20. – 24. září 1997); příspěvky zde prezentované pak byly uveřejněny ve zvláštním čísle Sci. Pap. Univ. Pardubice, Ser. A, Vol. 3 (1997). O další plodné spolupráci (mj. též v rámci dvou mezinárodních projektů programu EUREKA v letech 1998–2000 a 2001–2003) svědčí 37 společných publikací, z nichž přehledová práce o uhlíkových pastových elektrodách, uveřejněná v časopise *Electroanalysis* [7 (1995) 5–22], zaznamenala již přes 270 citací jinými autory. V posledních letech se s velmi dobrým ohlasem setkávají také příspěvky věnované tištěným elektrodám a biosenzorům na bázi uhlíkových past a uhlíkových inkoustů. O společných příspěvcích na sympoziích, konferencích a jiných odborných setkáních se nezmiňuji, neboť je jich celá řada.

Výsledky tématicky blízkého výzkumu a společných projektů se odrážejí i v pedagogické práci prof. Kalchera nejen na jeho domovské, ale i na naší univerzitě. Jako externí učitel katedry analytické chemie pravidelně přednáší v cyklu „Pokroky v teorii a instrumentaci moderních analytických metod“ studentům 5. ročníků studijních oborů Technická analytická a fyzikální chemie, Analýza biologických materiálů a Hodnocení a analýza potravin. V červnu 1996 obdržel z rukou proděkana prof. Ing. Ivana Pavlíka, CSc. dekret „Čestný profesor Univerzity Pardubice“. Udělení pamětní medaile Univerzity Pardubice je tedy jen logickým vyústěním dosavadní spolupráce.

*prof. Ing. Karel Vytřas, DrSc.
Katedra analytické chemie FChT*

HRAD STRÁDOV

Jaroslav Teplý

4. část

Jindřich Lacembok ze Strádova

Po druhé s predikátem podle hradu Strádova přichází v (dochovaných) pramenech syn shora zmiňovaného Jaroše, řečeného Lacembok, ve slovech zemskodeskového vkladu z 5. února 1382, a to jako ... Jindřich řečený Lacembok ze Strádova, poručník sirotků a [poručník jejich] dědictví po bratřích Heřmanovi a Bernhardovi... – (Henricus dictus Lacembok de Stradowa, pater commissarius orfanorum et heredarum fratrum Hermanni et Bernhardi...).

Již jednou byl zmíněn zemskodeskový vklad, a to z 24. července 1351, z něž jsme vyvodili, že Lacembokové (erbu stupněm děleného štítu) a Městeko-Kosteletčí (štítu s erbovním znamením lekna) byli nějakým příbuzenstvím – přesněji nevíme jakým – spřízněni. Soudíme tudíž, že poručnictví zmíněné v zemskodeskovém vkladu z 5. února 1382 bylo součástí Jindřichových příbuzenských aktivit. Zda bylo zvláště šťastné, je ovšem otázka jiná, což se, podobně jako všechny další souvislosti, našemu výkladu o hradu Strádovu ovšem již vymyká.²¹⁾

Tento vklad z 5. února 1382 zdaleka není jedinou pramennou zprávou o Jindřichu Lacembokovi. Naopak. V pramenné základně příštího čtyřicetiletí objeví se Jindřich Lacembok ještě vícekrát, častěji spíše v souvislosti s tím, čemu říkáme jevy všedního dne, ale několikrát se s jeho jménem setkáme také tam, kde to již „všední den“ není, spíše – lze-li tak říci – jde o dějiny „velké“.

Tak ku příkladu byl Jindřich Lacembok jedním ze šlechticů, kteří v rozmezí let 1414 – 1415 pobývali jako průvodci Jana Husa v Kostnici; jméno Jindřicha Lacemboka ozývá se v několika mistrových listech psaných v tamních jeho žalářích.²²⁾ Objevuje se tudíž, takový i onaký Jindřich Lacembok, v pramenech vícekrát, nicméně nikdy však již jako držitel hradu Strádova. A protože v roce 1409 je držitelem Strádova osoba jiná, soudíme – přímý pramenný doklad není – že mezi lety 1382 – 1409, spíše však blíže k roku 1382, držba Lacemboků na Strádově skončila.

Neznamená to, že s Chrudimskem a s jeho sousedstvím se Jindřich rozloučil docela. Jednak na Chrudimsku a v jeho těsném sousedství měl jinou držbu, i když dosti různorodou, jednak byl na Chrudimsku při nejmenším na samém konci svého života.

Přestože nevíme, jak stár byl Jindřich Lacembok v době onoha přebírání poručnictví v roce 1382 – sotva však svěřili takovou věc nezralému mladíkovi – lze zřejmě počítat, že se narodil někdy před rokem 1360. V počátcích husitské revoluce jej v červnu roku 1421 zastihujeme na sněmu čáslavském, jehož je vedle Jana Žižky z Trocnova a dalších jedním ze svolavatelů. Počítáme-li dobře jeho věk, byl tehdy Jindřich Lacembok nejméně tak stár jako Jan Žižka, nebyl-li ještě starší;

iniciativou a účastí na sněmu čáslavském zasahoval ovšem do dějinných okamžiků opravdu velikých.²³⁾

Snad byl Jindřich Lacembok živ ještě v roce 1437, protože výpověď účastníka odúmrtního jednání v protokolu dvorského soudu z 1. října 1437 Jindřicha Lacemboka zmiňuje jako člověka žijícího, nikoliv ovšem *expressis verbis*, nýbrž tak, že o něm užívá přítomného času; bylo by Jindřichu Lacembokovi tehdy okolo osmdesáti let. V roce 1442 mluví se o něm jako o nebožtíkovi.

Že smrt zastihla Jindřich Lacemboka ve Svidnici, říká provolání odúmrti po něm, zveřejněné v Chrudimi s datem 30. srpna 1454, tudíž se značným zpožděním, nikdo si již zřejmě nepamatoval přesněji dobu jeho smrti. Příčinou těchto mezer ve dvorských deskách bylo to, že v letech 1419 – 1453 (vý-



Kostnice (Konstanz). Budova bývalého kláštera dominikánského řádu. Budova přestavěna na hotel jménem Insel-Hotel. Je skutečně na ostrově. V prostorách kláštera byl od prosince 1414 do března 1415 vězněn Jan Hus. Současný stav. Snímek Jaroslav Teplý.



Gottlieben (u Kostnice, na území Švýcarska). Hrad, v němž od března do června 1415 byl vězněn Jan Hus, v horním podlaží věže vpravo (podle místní tradice). Stav ve druhé polovině devatenáctého století. Jan Dolenský – Antonín Rezek: Dějiny národa českého. Jan Dolenský - Antonín Rezek: Dějiny národa českého.



Gottlieben (u Kostnice, na území Švýcarska). Hrad, v němž od března do června 1415 byl vězněn Jan Hus. Na snímku v pozadí věž, v jejímž horním podlaží byl od března do června 1415 vězněn Jan Hus. Současný stav. Snímek Jaroslav Teplý.

ných let revoluce, což ostatně víme i z různých psaných svědectví.²⁵⁾



Když se v roce 1409 potkáváme v pramenech s dalším držitelem s predikátem podle hradu Strádova, není to již nikdo z rodu „z Chlumu“; jak jméno, tak erb patří zcela novému člověku. Tímto novým mužem je **Bleh z Lipky**. Lacembokové a také ti všichni ostatní s predikátem „z Chlumu“, erbu stupněm děleného štítu, počítali se k pánům, byť nikoliv k těm z panské vrstvy, kteří byli (nebo také kteří chtěli být) pokládáni za nejpřednější. Naproti tomu rod s erbovním znamením kohouta, jak předkové Blehovi, tak Bleh sám i jeho potomci, patřil ke šlechtě nižší.



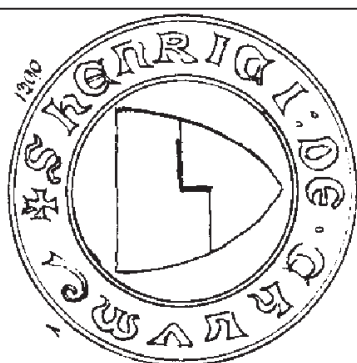
Ve staletích třináctém a čtrnáctém byla nižší šlechta v Čechách a na Moravě velmi početná a nikoliv společensky bezvýznamná. Feudalismus (samo o sobě jest ovšem slovo „feudalismus“ jako termín dosti nepřesné) byl ve své podstatě vojenským zřízením, a dokud takovým byl, byla válečná role vyšší šlechty bez početné šlechty nižší zcela nemyslitelná. Korouhevňák totíž ve vojsku, a zejména pak v bojové sestavě beze své klientely, složené z mužů nižší šlechty, nemohl obstát. Bojový houf korouhevňáka (válečná korouhev jím v boji říkala, kde je jejich velitel) skládal se především z nižší šlechty, z nichž každý byl zase doprovázen svými lidmi z čeledi. Až když se jádrem vojska stával lid pěší, role nižší šlechty ve vojenské sestavě poklesávala. I s tím, nejenom s otázkami ekonomickými souvisí pak společenský ústup nižší šlechty, jsme to někde na přelomu patnáctého a šestnáctého století.



Z míry zjednodušující a schematisující představou by také bylo, že jenom vyšší šlechta držela hrady a nižší šlechta pouze tvrze. Ve středověku hrad nebyl jenom stavbou, ať již stavbou z hlediska technického, či dílem architektury z hlediska estetického; hrad byl také jedním z významných symbolů moci. Již proto hrad musil mít věž, jež sice převahou výšky sloužila jako prvek válečný, ale zvenčí zobrazovala moc tak, jako ji ztělesňoval jezdec na koni nad pěším, obojí patří do složek rituálu feudální moci, obojí mělo v něm své pevně vyhrazené místo.

A tudíž nebudeme se ani v nejmenším divit tomu, že nižší šlechta, pokud si to mohla dovolit hospodářsky a umožňovaly-li to obecné poměry, hleděla si – u nás zejména ve druhé polovině století čtrnáctého a ve století patnáctém – obstarat symbol moci, hrad. Tudy zřejmě musí jít sledování cesty rodu erbu erbovního znamení kohouta, čili predikátu „z Lipky“, ke hradu Strádovu.

Strádov je totiž skutečný hrad. Malý sice, takže jsme v pokušení myslet spíše na hrádek, ale polohou na skalisku je to hnízdo dravého ptáka; mohutností jeho příkop a torso plášťové hradby – hlavní obranné zařízení – budí respekt ještě dnes. Tím je Strádov hradem, takže nižší šlechtic, nikoliv



Pečeť Jindřicha Lacemboka z Chlumu, přivěšená k jeho listině z 11. prosince 1390. August Sedláček: Atlasy erbů a pečeti



Pečeť Bleha z Lipky, přivěšená k listině Mstislava z Bítovan a Bleha z Lipky z 23. dubna 1347. August Sedláček: Atlasy erbů a pečeti

jimkou byl pouze rok 1437) nekonala se jednání zemského a dvorského soudu, takže nebyly také vklady a protokoly do zemských a dvorských desek, čemuž naši předkové přílehlavě říkali, že práva v zemi nešla. K obnovení činnosti soudů a desk přistoupilo se až v roce 1453, kdy v letech 1453 – 1454 zasedala královská revindikační komise, jejímž úkolem byla revise právoplatnosti držby nově držených statků a jejich eventuální konfiskace ve prospěch královské komory. Proto musily se velmi četné odumrti provolávat dodatečně a ovšem s velikým časovým odstupem.²⁴⁾ A lidská paměť bývá (a někdy také být chce) ošidná a slabá. Nadto nebyly již k dispozici četné listiny, protože vzaly za své během nepokoj-



Kostnice (Konstanz). Kámen na místě, kde podle tradice byl upálen Jeroným Pražský. Současný stav.

ale muž nevýznamný, Bleh z Lipky a ze Strádova, držel hrad.²⁶⁾

Predikát ze Strádova spojený se jménem Bleh z Lipky je v dochovaných pramenech zachycen celkem třikrát. Po prvé je to v roce 1409, po druhé v roce 1411 a po třetí v roce 1415.

S dějinami národa obeznámenější Čech ví obvykle, že Jan Hus měl v Kostnici několik průvodců, jejichž jména se mu možná pletou (jsou to dva stejné predikáty, oba „z Chlumu“, a to mužů erbů zcela rozdílných, což vyžaduje opravdu neběžné pohroužení se do heraldiky a prosopografie). Že ale dalším z průvodců Husových byl také Bleh ze Strádova, může překvapit leckoho.

Bleh ze Strádova byl totiž jedním ze skupiny šesti českých šlechticů, kteří 9. dubna 1415 v Kostnici sepsali a zpečetili a koncilu doručili list (dnes bychom řekli otevřený dopis) na obranu Jeronýma Pražského, jenž – jak známo – dorazil do Kostnice na pomoc Janu Husovi, byl tam uvězněn, souzen a upálen.²⁷⁾

Po Blehovi držel Strádov **Jan ze Strádova**, pramenem pro jeho držbu je zástavní zápis z 8. března 1438; tímto zápisem zavazoval čili zatížil dluhem statek a hrad Strádov pro Alše z Bítovan, Beneše z Křivého a Jana, syna Bleha z Lipky, v celkové částce šesti set kop grošů.

Jan ze Strádova tudíž nebyl držitelem allodním, nýbrž držitelem zástavním.

V roce 1444 byl tento Jan ze Strádova již mrtev, dědicové hrad a statek prodali **Janu Slonovi ze Seslavce**. Opět je to muž z nižší šlechty, jenž získává do držby hrad.²⁸⁾

V následujících letech v rozmezí 1444 – 1457 se hrad Strádov stal hradem opuštěným a zřejmě pobořeným, protože tak se o něm píše v roce 1457, jak vysvitne z odúmrtního provolání.

Poznámky

21) Reliquiae tabularum terrae regni Bohemiae I, ss. 471, 417; Teplý, Jaroslav: Heřmanoměstské statek koncem 14. století, s. 13 – 48.

22) Husovy listy z Kostnice in: Ze zpráv a kronik doby husitské. Ed. Hlaváček, Ivan. Praha 1981, s. 34, s. 36, s. 37, s. 47, s. 53, s. 55, s. 165; s. 167, s. 171, s. 172; List od jistých pánuov z Čech in Hus a Jeroným v Kostnici. Ed. M. Nedvěďová. Praha 1953, s. 128 – 129; 260 – 261; Čornej, Petr: Husitská revoluce. Velké dějiny zemí Koruny české V. Praha 2000, s. 159.

23) Archiv český III, s. 226. Zápis jednání sněmu časlavského otištěn též in: Husa, Václav (ed.): Naše národní minulost v dokumentech. Praha 1954, s. 143 n.; srv. též Šmahel, František: Záhady dvou Žižků a Žižkova věku. Husitský Tábor 3/1980, s. 5 – 50.

24) K datu úmrtí Jindřich Lacemboka – 1442: Viz pozn. 44; 1437: Archiv český XXXVI, s. 79; 1454: Archiv český XXXVII/3, s. 1674 – 1675. Revindikační komise let 1453 – 1454 – Šmahel, František: Husitské Čechy. Praha 2001, ss. 65, 66, 361, 368.

25) K těmto ztrátám listin přikládáme dva příběhy z regionu, v nichž necháme mluvit naše předky z patnáctého století, tato svědectví současníků jsou kombinována z pramenů vyprávěcích a z pramenů povahy věcné.

Příběh první je z Chrudimě, začíná v dubnu 1421 a mluví se k němu ještě v květnu roku 1456. Vavřinec z Březové: [1421] Potom téhož roku táhli Pražané k Chrudimi, čekajíce v poli Žižku s Tábori; ten upáliv pikarty, přijel následujícího dne po sv. Marku [26. dubna] ... Třetího pak dne vyjednávali s panem Janem Městecským, hejtnanem v Chrudimi, aby vydal město... Nazítří... obklíčilo pražské vojsko s Tábori dokola město, přiblíživši se až k příkopům; a když zpozoroval řečený pan Jan, že není s to odolati, sjednal dohodu a pokořil se před velebnou svátostí...

31. května 1456, výpověď před dvorským soudem: [1421] A když postúpili Chrudimě [t. j. v dubnu 1421], tu Klektaj Vaněk, syn Jakubův, byv povolán na rathúz s jinými, i kázali mnohým ven z města a jemu Klektajovi také; a tu jemu pobrali listy na jeho sbožie i jiné všecko, co měl.

Příběh druhý je z hradu Rychmburk, začíná v březnu roku 1425 a mluví se k němu ještě v květnu roku 1456:

Starý letopisec: Téhož léta [t. j. v březnu roku 1425]...hrad Flaškův Richenburk... a mnoho jiných hradův dobyto jest od bratří Tábořských a Sirotčích...

22. května 1456, výpověď před dvorským soudem [k roku 1425]: A na to jim týž Arnošt z Rychmburga dictus Flaška udělal jistotu listem s visutými pečetěmi, že jim má ve desky zemské vložit. A ten list jest ztrhán a uvržen do záchoda, když jsú bratří Rychmburga dobyli. To jest nám dobře svědomo.

Vavřinec z Březové: Husitská kronika. (Překlad do češtiny.) Ed. Bláhová, Marie. Praha 1979, kap. 90, s. 222; Staří letopisové čeští in: Dílo Františka Palackého II (+ Censura a Dílo Františka Palackého, Praha 1945), ed. Charvát, Jaroslav. Praha 1941–1945, s. 57; Desky dvorské in: AČ XXXVII/3, s. 1663 pozn. 4, s. 1706, pozn. 12.

26) Rod těchto vladků měl ve štítě erbovní znamení kohouta, u jeho mužských příslušníků dlouho drželo se osobní jméno Bleh či Bleha. Po prvé se jméno Bleh z Lipky objevuje v listině, kterou spolu s Mstislavem z Bítovan vydal 23. dubna 1347; obsah listiny týká se držby v okolí Chotěboře, Libice a Malče. – Regesta diplomatica Bohemiae et Moraviae V/1 č. 130, s. 74; srv. Sedláček, August: Atlasy erbů a pečetí II, s. 167.

27) 1409: Libri erectionum archidioecensis Pragensis I – VI Edd. Borový, Kliment – Podlaha, Antonín. Praha 1875 – 1927, zde VIII, s. 82; 1411: Archiv český XXXVI, s. 745; 1415: (Hus a Jeroným v Kostnici. Ed. M. Nedvěďová. Praha 1953, ss. 128 – 129, 260 – 261.

další pokračování přišť doc. PhDr. Jaroslav Teplý, CSc., Katedra historických věd FHS



přednášky čestných doktorů univerzity na Fakultě chemicko-technologické (zleva) prof. Ing. Pavel Kratochvíl, DrSc. a prof. Ctirad Uher, Ph.D., DSc. hosty děkana prof. Ing. Petra Mikuláška, CSc.



projev rektora univerzity prof. Ing. Miroslava Ludwiga, CSc. při slavnostním akademickém obřadu k 17. listopadu, promoce doktorů a představení nových profesorů a docentů Univerzity Pardubice



poklepání na základní kámen nového areálu Fakulty chemicko-technologické v univerzitním kampusu za přítomnosti ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Petry Buzkové



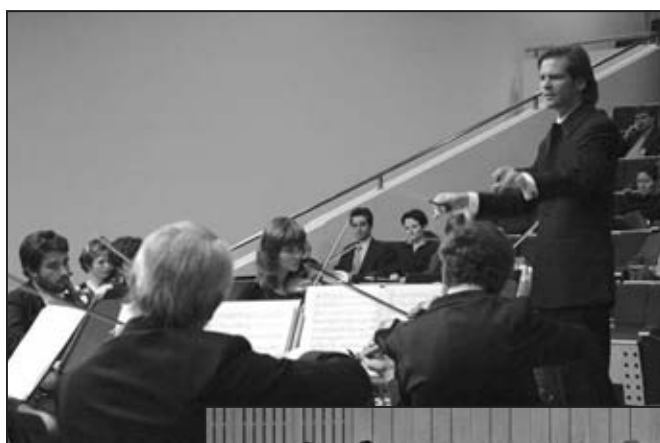
sportovní rektorský den a vyhlášení nejlepších sportovců univerzity – standarta rektora putovala opět na Fakultu chemicko-technologickou



akademická obec uctila Den boje studentů za svobodu a demokracii a připomněla si události 17. listopadu – shromáždění oslovila ministryně školství, rektor a předseda studentské rady UPa



slavnostní koncert Komorní filharmonie Pardubice zahájili úvodním slovem rektor i ředitel KFP PhDr. Kašpárek – rektor prof. Ludwig při této příležitosti udělil ministryni školství P. Buzkové Pamětní medaili Univerzity Pardubice



Komorní
filharmonie
Pardubice

Paul Mauffray
– dirigent

Jan Adamus
– hoboj



obsah

univerzita

- Slavnostní program ke Dni boje studentů za svobodu a demokracii (1)
- Po šesti letech bude mít univerzita nového rektora (3)
- Univerzita zahájila akademický rok 2005/2006 s novou fakultou – Fakultou restaurování v Litomyšli (4)
- Univerzitu navštívila místopředsedkyně Evropské komise (4)
- Opatření 3.2 Evropského sociálního fondu (ESF) a projekty Univerzity Pardubice (5)
- Uděleny letošní studentské ceny rektora (6)
- Cesta k e-learningu (6)

fakulty a vysokoškolské ústavy

- Letošní první Cena Rhodia za chemii – rozhovor (9)
- Virtuální univerzita pro veřejnou správu (10)
- Fulbrightovo stipendium 2005 – Amherst, USA (11)
- Setkání členů Asociace učitelů španělštiny (12)
- Dopravní sál pro výuku technologie a řízení železničního provozu na Technické univerzitě v Drážďanech (13)
- Skončil první běh Univerzity volného času, začal další (14)
- Propagujeme Dopravní fakultu Jana Pernera (15)

konference, semináře

- 11. mezinárodní sympozium o separačních vědách letos na Univerzitě Pardubice (16)

- 3. ročník Školy HPLC/MS (18)
- 5. mezinárodní konference VITAMINS 2005 (18)
- Efektivnost elektrizace tratí (19)
- 6. seminář Šíření elektromagnetických vln pro Point-to-Multipoint systémy (19)
- Reliability, Safety and Diagnostics of Transport Structures and Means 2005 (20)
- 11. kolokvium s mezinárodní účastí „ŽelAktuel 2005“ (21)
- Zpráva o účasti na zahraniční konferenci „Aviation in the 21-st Century“ (22)
- Aktuální otázky rozvoje regionů (23)
- K problematice Evropské unie (24)
- Konference krizový management (24)
- Z mezinárodní odborné konference Daně – teorie a praxe 2005 (25)
- Kongres IUAES „Mnoho tváří rasismu“ (26)
- XX. kongres historických věd 2005 v Sydney (27)
- Konference Interkulturní dimenze v jazykovém vzdělávání (29)
- Druhý středo – a východoevropský seminář v Turčianských Teplicích (29)
- Celostátní setkání učitelů matematiky středních odborných škol (30)

informační centrum/univerzitní knihovna

- 34. výroční konference LIBER (31)

studenti

- Projev předsedy SRUPa při vzpomínce na 17. listopady (32)
- Rozlučková párty pro zahraniční „Erasmus“ studenty (33)

- Zkušenosti zahraničních studentů (34)
- AIESEC pro všechny studenty! (35)
- O aktivitách studentů oboru Německý jazyk pro hospodářskou praxi Fakulty humanitních studií (36)
- Zajímavost – Jak mladí čeští vědci bodovali ve světové soutěži (37)

kultura

- 39. výstava – obrazy krajiny KRZYSZTOF BARTNIK (38)
- 40. výstava – keramika SAŠA PROKOPOVÁ (39)
- VUS za oceánem, aneb co nám dala Kanada (40)

sport

- Vyhlášení nejlepší sportovci roku (43)
- Memoriál prof. Ing. Stanislava Koldy (44)
- Maratón 2. 11. 2005 ve statistice (44)

osobnosti

- Dr. Franz Hauzenberger z partnerské univerzity v Pasově jmenován čestným profesorem (45)
- Životní pouť prof. Dr. Josefa Cacha, CSc. se uzavřela (45)
- Pamětní medaile Univerzity Pardubice profesorovi Kurtu Kalcherovi (46)

historie

- Hrad Strádov – část čtvrtá (47)

obrazová příloha

- fotohlédnutí za oslavami univerzity 15. a 16. listopadu (50)



pf 2006

Milí čtenáři,

do dalšího roku vám přejeme hodně štěstí, zdraví a spokojenosti a těšíme se na setkávání prostřednictvím stránek Zpravodaje Univerzity Pardubice.

Mějte dobrý a úspěšný rok 2006!

vaše redakční rada

Vydává Univerzita Pardubice jako svou nepravidelnou účelovou publikaci. Adresa redakce: Univerzita Pardubice, Rektorát, Studentská 95, 532 10 Pardubice, tel.: 466 036 555, fax: 466 036 361, e-mail: promotion@upce.cz.

Zpravodaj UPa je zveřejněn též na webové stránce univerzity na adrese: <http://www.upce.cz> (v kapitole univerzita – dění na univerzitě).

Šéfredaktor: Ing. Valerie Wágnerová. Redakční okruh: PhDr. Miloš Charbuský, CSc., Ing. Alexander Chlaň, Ph.D., doc. Ing. Ivana Kraftová, CSc., doc. PhDr. Tomáš Jiránek, Ph.D., doc. Ing. Jaroslav Kleprlík, Ph.D., Tomáš Pospíchal, Ing. Iva Ulbrichová, CSc., Ivana Veselá.

Fotodokumentace: Univerzitní konferenční centrum (Adrian Zeiner, Lukáš Báchor) a archiv pořadatelů akcí. Grafická úprava a sazba: Informační centrum – Ing. Alena Komárková. Tisk: Tiskařské středisko Univerzity Pardubice – prosinec 2005 – náklad 1 200 ks